

RZECZPOSPOLITA POLSKA

KRAJOWY
PROGRAM
REFORM

EUROPA 2020

AKTUALIZACJA 2018/2019

Przyjęty przez Radę Ministrów 23 kwietnia 2018 r.

Spis treści

1. Wstęp	5
2. Scenariusz makroekonomiczny	7
3. Odpowiedź na <i>Sprawozdanie krajowe – Polska 2018</i>	9
4. Działania w odpowiedzi na wyzwania zawarte w <i>Sprawozdaniu krajowym</i>	11
4.1 Wspieranie inwestycji	11
4.2 Otoczenie biznesu	16
4.3 Ochrona zdrowia	24
5. Działania na rzecz realizacji celów strategii „Europa 2020”	28
5.1 Stopień realizacji celów	28
5.2 Cel w zakresie zatrudnienia	31
5.3 Cel w zakresie nakładów na badania i rozwój	36
5.4 Cele w zakresie zmian klimatu i zrównoważonego wykorzystania energii	41
5.5 Cele edukacyjne	47
5.6 Cel w zakresie walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym	54
6. Działania na rzecz realizacji zaleceń Rady UE z 2017 r.	58
6.1 Zwiększenie uczestnictwa w rynku pracy i trwałe formy zatrudnienia	58
6.2 Wspieranie odpowiednich kwalifikacji	59
6.3 System emerytalny	60
6.4 Budownictwo i planowanie przestrzenne	62
7. Instytucjonalny proces aktualizacji KPR oraz zaangażowanie interesariuszy	63
Załączniki:	65
1. Podsumowanie realizacji działań ujętych w KPR 2017/2018	65
2. Dotychczasowa realizacja CSR 2017	76
3. Zaangażowanie partnerów społeczno-gospodarczych w prace związane z Semestrem Europejskim oraz przebieg konsultacji społecznych.	85

Wykaz skrótów:

AGS – ang. Annual Growth Survey – Roczna analiza wzrostu gospodarczego
B+R – Badania i Rozwój
BAEL – Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności
BGK – Bank Gospodarstwa Krajowego
BHP – bezpieczeństwo i higiena pracy
CAM – Centrum Arbitrażu i Mediacji
BCBA – ang. Cross-Border Cost Allocation – Transgraniczna Alokacja Kosztów
CBR – Centrum badawczo-rozwojowe
CEIDG – Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej
CIT – ang. Corporate Income Tax – podatek dochodowy od osób prawnych
CLOR – Centralne Laboratorium Ochrony Radiologicznej
CNG – ang. Compressed Natural Gas – sprężony gaz ziemny
CNP – Centrum Naukowo-Przemysłowe
CO₂ – dwutlenek węgla
CRRU – Centralny Rejestr Restrukturyzacji i Upadłości
CSM – Centrum Stymulacji Medycznej
CSR – ang. Country Specific Recommendation – Zalecenia Rady UE
DMP – ang. disease management program – program zarządzania chorobą
Dz. U. – Dziennik Ustaw
EAPN POLSKA – Polski Komitet Europejskiej Sieci Przeciwdziałania Ubóstwu
ECDL – ang. European Computer Driving Licence – Europejski Certyfikat Umiejętności Komputerowych
EFS – Europejski Fundusz Społeczny
EFSI – Europejskie Fundusze Strukturalne i Inwestycyjne
EPC – ang. Engineering, Procurement and Construction – wykonawstwo kompleksowe projekt, zakup, realizacja
ESA – European System of Accounts – Europejski System Rachunków Narodowych
ESD – ang. Effort Sharing Decision – wspólny wysiłek redukcyjny
ET 2020 – ang. Education & Training 2020 – Kształcenie i szkolenie 2020
EU ETS – European Union Emission Trading Scheme – Europejski System Handlu Emisjami
FGŚP – Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych
FIP – ang. feed-in-premium – system dopłat do ceny rynkowej
FIRR – Fundacja Instytut Rozwoju Regionalnego
FIT – ang. feed-in-tariff – system stałej, gwarantowanej ceny zakupu
FP – Fundusz Pracy

FUS – Fundusz Ubezpieczeń Społecznych
GdM – Gwarancje dla Młodzieży
GERD – ang. Gross Domestic Expenditures on Research and Development – nakłady krajowe brutto na działalność badawczą i rozwojową
GIPL – ang. Gas Interconnection Poland-Lithuania – połączenie gazowe Polska-Litwa
GUS – Główny Urząd Statystyczny
HCE – ang. Host Card Emulation – technologia płatności bezgotówkowych wykorzystująca telefon komórkowy
HTGR – ang. high-temperature gas-cooled reactor – wysokotemperaturowy reaktor chłodzony gazem
IBE – Instytut Badań Edukacyjnych
IchTJ – Instytut Chemii i Techniki Jądrowej
IFPiLM – Instytut Fizyki Plazmy i Laserowej Mikrosyntezy
IKZE – Indywidualne Konta Zabezpieczenia Emerytalnego
IP – ang. intellectual property – własność intelektualna
IT – ang. information technology – technologia informacyjna
JST – Jednostki Samorządu Terytorialnego
KAS – Krajowa Administracja Skarbowa
KE – Komisja Europejska
KIR – Krajowa Izba Rozliczeniowa
KPA – Kodeks Postępowania Administracyjnego
KPR – Krajowy Program Reform
KPR 2017/2018 – Krajowy Program Reform na rzecz realizacji strategii Europa 2020. Aktualizacja 2017/2018
KPRES – Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej
KRIR – Krajowa Rada Izb Rolniczych
KRZ – Krajowy Rejestr Zadłużonych
KSUE – Komisja do Spraw Unii Europejskiej
kW – kilowat mocy elektrycznej
LNG – ang. liquefied natural gas – ciekły gaz ziemny
LOWE – Lokalny Ośrodek Wiedzy i Edukacji
ME – Ministerstwo Energii
MEN – Ministerstwo Edukacji Narodowej
MF – Ministerstwo Finansów
MiR – Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju
MNiSW – Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego
MOP – Międzynarodowa Organizacja Pracy
MPiIT – Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii
MRPiPS – Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
MS – Ministerstwo Sprawiedliwości
MŚ – Ministerstwo Środowiska
MŚP – małe i średnie przedsiębiorstwa
Mtoe – Milion ton ekwiwalentu ropy naftowej

MW – megawat mocy elektrycznej
MW_{th} – megawat mocy cieplnej
MZ – Ministerstwo Zdrowia
NCBJ – Narodowe Centrum Badań Jądrowych
NCBR – Narodowe Centrum Badań i Rozwoju
NEET – ang. not in employment, education or training – młodzież nie zatrudniona i nie ucząca się
NFOŚiGW – Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
NFZ – Narodowy Fundusz Zdrowia
NIP – Numer Identyfikacji Podatkowej
NIT – Narodowy Instytut Technologiczny
NLEJ – Narodowe Laboratorium Energii Jądrowej
NSZZ – Niezależny Samorządny Związek Zawodowy
OECD – ang. Organisation for Economic Co-operation and Development – Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju
OFE – Otwarte Fundusze Emerytalne
OHP – Ochotnicze Hufce Pracy
ONZ – Organizacja Narodów Zjednoczonych
OOK – Organizacja Opieki Koordynowanej
OPZZ – Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych
ORE – Ośrodek Rozwoju Edukacji
ORV – ang. open-rack vaporizer – parowniki otwarte
OSP – Operator Systemu Przesyłowego
OSR – ocena skutków regulacji
OW NFZ – Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia
OWES – Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej
OZE – odnawialne źródła energii
PAA – Państwowa Agencja Atomistyki
PAN – Polska Akademia Nauk
PARP – Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
PES – podmioty ekonomii społecznej
PFR – Polski Fundusz Rozwoju
PIP – Punkt Informacji dla Przedsiębiorców
PIT – ang. Personal Income Tax – podatek dochodowy od osób fizycznych
PKB – produkt krajowy brutto

PO IiŚ – Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
PO IR – Program Operacyjny Inteligentny Rozwój
PO WER – Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój
POZ – Podstawowa Opieka Zdrowotna
pp – punkty procentowe
PPEJ – Program polskiej energetyki jądrowej
PPK – Pracownicze Plany Kapitałowe
PPKZ – podstawy programowe kształcenia w zawodach
PPP – Partnerstwo Publiczno-Prywatne
PROW – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
PRP – Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej
PS – przedsiębiorstwa społeczne
RP – Rzeczpospolita Polska
RPO – Regionalne Programy Operacyjne
SAE – ang. Society of Automotive Engineers – Stowarzyszenie Inżynierów Motoryzacji
SOR – Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju
SSE – Specjalne Strefy Ekonomiczne
TFI – Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych
UE – Unia Europejska
UK – ang. United Kingdom – Wielka Brytania
UP RP – Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej
USA – ang. *United States* of America – Stany Zjednoczone Ameryki
UZP – Urząd Zamówień Publicznych
VAT – ang. Value Added Tax – podatek od towarów i usług
WHO – ang. World Health Organization – Światowa Organizacja Zdrowia
WUP – Wojewódzki Urząd Pracy
YEI – Youth Employment Initiative – Inicjatywa na rzecz zatrudnienia ludzi młodych
Zespół – Międzyresortowy Zespół do spraw Strategii „Europa 2020”
ZRP – Związek Rzemiosła Polskiego
ZSK – Zintegrowany System Kwalifikacji
ZUS – Zakład Ubezpieczeń Społecznych

1. Wstęp

Podstawowym instrumentem realizacji strategii „Europa 2020” przez państwa członkowskie są Krajowe Programy Reform (KPR), aktualizowane każdego roku zgodnie z rytmem Semestru Europejskiego. Semestr Europejski to cykl koordynacji polityk gospodarczych i społecznych w Unii Europejskiej. Wraz z aktualizacją KPR państwa członkowskie przekazują Komisji Europejskiej aktualizację Programów Stabilności lub Konwergencji, co umożliwia powiązanie procesów programowania reform strukturalnych z planowaniem budżetowym.

„Krajowy Program Reform na rzecz realizacji strategii Europa 2020. Aktualizacja 2018/2019” (dalej KPR 2018/2019) jest ósmą edycją KPR w tym procesie. Pierwszym, wyjściowym dokumentem był Krajowy Program Reform na rzecz realizacji strategii „Europa 2020”, przyjęty przez Radę Ministrów 26 kwietnia 2011 r. Określono w nim, jak Polska w perspektywie do roku 2020 będzie realizować zobowiązania podjęte w zakresie pięciu wiodących celów strategii „Europa 2020”.

Równocześnie, Rząd RP zadeklarował osiągnięcie w 2020 r. następujących wartości w zakresie pięciu wiodących celów strategii (cele krajowe):

- wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat na poziomie 71%;
- poziom nakładów na badania i rozwój (B+R) w wysokości 1,7% PKB;
- zmniejszenie zużycia energii pierwotnej do poziomu 96 Mtoe;
- zmniejszenie do 4,5% odsetka osób wcześniej porzucających naukę oraz zwiększenie do 45% odsetka osób z wykształceniem wyższym w wieku 30-34 lat;
- obniżenie o 1,5 mln liczby osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

Założeniem KPR z 2011 r. było, że ten dokument, jak również jego kolejne aktualizacje, będą uwzględniać specyficzne krajowe uwarunkowania oraz kierunki działań wytyczone w polskich dokumentach strategicznych. Obecnie jest to „Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do 2020 r. z perspektywą do roku 2030” (SOR), która została przyjęta przez Radę Ministrów 14 lutego 2017 r. Zawarta w Strategii wizja rozwojowa to model gospodarczy oparty na zrównoważonym i inkluzywnym rozwoju, co pozostaje w zgodzie z priorytetami strategii „Europa 2020”.

Ponadto, „Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju” włączyła wszystkie cele strategii „Europa 2020” w swój zakres interwencji i monitoringu, a cel w zakresie przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu jest jednym z pięciu podstawowych celów SOR. Przy wyznaczaniu wartości pośrednich (do 2020 r.) dla celów w zakresie zatrudnienia, B+R, edukacji i energii sugerowano się wartościami celów krajowych, które zostały wyznaczone w Krajowym Programie Reform z 2011 r. Cele krajowe pozostają aktualne. Bieżące wartości wskaźników sugerują, że Polska jest na właściwej drodze do realizacji swych celów, aczkolwiek stopień tej realizacji jest różny (szerzej na ten temat w rozdz. 5.1. [Stopień realizacji celów](#)).

Z drugiej strony, KPR 2018/2019 zawiera część kluczowych działań wskazanych w „Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju”, których perspektywa opracowania, przyjęcia lub realizacji wpisuje się w horyzont czasowy, a także ramy tematyczne niniejszego dokumentu.

Krajowy Program Reform to dokument, który prezentuje polityki i działania państwa dla osiągnięcia celów strategii „Europa 2020” oraz kluczowych dokumentów Semestru Europejskiego począwszy od Rocznej Analizy Wzrostu Gospodarczego na 2018 r. (ang. *Annual Growth Survey 2018*), a skończywszy na zaleceniach Rady UE dla Polski z lipca 2017 r. Priorytety gospodarcze wyznaczone w AGS zostały potwierdzone na szczycie 9-10 marca br. i stanowią istotną wytyczną dla prowadzenia polityk gospodarczych w krajach członkowskich w roku bieżącym. Odnośnie do priorytetów AGS, w KPR 2018/2019 przedstawiono główne działania na rzecz wspierania inwestycji oraz szereg reform strukturalnych służących odzyskaniu przewagi konkurencyjnej Polski oraz zwiększeniu spójności społecznej (rozdziały 4-6). Sposób realizacji priorytetu trzeciego, dotyczącego odpowiedzialnej polityki budżetowej przedstawia osobny dokument pn. „Wieloletni Plan Finansowy Państwa na lata

2018-2021". Spójność tego dokumentu z KPR zapewnia Scenariusz makroekonomiczny, który stanowi rozdział 2.

W rozdziale 3 przedstawiono ogólną, [polityczną odpowiedź na główne wyzwania określone przez KE w „Sprawozdaniu krajowym Polska 2018”](#).

Kolejne trzy rozdziały zawierają działania rządu, które odpowiadają na: [kluczowe wyzwania określone w „Sprawozdaniu krajowym. Polska 2018”](#) (rozdział 4), [cele strategii „Europa 2020”](#) (rozdział 5) oraz [zalecenia Rady UE dla Polski 2017 \(CSR\)](#)¹ (rozdział 6). Skupiono się na przedstawieniu reform, które zostaną podjęte w okresie obowiązywania KPR 2018/2019 tj. od II kwartału 2018 do I kwartału 2019 r. lub które zostały podjęte wcześniej, ale ich horyzont oddziaływania wpisuje się w ten okres, a skala wpływu uzasadnia ich uwzględnienie. W rozdziale 4 zdecydowano się przedstawić przede wszystkim projekty, które wpływają na poprawę klimatu inwestycyjnego i stabilizują warunki funkcjonowania przedsiębiorców w Polsce. Rozdział został również uzupełniony o działania z zakresu ochrony zdrowia, jako priorytet rządu, choć ich wpływ na realizację podstawowych celów strategii „Europa 2020” lub CSR 2017 jest pośredni.

Każdemu działaniu przedstawionemu w KPR został przypisany resort odpowiedzialny za jego realizację, harmonogram oraz szacunkowe skutki finansowe. Szacunkowe skutki finansowe planowanych działań w zakresie roku 2018 wynikają z ustawy budżetowej na 2018 r. Koszty działań w zakresie roku 2019 stanowią jedynie dane szacunkowe, a ostateczny poziom finansowania z budżetu państwa będzie wynikać z ustawy budżetowej na rok 2019. Zapewnienie późniejszego finansowania może wynikać także ze stosownych, obowiązujących aktów prawnych. Jednocześnie, skutki finansowe działań na etapie projektów, do momentu ich przyjęcia przez Radę Ministrów, nie będą stanowiły zobowiązań dla budżetu państwa.

KPR 2018/2019 odzwierciedla również jego integralność z mechanizmami realizacji unijnej polityki spójności w ramach perspektywy finansowej na lata 2014-2020. Z jednej strony środki pochodzące z polityki spójności stanowią istotne źródło finansowania zadań zapisanych w KPR, a z drugiej strony zobowiązania Polski przyjęte w KPR, a także konieczność realizacji CSR, zostały uwzględnione w Umowie Partnerstwa przy podejmowaniu decyzji odnośnie do kierunków działań w ramach poszczególnych celów tematycznych EFSI.

KPR 2018/2019, podobnie jak poprzednie edycje, prezentuje zaangażowanie partnerów społeczno-gospodarczych oraz Parlamentu RP w cykl Semestru Europejskiego oraz ich udział w pracach nad KPR. Przy Ministrze właściwym do spraw gospodarki działa Międzyresortowy Zespół do spraw Strategii „Europa 2020” (dalej Zespół), stanowiący organ opiniodawczo-doradczy Prezesa Rady Ministrów. [Instytucjonalny proces aktualizacji KPR oraz zaangażowanie interesariuszy w proces Semestru Europejskiego](#) zostały przedstawione w rozdziale 7 oraz załączniku nr 3.

W celu zapewnienia lepszej przejrzystości dokumentu informacje na temat planowanych działań zdecydowano oddzielić od tych, które już zostały podjęte. Zatem, zarówno [podsumowanie realizacji działań ujętych w poprzedniej edycji KPR](#), jak również [informacja o podjętych działaniach na rzecz realizacji CSR z 2017](#) znajdują się odpowiednio w załączniku 1 i 2.

¹ W KPR 2018/2019 nie uwzględniono informacji na temat działań podejmowanych na rzecz realizacji zalecenia nr 1 (CSR 1) – taka informacja znajduje się w „Programie konwergencji. Aktualizacja 2018”.

2. Scenariusz makroekonomiczny

W 2017 r. tempo wzrostu PKB przyspieszyło do 4,6% (z 3,0% w 2016 r.) i było najwyższe od 2011 r. Głównym czynnikiem wzrostu pozostał popyt krajowy. Nieznacznie dodatni wkład we wzrost PKB miał eksport netto, do czego przyczyniła się lepsza koniunktura w UE. Liczba pracujących wzrosła o 1,4%.² Wzrost popytu na pracę przyczynił się do dalszego spadku stopy bezrobocia, która obniżyła się do 4,9% z 6,2% w 2016 r. i była niższa niż średnia w UE (7,6%). Współczynnik aktywności zawodowej - po dwóch latach stabilizacji - zwiększył się o 0,2 pkt. proc. do 56,4%. Tempo wzrostu spożycia prywatnego w 2017 r. przyspieszyło do 4,7% wobec 3,9% w 2016 r., m. in. w związku z poprawą sytuacji na rynku pracy, realizacją Programu „Rodzina 500+” i bardzo dobrymi nastrojami konsumentów. Pozytywny wkład we wzrost PKB miały również inwestycje. W I kw. 2017 r. inflacja w Polsce zwiększyła się do 2,0% wobec 0,2% kwartał wcześniej. W kolejnych kwartałach 2017 r. pozostawała ona na stosunkowo stabilnym poziomie. W konsekwencji, po dwóch latach deflacji, w 2017 r. średni wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych wyniósł 2,0% (HICP 1,6%).

Komisja Europejska w zimowej rundzie progностycznej podniosła ścieżkę wzrostu PKB dla gospodarek UE w roku 2017 do 2,4% r/r oraz na lata 2018-19 do 2,3% i 2,0% r/r. Dobra koniunktura w otoczeniu zewnętrznym polskiej gospodarki sprzyjać będzie aktywności gospodarczej w kraju.

Przewiduje się, że liczba osób pracujących w gospodarce polskiej wzrośnie o 0,7% w 2018 r., a w kolejnych dwóch latach w nieco mniejszym stopniu, czemu towarzyszyć będzie systematyczne zmniejszanie stopy bezrobocia. Sprzyjać to będzie wzrostowi wynagrodzeń w sektorze rynkowym. Uwzględniając zmiany wynagrodzeń w jednostkach sektora instytucji rządowych i samorządowych, przewiduje się, że w 2018 r. nominalne tempo wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej wyniesie 5,7%. W latach 2019-21 wyniesie ono średnio 5,5%. Oczekiwany wzrost wynagrodzeń, uwzględniając łatwość znalezienia pracy oraz niskie prawdopodobieństwo utraty pracy, przekładają się na optymistyczne nastroje konsumentów. W rezultacie konsumpcja prywatna pozostanie głównym motorem wzrostu gospodarczego i wzrośnie w ujęciu realnym o 3,8% r/r w 2018 r. W kolejnych latach horyzontu prognozy realne tempo wzrostu konsumpcji wyniesie średnio 3,5%.

Realny wzrost spożycia publicznego warunkować będą obowiązujące reguły fiskalne i dążenie do osiągnięcia średniookresowego celu budżetowego. Szacuje się, że realne tempo wzrostu tej kategorii ekonomicznej w 2018 r. wyniesie 3%, by w latach 2019-21 ustabilizować się na poziomie ok. 1,8-2,2%.

Dobra sytuacja w otoczeniu zewnętrznym, utrzymująca się konkurencyjność cenowa, wysoki stopień wykorzystania mocy produkcyjnych i niski koszt kapitału pozwalają oczekiwać przyspieszenia akcji inwestycyjnej przedsiębiorstw. Prognozuje się, że w 2018 r. udział nakładów brutto na środki trwałe sektora prywatnego w PKB wyniesie 14,1% i będzie rósł w latach kolejnych. Wysoka konkurencyjność polskich przedsiębiorstw sprzyjać będzie utrzymywaniu się tempa wzrostu eksportu powyżej tempa wzrostu rynków eksportowych. W 2018 r. eksport wzrośnie realnie o 6,2%, w latach 2019-21 tempo to ustabilizuje się na poziomie 5,3% r/r. Wzrost importu będzie pochodną kształtowania się popytu finalnego. W efekcie wkład we wzrost PKB ze strony eksportu netto w 2018 r. wyniesie -0,5 pkt. proc., by w kolejnych latach stopniowo zbliżyć do neutralnego.

W 2018 r. deficyt rachunku bieżącego pozostanie niski, poniżej 1% PKB. Głównym źródłem nierównowagi zewnętrznej będzie w dalszym ciągu deficyt dochodów pierwotnych. W horyzoncie prognozy należy oczekiwać nieznacznego zwiększenia deficytu na rachunku bieżącym bilansu płatniczego. Będzie on jednak z nadwyżką finansowany napływem kapitału długookresowego.

PKB w latach 2018-19 wzrośnie realnie po 3,8% r/r, a tempo to będzie nieznacznie maleć w dalszym horyzoncie. W 2018 r. istotnym czynnikiem wzrostu będą inwestycje, niemniej jednak konsumpcja

² Informacje dotyczące rynku pracy w oparciu o dane BAEL (15 lat i więcej).

prywatna, wspierana optymistycznymi oczekiwaniami polskich konsumentów i dobrą sytuacją na rynku pracy, pozostanie główną determinantą wzrostu.

Podstawowym czynnikiem ryzyka dla głównego scenariusza prognostycznego jest rozwój sytuacji ekonomicznej w UE. Poprawa nastrojów konsumenckich może przełożyć się na wyższe od zakładanych dynamiki wzrostu konsumpcji i inwestycji, a w rezultacie PKB w Polsce. Wśród czynników krajowych, obawy dotyczące zasobów siły roboczej przy bardzo silnym popycie na pracę sugerują, że wzrost płac może w nadchodzących latach podnieść inflację bazową oraz działać niekorzystnie na wzrost gospodarczy. Wreszcie, rosnące w ostatnim okresie na świecie napięcia w międzynarodowych relacjach handlowych mogą wpłynąć niekorzystnie na koniunkturę na świecie, co znajdzie odbicie również w wynikach polskiej gospodarki.

Tabela 1 Oczekiwane kształtowanie się podstawowych wielkości makroekonomicznych w latach 2018-21

Kategoria	2018	2019	2020	2021
PKB w ujęciu realnym, wzrost w %	3,8	3,8	3,7	3,6
Eksport, wzrost w %	6,2	6,0	5,0	5,0
Import, wzrost w %	7,6	6,9	5,2	5,2
Spożycie prywatne, wzrost w %	3,8	3,5	3,5	3,5
Spożycie publiczne, wzrost w %	3,0	2,2	1,9	1,8
Nakłady brutto na środki trwałe, wzrost w %	9,1	8,4	6,4	5,7
PKB w cenach bieżących, mld PLN	2104,6	2233,7	2372,3	2517,7
Średnioroczny wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych, w %	2,3	2,3	2,5	2,5
Pracujący ³ , wzrost w %	0,7	0,2	0,2	0,0
Stopa bezrobocia ⁴ , w %	4,2	3,9	3,6	3,3

³ Pracujący przeciętnie według BAEL (15 lat i więcej).

⁴ Zharmonizowana stopa bezrobocia, zgodna z definicją Eurostatu.

3. Odpowiedź na Sprawozdanie krajowe – Polska 2018

Dnia 7 marca 2018 Komisja Europejska opublikowała „Sprawozdanie krajowe – Polska 2018”. Dokument ten zawiera szczegółową ocenę sytuacji makroekonomicznej polskiej gospodarki i perspektyw jej rozwoju, analizę polityk gospodarczych i społecznych oraz ocenę postępów realizacji zaleceń Rady UE z 2017 r.

Zdaniem KE, polską gospodarkę charakteryzuje solidny wzrost gospodarczy. Głównym czynnikiem wzrostu w ostatnich latach był popyt wewnętrzny, w szczególności spożycie prywatne. Inwestycje publiczne zaczęły rosnąć w II kwartale dzięki większemu wykorzystaniu europejskich funduszy strukturalnych. Według prognoz KE realne tempo wzrostu PKB w Polsce wyniesie 4,2% w 2018 r. i 3,6% w 2019 r. Zgodnie z oceną KE, w 2017 r. nominalny deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych został zredukowany dzięki wyższym dochodom wynikającym z lepszej sytuacji gospodarczej i poprawy ściągalności podatków.

Sytuacja na rynku pracy jest najlepsza w historii. Wskaźnik zatrudnienia stale rośnie, a stopa bezrobocia pozostaje rekordowo niska – osiągnęła w Polsce 4,9% przy średniej UE na poziomie 7,6%.

Zdaniem KE obecna sytuacja gospodarcza i społeczna stanowi dobrą bazę do sprostania wyzwaniom średniookresowym. Wzrost gospodarczy jest silny, sektor finansowy jest stabilny i nie ma krótkoterminowych zagrożeń dla stabilności finansów publicznych. KE wskazuje, że w celu zabezpieczenia perspektyw wzrostu w dłuższym okresie, potrzebne są działania związane z kurczeniem się populacji w wieku produkcyjnym. KE zwraca uwagę na znaczenie dla rozwoju gospodarki zwiększenia aktywności zawodowej, podniesienia poziomu umiejętności zawodowych społeczeństwa, pobudzenia innowacji i wzrostu wydajności. Ponadto podkreśla rolę stabilności i jakości prawa i instytucji.

KE wyraża obawy, czy wdrażana obecnie reforma systemu oświaty zapewni utrzymanie równości szans w dostępie do kształcenia o dobrej jakości oraz czy zasoby przeznaczone na zmianę struktury szkolnictwa zostały optymalnie zaangażowane.

KE dostrzega wysiłki Polski w zakresie zwiększenia innowacyjności gospodarki oraz odnotowuje z aprobatą toczące się prace legislacyjne nad poprawą warunków dla działalności gospodarczej. Ogólna ocena środowiska dla biznesu jest korzystna, z zaznaczeniem jednak, że inwestycje są ograniczane przez bariery związane z jakością regulacji i niepewnością prawa. Podkreśla się kluczową rolę dla poprawy klimatu dla inwestycji skutecznej i efektywnej administracji publicznej, w tym procedur w obszarach zamówień publicznych, planowania przestrzennego i pozwoleń budowlanych. Wśród barier wpływających na poziom innowacyjności gospodarki KE na pierwszym miejscu stawia ograniczoną współpracę między biznesem a światem nauki.

Zdaniem KE Polska jest ogólnie na dobrej drodze do realizacji krajowych celów strategii „Europa 2020”. Wyjątkiem są: poziom nakładów na B+R oraz udział OZE w miksie energetycznym. Komisja uznała, że Polska poczyniła jedynie ograniczone postępy w realizacji zaleceń Rady UE z 2017 r.

Odpowiedź na analizy i wnioski Sprawozdania krajowego

Ocena bieżącej sytuacji gospodarczej Polski jest wyważona. KE prognozuje silny wzrost gospodarczy, co oznacza, że Polska będzie w grupie najszybciej rozwijających się krajów członkowskich UE. Główne wyzwania określone przez KE, w tym kurczenie się populacji w wieku produkcyjnym, potrzeba podnoszenia kwalifikacji kadr, zwiększania innowacyjności i produktywności, są zgodne z diagnozą rządu.

Za nieuprawnione rząd uznaje odniesienie się w Sprawozdaniu krajowym do kwestii zagrożenia praworządności w Polsce. Sprawa ta pozostaje poza obszarem zainteresowania Semestru Europejskiego – nie znajduje uzasadnienia twierdzenie, że reforma wymiaru sprawiedliwości ma negatywny wpływ na otoczenie inwestycyjne w Polsce. Należy podkreślić, że dane makroekonomiczne z 2017 r. wskazują na znaczne ożywienie inwestycji w Polsce. Ponadto użyte

w dokumencie sformułowania powodują mylne wrażenie, że dialog pomiędzy Polską a instytucjami UE ws. przestrzegania zasady praworządności został zakończony stwierdzeniem przez KE „wyraźnego ryzyka w zakresie poważnego naruszenia zasady praworządności”. Zgodnie z Traktatem Komisja może jedynie wnioskować o stwierdzenie wyraźnego ryzyka naruszenia praworządności, natomiast to Rada podejmuje decyzję. Fakt, że proces się toczy nie został odnotowany w sprawozdaniu. Ze sprawozdania wynika niezgodna z prawdą konstatacja, że praworządność w Polsce jest łamana. Warty podkreślenia jest, że uruchomiony przeciwko Polsce art. 7(1) TUE nie ma charakteru sankcyjnego, w odróżnieniu od art. 7(2), którego przepisy jednak do tej pory nie były i nadal nie są kwestią wchodzącą w zakres dialogu pomiędzy Polską a instytucjami UE.

Należy podzielić opinię KE o bardzo dobrej kondycji polskiego rynku pracy. Zdaniem KE problemem jest różnica w poziomach zatrudnienia między płciami, co wynika z niskiej dostępności opieki dla małych dzieci. Rząd dostrzega potrzebę zwiększenia liczby miejsc opieki nad małymi dziećmi i konsekwentnie podejmuje działania w celu poprawy sytuacji w tym zakresie. Wprowadzono zmiany legislacyjne umożliwiające łatwiejsze zakładanie i prowadzenie instytucji opieki przy zachowaniu standardów jakości i podwyższeniu poziomu bezpieczeństwa dzieci oraz znacznie zwiększono środki na realizację programu Maluch+ (zob. rozdział 5.2. [Cel w zakresie zatrudnienia](#) oraz [Załącznik 1 i 2](#)). W wyniku podejmowanych działań odsetek dzieci objętych instytucjonalnymi formami opieki rośnie.

Należy zgodzić się z oceną KE dotyczącą znaczenia umiejętności dla rozwoju gospodarki. Rząd prowadzi działania na rzecz rozwoju kształcenia zawodowego i poprawy kształcenia na poziomie wyższym (zob. rozdział 5.5. [Cele edukacyjne](#)). Ponadto trwają prace nad strategią umiejętności, która zapewni zintegrowane ujęcie priorytetów w tym zakresie (zob. rozdział 6.2. [Wspieranie odpowiednich kwalifikacji](#)). Jednocześnie rząd nie podziela oceny dotyczącej reformy systemu oświaty. Stanowi ona kompleks zmian mających na celu najlepsze przygotowanie absolwentów kończących cały cykl kształcenia w każdym typie szkoły ponadpodstawowej do kontynuacji nauki w szkolnictwie wyższym lub do wejścia na rynek pracy. Zmiany w strukturze szkolnictwa, w tym szkolnictwa zawodowego, były niezbędne dla wyjścia naprzeciw wyzwaniom dotyczącym m.in. kształtowania wśród uczniów umiejętności samodzielnego, twórczego i krytycznego myślenia oraz zdolności samodzielnego uczenia się na każdym etapie życia. Niezmiennym priorytetem polityki edukacyjnej Polski jest wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci, pochodzących z różnych środowisk.

Z zadowoleniem przyjmujemy docenienie wysiłków rządu na rzecz poprawy otoczenia biznesu oraz zwiększenia innowacyjności gospodarki. Pozytywnie ocenione zostały m.in. ostatnie reformy w zakresie zachęt podatkowych na badania i rozwój, przygotowanie Konstytucji dla nauki i Konstytucji dla biznesu, wprowadzenie doktoratów wdrożeniowych i ustawa o wspieraniu nowych inwestycji. Podejmowane będą kolejne kroki na rzecz zwiększenia inwestycji (zob. rozdział 4.1. [Wspieranie inwestycji](#)), poprawy otoczenia biznesu (zob. rozdział 4.2. [Otoczenie biznesu](#)) i zwiększenia innowacyjności (zob. rozdział 5.3. [Cel w zakresie nakładów na badania i rozwój](#)).

Rząd dostrzega również wyzwania związane z niedostateczną jakością powietrza w polskich miastach i jego konsekwencjami dla zdrowia. Problem zanieczyszczenia powietrza dotyczy także mieszkańców obszarów wiejskich ze względu na wykorzystanie przez gospodarstwa domowe indywidualnych systemów zaopatrzenia w ciepło o niewystarczających parametrach emisji zanieczyszczeń. Systematycznie realizowane są działania na rzecz poprawy sytuacji w tym zakresie, m.in. prowadzone są prace nad przepisami dotyczącymi jakości paliw stałych (zob. rozdział 4.3. [Ochrona zdrowia](#)).

KE ocenia, że Polska poczyniła jedynie nieznaczne postępy w realizacji zaleceń (CSR) z 2017 r. Ocena stopnia realizacji CSR od 2011 r. jest bardziej pozytywna, co jest zgodne z opinią rządu, że kraje potrzebują więcej czasu na realizację zaleceń. Dialog na temat reformy Semestru europejskiego powinien być kontynuowany.

4. Działania w odpowiedzi na wyzwania zawarte w *Sprawozdaniu krajowym*

4.1 Wspieranie inwestycji

Fragment „Sprawozdania krajowego Polska 2018”: (...) *niska jakość regulacji i niepewność ograniczają inwestycje (str. 3). Wiele wskazuje na to, że wysoka niepewność w dalszym ciągu stanowi przeszkodę dla inwestycji. (str. 38)*

Główne działania zaplanowane na lata 2018-2019:

„SSE – Polska” – Wspieranie nowych inwestycji – (MPiT)

Projekt ustawy o zasadach wspierania nowych inwestycji przewiduje wprowadzenie nowego mechanizmu udzielania przedsiębiorcom wsparcia w podejmowaniu nowych inwestycji na terytorium Polski. Projektowane wsparcie dotyczy zwolnienia od podatku dochodowego (CIT lub PIT) oraz nieodpłatnych usług informacyjnych świadczonych przez podmioty odpowiedzialne za wspieranie nowych inwestycji. Mechanizm zastąpi wsparcie dotychczas funkcjonujące w ramach działających od 1994 roku Specjalnych Stref Ekonomicznych (SSE).

Najważniejsze zmiany, wynikające z projektu:

- Odejście od ograniczeń terytorialnych. W nowej koncepcji zachęty podatkowe będą dostępne na całym terytorium Polski.
- Nowe kryteria dostępu. Aby skorzystać ze wsparcia inwestycja będzie oceniana pod kątem kryteriów ilościowych (wielkość nakładów inwestycyjnych), jak i przede wszystkim jakościowych (zgodnych ze Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju), które będą dopasowane do warunków konkretnej lokalizacji.
- Zwolnienia czasowe. Będzie określany okres korzystania ze zwolnienia podatkowego i zostanie wprowadzona przejrzysta zasada – im wyższa intensywność pomocy publicznej w województwie dozwolona przez UE, tym dłuższy okres zwolnienia. Decyzja o wsparciu inwestycji wydawana będzie na czas określony od 10 do 15 lat.
- Nowy standard obsługi inwestora. Spółki zarządzające dotychczas SSE będą odgrywać nową, wzmocnioną rolę w przyciąganiu inwestycji oraz będą zarządzały nowym instrumentem zawartym w ustawie. Będą głównym punktem kontaktu w regionie w ramach systemu obsługi inwestora, a także regionalnym koordynatorem udzielania pomocy publicznej w obszarze instrumentu zwolnień podatkowych i dotacji rządowych.

Oczekuje się, że ustawa przyczyni się szczególnie do wzrostu inwestycji realizowanych przez MŚP. Wprowadzenie kryteriów jakościowych ma na celu objęcie wsparciem inwestycji charakteryzujących się większą wartością dodaną. Dodatkowo, z uwagi na zróżnicowanie wymagań w zależności od poziomu bezrobocia w powiecie, oczekuje się zwiększenia inwestycji w regionach słabiej rozwiniętych, w tym w Polsce Wschodniej. Szacuje się, że w perspektywie 10 lat, bezpośrednio w inwestycjach objętych wsparciem, powstanie około 200 tys. nowych miejsc pracy.

Projekt ustawy został przyjęty przez Radę Ministrów 20 lutego 2018 r.

Harmonogram

- Wejście w życie ustawy – **II kwartał 2018 r.**

Finansowanie

Projekt nie powoduje bezpośrednich wydatków z budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego, z wyjątkiem nakładów na utworzenie Bazy Ewidencji Inwestycji. Natomiast przyznane zwolnienia od podatku dochodowego będą oznaczały ubytek w dochodach podatkowych sektora

finansów publicznych. Skala tego ubytku będzie zależała od wielkości tych zwolnień i czasu na jaki zostaną przyznane. Jednocześnie dzięki wsparciu realizowane będą nowe inwestycje i powstaną nowe miejsca pracy, co będzie oznaczać dodatkowe wpływy do budżetu państwa i budżetów jst z tytułu PIT oraz wpływy do NFZ i ZUS. Szacuje się, że w pierwszym roku funkcjonowania ustawy ujemne saldo ogółem dla sektora finansów publicznych wyniesie 1,03 mld zł, by w następnych latach stopniowo zmierzać w kierunku salda dodatniego, tak że w dziesiątym roku funkcjonowania ustawy dodatnie saldo będzie już wynosiło 1,375 mld zł.

Nowe prawo zamówień publicznych i polityka zakupowa państwa – (MPiU/UZP)

Jednym z priorytetów polityki gospodarczej rządu, określonym w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju jest zwiększenie efektywności zamówień publicznych.

Służyć temu będzie nowa ustawa – Prawo zamówień publicznych, która będzie zawierać podstawy prawne dla opracowania i realizacji polityki zakupowej państwa. Chodzi o zmianę paradygmatu systemu zamówień publicznych poprzez wprowadzenie zasady efektywności rozumianej jako najlepszy stosunek nakładów do efektów uzyskanych zamówień. Zakłada się, że nowe rozwiązania przyczynią się do obniżenia kosztów administracyjnych obsługi zamówień publicznych oraz zwiększenie jakości zamówień kosztem zwiększenia nakładów na jego przygotowanie (zmniejszenie liczby przetargów nieograniczonych na korzyść innych trybów, w tym prowadzonych elektronicznie). Wstępne prace zmierzające do przygotowania założeń nowej ustawy rozpoczęto w 2017 r.

Zmiany mają przyczynić się również do zwiększenia zainteresowania wykonawców ubieganiem się o zamówienia publiczne, ze szczególnym uwzględnieniem sektora MŚP, a także stanowić impuls rozwojowy dla innowacyjności.

Harmonogram

- Prekonsultacje założeń i przygotowanie projektu ustawy – **II/III kwartał 2018 r.**
- Konsultacje publiczne i uzgodnienia międzyresortowe projektu ustawy – **IV kwartał 2018 r.**
- Przyjęcie projektu ustawy przez Radę Ministrów – **I kwartał 2019 r.**

Finansowanie

Skutki finansowe zostaną przedstawione na późniejszym etapie prac nad nowym prawem zamówień publicznych. Realizacja zadań wynikających z wprowadzenia ustawy nie spowoduje zwiększenia poziomu wydatków z budżetu państwa.

Zwiększenie skali i efektywności projektów inwestycyjnych realizowanych w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego – (MliR)

Rada Ministrów 4 stycznia 2018 r. przyjęła projekt zmiany ustawy o partnerstwie publiczno-prywatnym. Projekt ma na celu zwiększenie zaangażowania kapitału prywatnego w realizację inwestycji publicznych oraz zwiększenie efektywności inwestycji i świadczenia usług publicznych w Polsce.

Najważniejsze rozwiązania przyjęte w projekcie:

- wzmocnienie kompetencji ministra ds. rozwoju regionalnego, we wsparciu projektów PPP, co powinno rozwiązać obawy przed angażowaniem się w projekty PPP przez podmioty publiczne, zwłaszcza samorządy (utworzenie Centralnej Jednostki PPP na bazie departamentu MliR, tzw. *PPP unit*),
- wprowadzenie obowiązkowego opiniowania analiz dot. wyboru formuły realizacji inwestycji dla projektów powyżej 300 mln zł nakładów inwestycyjnych z budżetu państwa (tzw. *test PPP*),
- wprowadzenie dobrowolnego opiniowania wszystkich projektów (ocena stanu przygotowania i zasadności realizacji projektu w formule PPP na wniosek promotora – tzw. *certyfikacja*),

- wprowadzenie obowiązku przeprowadzania oceny efektywności realizacji przedsięwzięcia w PPP,
- wprowadzenie regulacji ułatwiających monitoring rynku PPP,
- umożliwienie realizacji projektów PPP na bazie istniejących spółek podmiotu publicznego, czego nie dopuszczają obecne przepisy (przy utrzymaniu ograniczenia czasowego umowy o PPP),
- wprowadzenie wyraźnej podstawy do zawierania tzw. umów bezpośrednich,
- dopuszczenie udzielania przez JST dotacji celowych dla partnerów prywatnych na finansowanie lub dofinansowanie inwestycji związanych z realizacją zadań tej jednostki (obecnie takie dotacje są dopuszczalne tylko dla podmiotów nie działających dla zysku),
- wyłączenie z opodatkowania podatkiem od nieruchomości budowli zlokalizowanych w pasach drogowych dróg publicznych i związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej polegającej na utrzymaniu lub eksploatacji dróg publicznych.

Oczekiwany efektem planowanych regulacji jest zwiększenie udziału kapitału prywatnego w finansowaniu inwestycji publicznych, z jednoczesnym rozłożeniem w czasie obciążeń sektora finansów publicznych. Oczekuje się również zwiększenia zastosowania formuły PPP do dużych inwestycji infrastrukturalnych, np. w sektorze dróg krajowych. Dzięki zastosowaniu ścisłych mierników efektywności realizacji zadań publicznych w ramach PPP (co jest regułą w sektorze prywatnym), można oczekiwać również podniesienia efektywności wydatkowania środków publicznych.

Utworzenie Centralnej Jednostki PPP odpowiedzialnej za politykę państwa w dziedzinie PPP ułatwi stymulowanie rynku (m.in. poprzez prowadzenie bazy zamierzeń inwestycyjnych – ang. *project pipeline*, wsparcie wybranych projektów oraz opracowanie dokumentów wzorcowych i wytycznych). Działalność centrum wiedzy dla sektora publicznego to również obniżenie kosztów przygotowania projektów.

Harmonogram

- Wejście w życie ustawy – II kwartał 2018 r.

Finansowanie

Wydatki sektora finansów publicznych na nowe, dotychczas nie realizowane działania wynikające z nowelizacji ustawy o PPP dotyczą *testu PPP* i certyfikacji (tj. tzw. opinii o charakterze fakultatywnym). Szacuje się, że w okresie dziesięciu lat od wejścia w życie ustawy wydatki te wyniosą ok. 16,9 mln zł. Przewidywane wydatki w latach 2018 i 2019 z tego tytułu wyniosą odpowiednio 1,56 mln zł i 1,89 mln zł.

Polityka Surowcowa Państwa – (MŚ)

Jednym z głównych celów prowadzenia polityki surowcowej jest wsparcie rozwoju gospodarki krajowej i europejskiej poprzez zapewnienie bezpieczeństwa surowcowego. Nadrzędnym celem polityki surowcowej państwa jest zapewnienie dostępu do niezbędnych surowców, i to zarówno obecnie, jak i w perspektywie wieloletniej, uwzględniającej potrzeby przyszłych pokoleń. Dostęp do surowców powinien stanowić stabilne zaplecze rozwoju gospodarczego i gwarantować bezpieczeństwo energetyczne w zakresie dostępności surowców, co zapewni także wysoki komfort życia obywateli i poprawi dostęp do towarów i usług. Zapewni realizację modelu gospodarki o obiegu zamkniętym poprzez minimalizację ilości wytwarzanych odpadów oraz maksymalizację odzysku surowców ze źródeł wtórnych oraz wprowadzi ułatwienia gospodarcze i podatkowe dla przedsiębiorców.

Kształtowanie polityki surowcowej państwa będzie się opierać na dziewięciu filarach:

- Zapotrzebowanie gospodarki krajowej na surowce mineralne.

- Pozyskiwanie surowców ze złóż kopalin i ciepło Ziemi.
- Pozyskiwanie surowców z odpadów, ich zamienniki oraz rekultywacja i remediacja.
- Pozyskiwanie deficytowych surowców mineralnych drogą importu i współpraca międzynarodowa.
- Uwarunkowania prawne polityki surowcowej państwa.
- Upowszechnienie wiedzy o geologii, górnictwie i surowcach mineralnych.
- Ramy instytucjonalne wypracowania i wdrażania polityki surowcowej państwa.
- Ryzyko i planowanie inwestycji.
- Usprawnienie systemu podatków i danin.

Harmonogram

- Prowadzenie drugiego etapu konsultacji Polityki Surowcowej Państwa obejmującej cykl 11 konferencji konsultacyjnych w największych miastach Polski – planowane zakończenie konsultacji – **III kwartał 2018 r.**
- Przyjęcie dokumentu przez Radę Ministrów – **I kwartał 2019 r.**

Finansowanie

Finansowanie działań związanych z wdrożeniem Polityki Surowcowej Państwa zostanie zapewnione ze środków NFOŚiGW. Finansowanie dotyczyć będzie dwóch elementów tego programu: (1) Wdrożenie Polityki Surowcowej w obszarze „Informacja surowcowa i wykorzystanie potencjału surowcowego Polski - program pilotażowy” oraz „Informacja surowcowa i wykorzystanie potencjału surowcowego Polski - kontynuacja programu pilotażowego” 1,49 mln zł w roku 2018 oraz 1,48 mln zł w roku 2019 oraz (2) „Edukacja ekologiczna – Upowszechnienie wiedzy o geologii, górnictwie i surowcach mineralnych” 3,43 mln zł w roku 2018, 3,46 mln zł w roku 2019.

Zmiana „Programu wspierania inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki polskiej na lata 2011-2023” – (MPiT)

Procedowany projekt uchwały Rady Ministrów wprowadza zmiany do obecnie obowiązującego „Programu wspierania inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki polskiej na lata 2011-2023”. Celem Programu, pierwotnie ustanowionego na lata 2011-2020, jest wzrost innowacyjności oraz konkurencyjności polskiej gospodarki poprzez wspieranie nowych inwestycji realizowanych przez polskie i zagraniczne firmy spełniające kryteria określone w Programie.

Główne zmiany polegają na:

- zredefiniowaniu typów wspieranych inwestycji (podział inwestycji na Strategiczne, Innowacyjne, Centra Zaawansowanych Usług Biznesowych, Centra Doskonałości Procesów Biznesowych, Centra Badawczo-Rozwojowe, obniżenie warunków wstępnych dla inwestycji, co pozwoli na ubieganie się o grant także innowacyjnym polskim MŚP – dotychczas grantu udzielano przede wszystkim na duże inwestycje zagranicznych przedsiębiorców),
- zmianie kryteriów oceny inwestycji (obok kryteriów ilościowych wprowadzono rozszerzony zakres kryteriów jakościowych związanych z oceną zgodności projektu inwestycyjnego z SOR, a także z lokalizacją inwestycji na obszarach zmagających się z problemami społeczno-ekonomicznymi, co pozwoli na wyrównywanie międzyregionalnej luki rozwojowej),
- usprawnieniu procesu przyznawania grantu (całość analiz przeprowadzanych w toku procesu przyznawania grantu będzie koordynowana przez Polską Agencję Inwestycji i Handlu S.A., opiniowanie oferty wsparcia przez właściwych ministrów będzie wykonywane w trybie obiegowym),
- usprawnieniu procesu kontroli inwestycji, którym przyznano grant (podstawową formą kontroli będzie kontrola zdalna),
- wydłużeniu okresu obowiązywania Programu do 2030 r., z możliwością przyznawania dotacji do końca 2025 r.

Efektom wprowadzanych zmian powinno być zwiększenie udziału inwestycji wysokojakościowych, stymulowanie wprowadzania innowacji technologicznych, rozwój polskich firm z sektora MŚP, tworzenie wysokopłatnych miejsc pracy, poprawa jakości kapitału ludzkiego z uwagi na dodatkowe premiowanie zatrudniania pracowników z wykształceniem wyższym inżynierskim oraz możliwość uzyskania wsparcia na szkolenia.

Harmonogram

- Przyjęcie nowelizacji „Programu wspierania inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki na lata 2011-2023” przez Radę Ministrów – **II kwartał 2018 r.**

Finansowanie

Nowelizacja nie przewiduje wzrostu wydatków na Program w latach 2018-2019 w stosunku do obecnie obowiązujących. Zgodnie z uchwałą Rady Ministrów nr 3/2018 z dnia 3 stycznia 2018 r., w roku 2018 zakłada się budżet Programu w wysokości 230 mln zł, a w 2019 r. 174,5 mln zł.

4.2 Otoczenie biznesu

Fragment „Sprawozdania krajowego Polska 2018”: Słabym punktem generalnie korzystnego otoczenia biznesu pozostaje jakość ram regulacyjnych. (str. 37)

Główne działania zaplanowane na lata 2018-2019:

Konstytucja Biznesu – (MPiT)

Pakiet „Konstytucja Biznesu” wprowadza kompleksową reformę prawa gospodarczego, zapowiadaną w *Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju*. Zmiany obejmują prawie 200 ustaw. W skład pakietu wchodzi pięć ustaw:

- ustawa - Prawo przedsiębiorców;
- ustawa o Rzeczniku Małych i Średnich Przedsiębiorców;
- ustawa o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy;
- ustawa o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- ustawa - Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo przedsiębiorców oraz inne ustawy dotyczące działalności gospodarczej.

Ustawa - Prawo przedsiębiorców to akt prawny, który w kluczowy sposób reformuje system prawa gospodarczego i opiera go na wartościach urzeczywistniających wolność działalności gospodarczej. Ustawa wprowadza kanon podstawowych zasad, dających gwarancje przedsiębiorcom w ich relacjach z władzą publiczną. Jako centralny akt prawa gospodarczego, ustawa będzie wpływać na sposób stanowienia, interpretacji i stosowania wszystkich przepisów dotyczących działalności gospodarczej. Ustawa przewiduje m.in.:

- Ustanowienie katalogu praw i obowiązków przedsiębiorców i organów, stanowiących wytyczne dla organów administracji i stanowiące granice ich ingerencji w wolność działalności gospodarczej;
- Zmianę relacji przedsiębiorca - administracja w kierunku bardziej przyjaznej i partnerskiej, poprzez wprowadzenie m.in. zasady domniemania uczciwości przedsiębiorcy, zasady przyjaznej interpretacji przepisów oraz rozstrzygnięcia wątpliwości faktycznych na korzyść przedsiębiorcy, jak również kluczowej zasady „co nie jest prawem zabronione, jest dozwolone”;
- Wprowadzenie instytucji działalności nierejestrowej (w przypadkach działalności na mniejszą skalę nie powstaje obowiązek rejestracji działalności);
- Wprowadzenie tzw. „ulgi na start” (początkujący przedsiębiorcy zostaną zwolnieni z obowiązku uiszczania składek na ubezpieczenia społeczne przez pierwsze 6 miesięcy prowadzenia działalności);
- Wprowadzenie zasady posługiwania się przez przedsiębiorcę w kontaktach z urzędami wyłącznie numerem identyfikacji podatkowej (NIP);
- Wydawanie przez organy administracji napisanych prostym językiem „objaśnień prawnych” wyjaśniających skomplikowane przepisy w zakresie działalności gospodarczej, dotyczące praktycznego stosowania tych przepisów;
- Ochronę przedsiębiorcy przed negatywnymi konsekwencjami, jeśli jego działania były zgodne z dotychczasową praktyką interpretowania przepisów przez organ administracji;
- Wprowadzenie zasad opracowywania projektów aktów normatywnych z zakresu prawa gospodarczego, a także dokonywania oceny funkcjonowania takich aktów.

Zadaniem *Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców* będzie stanie na straży i ochrona praw przedsiębiorców z sektora MŚP. W zakresie jego kompetencji znajdują się m.in.:

- opiniowanie projektów aktów normatywnych dotyczących interesów przedsiębiorców;
- występowanie do odpowiednich organów z wnioskami o podjęcie inicjatywy ustawodawczej, a także do odpowiednich urzędów z wnioskami o wydanie objaśnień prawnych szczególnie skomplikowanych przepisów dotyczących działalności gospodarczej;
- wspieranie mediacji pomiędzy przedsiębiorcami a organami administracji;
- występowanie do Sądu Najwyższego i Naczelnego Sądu Administracyjnego z wnioskiem o rozstrzygnięcie rozbieżności w wykładni przepisów;
- zwracanie się o wszczynanie postępowań administracyjnych i przystępowanie do nich;
- wnoszenie od decyzji organów skarg do sądów administracyjnych;
- współpraca z organizacjami pozarządowymi, społecznymi i zawodowymi;
- zwracanie się do odpowiednich organów, organizacji i instytucji z wnioskami o podjęcie odpowiednich działań mogących wpływać pozytywnie na prawa i interesy przedsiębiorców.

Powołanie Rzecznika MŚP nastąpi w ciągu sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy. W ustawie określono maksymalne limity wydatków z budżetu państwa przeznaczonych na wykonywanie zadań Rzecznika. Dla lat 2018 i 2019 wynoszą one odpowiednio 7,5 mln zł i 19 mln zł.

Wśród najważniejszych modyfikacji dotyczących *Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej* (CEIDG) znajdują się:

- umożliwienie udostępniania w CEIDG rejestru pełnomocnictw i prokury;
- wprowadzenie zasady automatycznego wznowienia wykonywania działalności po upływie okresu zawieszenia;
- możliwość zawieszenia działalności na dowolny czas oznaczony lub czas nieoznaczony.

Punkt Informacji dla Przedsiębiorcy (PIP) stanowi rozwinięcie obecnie funkcjonującego portalu www.biznes.gov.pl. Punkt nie tylko wyjaśni, w jaki sposób załatwić poszczególne sprawy urzędowe, ale też umożliwi np. uiszczenie opłat urzędowych czy uzyskanie zaświadczenia o niezaleganiu z podatkami czy składkami. Punkt przypomni przedsiębiorcom, przez sms lub e-mail, o zbliżających się terminach urzędowych oraz poinformuje o najważniejszych zmianach w prawie. Będą tam też publikowane wyjaśnienia dotyczące zagadnień prawnych budzących najwięcej wątpliwości w praktyce.

Zmiany planowane w ustawie o CEIDG i PIP będą miały minimalny wpływ na sektor finansów publicznych. W pierwszym roku wystąpią dodatkowe wydatki (ok. 1 mln zł) związane z dostosowaniem systemu CEIDG i PIP do zmian wynikających z ustawy. Natomiast w kolejnych latach koszty utrzymania systemu będą pokrywane ze środków budżetu państwa w ramach limitów ministra właściwego do spraw gospodarki.

Nowa ustawa poświęcona *zasadom uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym w Polsce* zastępuje regulacje, które do tej pory były rozrzucone w trzech różnych i niespójnych ze sobą ustawach. Obecnie inwestorzy zagraniczni otrzymują jeden przejrzysty, spójny akt prawny im dedykowany.

Opisany powyżej pakiet 5 ustaw zawierających regulacje dotyczące prowadzenia działalności gospodarczej został ogłoszony w Dzienniku Ustaw 30 marca 2018 roku.

Harmonogram

- Wejście ustaw w życie pakietu ustaw – **II kwartał 2018 r.**
- Powołanie Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorstw – **II/III kwartał 2018 r.**

Finansowanie

Poza wskazanymi wyżej elementami kosztów, ustawy nie generują istotnych bezpośrednich skutków dla sektora finansów publicznych.

Sukcesja przedsiębiorstwa osoby fizycznej – (MPiT)

W obecnym stanie prawnym wraz ze śmiercią przedsiębiorcy prowadzącego działalność na podstawie wpisu do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej *de facto* kończy się byt prawny prowadzonego przez niego przedsiębiorstwa. Przygotowane zmiany legislacyjne mają zapewnić ciągłość funkcjonowania przedsiębiorstwa po śmierci przedsiębiorcy. Służyć temu ma wprowadzenie do porządku prawnego instytucji zarządcy sukcesyjnego, który w określonych ramach czasowych będzie mógł zarządzać wyodrębnioną częścią majątku stanowiącą przedsiębiorstwo w imieniu własnym, lecz na rachunek następców prawnych przedsiębiorcy i ze skutkiem w ich majątku. Będzie on umocowany do czynności sądowych i pozasądowych związanych z prowadzeniem przedsiębiorstwa, zwanego w tym okresie „przedsiębiorstwem w spadku”. Instytucja ta będzie również stosowana do spółek cywilnych.

Dodatkowo, celem regulacji jest wzmocnienie ochrony praw osób trzecich związanych z prowadzeniem przedsiębiorstwa, w tym przede wszystkim kontrahentów, kooperantów, konsumentów i pracowników. Ten ostatni cel zostanie zrealizowany m.in. na gruncie prawa upadłościowego, jako że będzie można ogłosić upadłość zmarłego przedsiębiorcy przez cały okres trwania zarządu sukcesyjnego, co znacząco wzmacnia ochronę tych podmiotów. Wierzyciele będą również mieli możliwość rzeczywistej kontynuacji stosunków umownych nawiązanych z przedsiębiorcą, mimo jego śmierci. Zyskają także możliwość dochodzenia swoich praw w okresie zarządu sukcesyjnego, przez co ograniczone zostaną komplikacje związane obecnie z koniecznością oczekiwania na formalne stwierdzenie we właściwej drodze praw do spadku. Znacznie poprawi się również sytuacja pracowników. W przypadku, gdy zarząd sukcesyjny będzie ustanowiony z chwilą śmierci przedsiębiorcy stosunki pracy zostaną zachowane, zaś w przypadku, gdy zostanie on ustanowiony po pewnym czasie od otwarcia spadku stosunki pracy wygasną po upływie 30 dni od dnia śmierci przedsiębiorcy (jednocześnie pracownikom będzie przysługiwało pierwszeństwo w przyjęciu do pracy w razie ponownego zatrudniania w przedsiębiorstwie pracowników w tej samej grupie zawodowej). W okresie przejściowym od dnia śmierci przedsiębiorcy do dnia ustanowienia zarządu sukcesyjnego możliwe będzie zawarcie porozumienia o kontynuowaniu stosunku pracy na dotychczasowych zasadach.

Projekt ustawy wprowadza również zwolnienie z podatku od spadków i darowizn nabycia przedsiębiorstwa przez osoby, które będą je prowadziły, niezależnie od pokrewieństwa ze zmarłym przedsiębiorcą.

Dzięki kompleksowej regulacji sukcesji przedsiębiorstwa następcy prawni przedsiębiorcy otrzymają narzędzia do tego, by móc odpowiedzialnie podjąć decyzję o kontynuacji działalności firmy. W konsekwencji, dzięki kontynuacji funkcjonowania przedsiębiorstwa, które będzie w dalszym ciągu mogło generować przychody i zyski, zachowane zostaną miejsca pracy i regulowane będą zobowiązania wobec pracowników i kontrahentów oraz zobowiązania publicznoprawne, a ponadto zwiększą się szanse na dalszy rozwój przedsiębiorstwa, budowanego niekiedy osobistymi staraniami przedsiębiorcy i członków jego rodziny przez wiele lat.

Projekt ustawy o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej został przyjęty przez Radę Ministrów 6 lutego 2018 r.

Harmonogram

- Zakończenie prac parlamentarnych nad ustawą – **II kwartał 2018 r.**
- Wejście w życie ustawy – **1 czerwca 2018 r.**

Finansowanie

Realizacja zadań wynikających z wprowadzenia ustawy nie spowoduje zwiększenia poziomu wydatków w stosunku do obowiązujących przepisów oraz będzie mieściła się w ramach ogólnej puli wydatków sektora finansów publicznych dotychczas przeznaczonych na dane zadania.

Wprowadzenie uproszczeń dla przedsiębiorców w prawie podatkowym i gospodarczym – (MPiT)

Przygotowano projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu wprowadzenia uproszczeń dla przedsiębiorców w prawie podatkowym i gospodarczym (UD278). Celem projektowanej regulacji jest usprawnienie procedur, zniesienie zbędnych obciążeń biurokratycznych oraz wprowadzenie rozwiązań, które przyczynią się do zauważalnej poprawy warunków prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce, w szczególności dla MŚP. Projekt przewiduje zmiany m.in. w ustawach podatkowych, w prawie pracy i ubezpieczeń społecznych, prawie handlowym i w ustawie o administrowaniu obrotem towarowym z zagranicą. Projekt zakłada wprowadzenie regulacji skierowanych na redukcję obciążeń administracyjnych nakładanych na przedsiębiorców, rozszerzenie już obowiązujących uprawnień na szerszą kategorię podmiotów, dokonuje wyjaśnienia ujawnionych wątpliwości interpretacyjnych związanych z wykonywaniem działalności gospodarczej oraz wprowadza zwolnienia podatkowe dla przedsiębiorców i narzędzia minimalizujące ryzyko związane z obciążeniami podatkowymi oraz kontaktami biznesowymi z kontrahentami, którzy okazali się nierzetelni. Najważniejsze zmiany obejmują:

w zakresie podatków dochodowych

- likwidację obowiązków informacyjnych i dokumentacyjnych, które bezpośrednio nie wpływają na rozliczenia podatkowe i dotyczą okoliczności, których ustalenie możliwe jest w oparciu o inne dokumenty posiadane przez podatnika,
- wprowadzenie zwolnienia z podatku kwot odszkodowań (uzyskanych od ubezpieczyciela) przeznaczanych na odtworzenie zniszczonego majątku (środków trwałych, z wyjątkiem samochodu osobowego) podwyższenie progu przychodów uprawniającego do uzyskania statusu „małego podatnika” z 1,2 mln euro do 2 mln euro,
- wprowadzenie możliwości zaliczenia w koszty uzyskania przychodów należności z tytułu umowy o pracę, umowy zlecenia lub umowy o dzieło wypłaconych małżonkowi podatnika (w przypadku prowadzenia działalności przez osobę fizyczną), oraz wypłaconych małżonkom wspólników spółki niebędącej osobą prawną,
- wprowadzenie możliwości jednorazowego rozliczenia straty podatkowej do wysokości 5 mln zł,

w zakresie ustawy o rachunkowości

- rozszerzenie katalogu jednostek mikro mogących stosować uproszczenia w sprawozdawczości finansowej o firmy prowadzone przez osoby fizyczne (próg przychodów o równowartości w walucie polskiej nie mniej niż 2 mln euro i nie więcej niż 3 mln euro),
- zwiększenie zakresu jednostek mogących korzystać z uproszczeń dla małych jednostek poprzez podniesienie progu z 17 mln zł na 25,5 mln zł w przypadku sumy aktywów bilansu oraz z 34 mln zł na 51 mln zł w przypadku przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów,
- skrócenie okresu obowiązkowego przechowywania zatwierdzonych sprawozdań finansowych z trwałego (bezterminowego) do 5 lat,

w zakresie podatku od towarów i usług

- odstąpienie od wymagania odrębnego składania wraz z deklaracją umotywowanego wniosku o zwrot podatku oraz wniosku o zwrot w przyspieszonym terminie,
- skrócenie terminu umożliwiającego wierzycielowi zastosowanie przepisów regulujących „ulgę na złe długi”,

w zakresie podatków lokalnych

- wprowadzenie jednolitych wzorów informacji i deklaracji na podatek od nieruchomości, podatek rolny i podatek leśny,
- wprowadzenie możliwości składania za pomocą środków komunikacji elektronicznej informacji i deklaracji przez wszystkich podatników na te podatki oraz na podatek od środków transportowych,

w zakresie administrowania obrotem

- zniesienie obligatoryjnego obowiązku dołączania do wniosku tłumaczenia dokumentów (proponuje się wprowadzenie fakultatywności organów w żądaniu takiego tłumaczenia),
- wyłączenie obowiązku (wynikającego z KPA) przedkładania przez przedsiębiorców do każdego wniosku dokumentu pełnomocnictwa,

w zakresie BHP

- zwiększenie możliwości pełnienia zadań służby BHP przez pracodawcę zatrudniającego do 50 pracowników,
- ograniczenie obowiązku przeprowadzania szkoleń okresowych BHP dla pracowników zatrudnionych na stanowiskach o najniższych wskaźnikach wypadkowości i warunkach środowiska pracy, w których występują najmniej szkodliwe czynniki dla zdrowia.

Harmonogram

- Przyjęcie projektu przez Radę Ministrów – **III kwartał 2018 r.**
- Przyjęcie projektu przez Sejm i Senat – **IV kwartał 2018 r.**
- Wejście ustawy w życie – **1 stycznia 2019 r.**

Nowa Ordynacja podatkowa – (MF)

Działania podejmowane w latach 2018-2019 mają na celu przeprowadzenie prac legislacyjnych nad dwoma projektami ustaw opracowanych przez Komisję Kodyfikacyjną Ogólnego Prawa Podatkowego, tj. *projektu ustawy – Ordynacja podatkowa* oraz *projektu ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę – Ordynacja podatkowa*. Realizowany będzie etap rządowy procesu legislacyjnego (w tym uzgodnienie ww. projektów ustaw i ich przedłożenie Radzie Ministrów).

Celem zmian legislacyjnych jest:

- zapewnienie ochrony praw podatnika w jego relacjach z organami podatkowymi,
- zwiększenie efektywności i skuteczności poboru podatków.

Projekty zakładają:

- uproszczenie postępowań podatkowych w sprawach mniej skomplikowanych,
- upowszechnienie stosowania komunikacji elektronicznej,
- ujednoczenie zasad i mniej sformalizowane prowadzenie kontroli podatkowej,
- wprowadzenie prostszej procedury dochodzenia nadpłat i zwrotów podatku oraz niesformalizowanych (nieobwarowanych wymogami proceduralnymi) konsultacji udzielanych podatnikowi przez pracowników organów podatkowych w bezpośrednim kontakcie, w celu umożliwienia uzyskania informacji o zakresie jego praw i obowiązków.

Harmonogram

- Przyjęcie projektów ustaw przez Radę Ministrów – **IV kwartał 2018 r.**

Finansowanie

W latach 2018-2019 realizowane będą poszczególne etapy procesu legislacyjnego, bez skutków dla sektora finansów publicznych.

Rozwój płatności bezgotówkowych – (MPiT/MF)

Wskaźniki ubankowienia Polaków i korzystania z e-płatności (karty płatnicze, BLIK, HCE, mobile payments etc.) potwierdzają, że nowoczesne, elektroniczne instrumenty płatnicze cieszą się coraz większą popularnością. Równocześnie, dostępne dla klientów możliwości płacenia za zakupy i usługi nie odpowiadają społecznym oczekiwaniom, ze względu na niedostateczny, w porównaniu do potrzeb, rozwój sieci punktów akceptujących wspomniane instrumenty płatnicze. Dotyczy to

zwłaszcza mniejszych miejscowości, gdzie brak rozwiniętej sieci bankomatów utrudnia lub nawet uniemożliwia dostęp do pieniędzy zgromadzonych na rachunkach płatniczych w bankach.

Celem projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z rozwojem płatności bezgotówkowych (UD329) jest upowszechnienie stosowania płatności bezgotówkowych i zastąpienie części transakcji gotówkowych transakcjami bezgotówkowymi (również z użyciem innowacyjnych instrumentów i usług płatniczych, płatności mobilnych i zbliżeniowych, przelewów itp.) oraz zagwarantowanie konsumentom prawa do płatności bezgotówkowych w punktach handlowo-usługowych.

Projekt ustawy przewiduje ułatwienia w przyjmowaniu oraz obowiązek zapewnienia możliwości płatności bezgotówkowych w instytucjach administracji publicznej za opłaty i podatki. Nowa regulacja nałoży ponadto na przedsiębiorców, którzy z racji osiąganego przychodu są zobowiązani do stosowania kas rejestrujących, obowiązek zapewnienia akceptacji przynajmniej jednego instrumentu płatniczego w formie elektronicznej.

Jednocześnie podejmowane są inne działania, aby wspomóc podmioty publiczne w rozpoczęciu przyjmowania płatności bezgotówkowych. W zakresie poszerzenia sieci instytucji publicznych akceptujących płatności elektroniczne we współpracy Ministerstwa Rozwoju (a obecnie MPiT) z Krajową Izbą Rozliczeniową od kwietnia 2017 r. realizowany jest *Program upowszechniania płatności bezgotówkowych* w jednostkach administracji publicznej. Program ma na celu wsparcie samorządów, urzędów wojewódzkich oraz Policji w uruchomieniu przyjmowania płatności elektronicznych.

Dnia 8 stycznia 2018 r. uruchomiono *Program Wsparcia Obrotu Bezgotówkowego* zarządzany przez Fundację „Polska Bezgotówkowa”. Program jest wspólną inicjatywą uczestników rynku usług płatniczych: wydawców kart, agentów rozliczeniowych oraz organizacji płatniczych Visa i Mastercard przy udziale Związku Banków Polskich i (ówczesnego) Ministerstwa Rozwoju. W ramach Programu uruchomiono również wyodrębniony fundusz, w skład którego wchodzi środki finansowe wpłacane przez wydawców kart, agentów rozliczeniowych oraz organizacje płatnicze, według zasad określonych w Programie i przeznaczone na jego realizację.

Harmonogram

- Przyjęcie projektu ustawy przez Radę Ministrów – **II kwartał 2018 r.**

Finansowanie

Środki na realizację *Programu upowszechniania płatności bezgotówkowych w jednostkach administracji publicznej* są pozyskiwane przez partnera społecznego – Fundację KIR na rzecz Rozwoju Cyfryzacji „Cyberium” i pochodzą z darowizn dokonywanych przez KIR dla Fundacji oraz przez inne podmioty. Dzięki subsydiarnemu charakterowi Programu jego realizacja nie rodzi skutków dla finansów publicznych, również w odniesieniu do skutków wejścia w życie ustawy związanej z rozwojem płatności bezgotówkowych.

Zarówno funkcjonowanie Fundacji „Polska Bezgotówkowa” jak i uruchomienie przez nią Funduszu nie angażuje środków publicznych. Fundusz opiera się na środkach finansowych wpłacanych przez uczestników *Programu Wsparcia Obrotu Bezgotówkowego*.

Usprawnienie postępowań w sprawach gospodarczych – (MS)

W ramach poprawy sprawności postępowań sądowych w sprawach gospodarczych, przyczyniających się jednocześnie do zwiększenia szeroko rozumianego bezpieczeństwa biznesu, w projekcie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw, projektowane są zmiany dotyczące postępowań gospodarczych. Głównym rozwiązaniem tej części projektu ustawy jest przywrócenie odrębnego postępowania w sprawach gospodarczych, z jednoczesnym wprowadzeniem większego rygoryzmu procesowego oraz ograniczenia przedmiotowego i podmiotowego takich postępowań. Profesjonalizm stron postępowania w sprawie gospodarczej pozwala jednocześnie na zaostrzenie rygorów w tym postępowaniu, w szczególności na skrócenie

terminów i ograniczenie możliwości dysponowania sprawą. Zakładanym celem odrębności jest przyspieszenie rozpoznawania spraw gospodarczych w stosunku do spraw rozpoznawanych w „zwykłym” procesie. W tym celu przewiduje się:

- wyłączenie stosowania niektórych instytucji procesowych,
- wprowadzenie wiążących sąd terminów do podjęcia czynności w sprawie oraz skrócenie niektórych terminów wiążących strony,
- ograniczenia czasowe w powoływaniu twierdzeń i dowodów,
- możliwość obciążenia kosztami procesu stroną która przed wytoczeniem powództwa uchylała się od próby dobrowolnego rozwiązania sporu.
- możliwość nadania wyrokowi waloru tytułu zabezpieczenia, nawet jeszcze przed uprawomocnieniem.

Harmonogram

- Przyjęcie projektu ustawy przez Radę Ministrów - **IV kwartał 2018 r.**

Finansowanie

W 2018 r. działanie nie spowoduje skutków dla finansów publicznych. Określenie skutków finansowych będzie możliwe na etapie przygotowania oceny skutków regulacji do projektu.

Wzmocnienie instytucji dla polubownego rozwiązywania sporów – (MS)

Oczekiwanym efektem działalności Centrów Arbitrażu i Mediacji (CAM) jest poprawa jakości wydawanych orzeczeń oraz zwiększenie skuteczności ich egzekwowania. Ponadto polubownie załatwienie spraw w postępowaniu przedsądowym ograniczy liczbę spraw rozpoznawanych przez sądy oraz przyspieszy postępowania toczące się przed sądem.

W ramach działania w roku 2017 rozpoczęto prace nad opracowywaniem standardów funkcjonowania Centrum Arbitrażu i Mediacji – Koordynatora (CAM-K) oraz pozostałych Centrów Arbitrażu i Mediacji (CAM), jak również nad procesem zarządzania działalnością planowanej sieci CAM. W styczniu 2018 r. ogłoszono konkurs pn. „Centra Arbitrażu i Mediacji”, który ma na celu wyłonienie 15 projektów na utworzenie oraz funkcjonowanie 15 wojewódzkich CAM, wchodzących w skład ogólnopolskiej sieci CAM. W ramach konkursu realizowane są dwa typy projektów: tworzenie CAM oraz standaryzacja działania już istniejących Centrów szkolenia, a także szkolenia i studia podyplomowe dla sędziów, urzędników i innych pracowników zatrudnionych w sądach powszechnych, prokuratorów, urzędników i innych pracowników powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury z zakresu prawa gospodarczego, mediacji w sprawach gospodarczych, informatyki, ochrony konsumenta, zwalczania i zapobiegania przestępczości gospodarczej i skarbowej, prawa własności intelektualnej, prawa upadłościowego.

Harmonogram

- Zakończenie tworzenia ogólnopolskiej sieci CAM - **IV kwartał 2018 r.**
- Realizacja bieżącej działalności CAM - **od I kwartału 2019 r.**

Finansowanie

Alokacja środków na konkurs wynosi ponad 30 mln zł, a maksymalna kwota dofinansowania pojedynczego projektu wynosi ok. 2,1 mln zł. Maksymalny poziom dofinansowania projektu wynosi 100% (84,28% ze środków EFS i 15,72% ze środków budżetu państwa).

Mała działalność gospodarcza – (MPiT)

Projekt ustawy o małej działalności gospodarczej wprowadza obniżone i proporcjonalne do przychodu składki na ubezpieczenia społeczne dla osób prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą i uzyskujących przeciętne miesięczne przychody nieprzekraczające 2,5-krotności minimalnego wynagrodzenia. Projekt ma na celu poprawę przeżywalności przedsiębiorstw,

szczególnie po drugim roku działalności. Przyczyni się także do podniesienia rentowności niskoprzychodowych działalności gospodarczych jak również zwiększenia aktywności zawodowej i ograniczenia szarej strefy przede wszystkim w regionach słabiej rozwiniętych.

Kryteria podlegania niniejszej regulacji zostały określone w następujący sposób:

- uzyskiwanie przychodu nieprzekraczającego w ciągu roku kalendarzowego 30-krotności minimalnego wynagrodzenia, z tym, że w przypadku rozpoczęcia lub zawieszenia działalności gospodarczej w ciągu roku kalendarzowego, limit przychodów ulega proporcjonalnemu zmniejszeniu;
- niepłacenie zryczałtowanego podatku dochodowego w formie karty podatkowej;
- niekorzystanie z preferencyjnej podstawy wymiaru składek dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą (tzw. „mały ZUS”);
- prowadzenie działalności gospodarczej w poprzednim roku kalendarzowym przez min. 60 dni;
- niewykonywanie działalności gospodarczej na rzecz byłego pracodawcy.

Możliwość korzystania z projektowanego mechanizmu będzie przysługiwać przedsiębiorcy przez maksymalnie 36 miesięcy w okresie 60 miesięcy prowadzenia działalności.

Równolegle wprowadzone będzie odpowiednie rozwiązanie w ustawie o Krajowej Administracji Skarbowej mające na celu umożliwienie przekazywania przez KAS na żądanie ZUS informacji o przychodach podatnika w celu sprawnej weryfikacji poprawności ustalania najniższej podstawy wymiaru przez ubezpieczonego.

Harmonogram

- Przyjęcie projektu ustawy o małej działalności gospodarczej przez Radę Ministrów – **II kwartał 2018 r.**
- Zakończenie prac parlamentarnych nad ustawą – **III kwartał 2018 r.**
- Wejście w życie ustawy o małej działalności gospodarczej – **I kwartał 2019 r.**

Finansowanie

W roku 2018 poniesione zostaną wydatki w kwocie 15 mln zł odnoszące się do kosztów organizacyjnych ZUS wynikających przede wszystkim z konieczności przystosowania systemu informatycznego zostaną one sfinansowane z przychodów uzyskanych w trybie art. 76 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Zmniejszenie wpływów ze składek do Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w pierwszym roku obowiązywania projektu czyli 2019 wyniesie 554 mln zł, analogicznie wpływy do Funduszu Pracy pomniejszone zostaną o 87 mln zł. Przewidywany jest również dodatni impuls finansowy dla budżetu państwa i jst w łącznej kwocie 108 mln zł w pierwszym roku funkcjonowania, czyli 2019 - będący konsekwencją zwiększenia podstawy opodatkowania, w wyniku obniżenia składek odliczanych od dochodu. Projekcja wpływu na sektor finansów publicznych zakłada, że zmniejszenie wpływów z tytułu składek zostanie zrekomensowane zwiększeniem dotacji/pożyczki dla FUS z budżetu państwa. Realizacja projektowanych rozwiązań odbywać się będzie w ramach planu finansowego Funduszu Pracy na 2018 r. i kolejne lata.

4.3 Ochrona zdrowia

Główne działania zaplanowane na lata 2018-2019:

Fragment „Sprawozdania krajowego Polska 2018”: *Pomiary stężenia zanieczyszczenia powietrza w dalszym ciągu przekraczają normy unijne, w związku z czym polskie miasta zaliczają się do najbardziej zanieczyszczonych w Europie.* (str. 47)

Pakiet czyste powietrze – (MPiT, ME, MŚ)

Celem działań w zakresie czystego powietrza jest kompleksowa poprawa jakości powietrza do stanu niepowodującego większego narażenia zdrowia oraz środowiska, zgodnego z prawodawstwem unijnym, a w dalszej perspektywie z wytycznymi WHO, a także wzrost świadomości społecznej w zakresie negatywnego wpływu zanieczyszczenia powietrza na zdrowie ludzkie. Dla osiągnięcia tego celu, 25 kwietnia 2017 r. Rada Ministrów przyjęła 15 rekomendacji Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów – tzw. Program pt. „Czyste powietrze”. Dodatkowo w ramach Krajowego Programu Ochrony Powietrza realizowane są działania prowadzące do osiągnięcia, w możliwie krótkim czasie, dopuszczalnych poziomów pyłu zawieszonego i innych szkodliwych substancji w powietrzu.

W ubiegłorocznej edycji KPR zostały przedstawione działania w zakresie poprawy jakości powietrza w Polsce, których szerszy opis znajduje się w załączniku nr 1. Należały do nich m.in. rozporządzenie ws. wymagań dla kotłów na paliwo stałe, które weszło w życie 1 października 2017 r. Inne to rozporządzenia Ministra Energii dotyczące paliw stałych, które ze względu na dużą ilość uwag zgłaszanych w trakcie całego procesu legislacyjnego oraz konieczność nowelizacji ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw nie zostało przyjęte w przewidzianym terminie. 6 marca br. Rada Ministrów przyjęła projekt ustawy o jakości paliw stałych oraz przygotowane zostały 4 towarzyszące jej rozporządzenia. Wspomniane regulacje powodują, że w domowych paleniskach nie będą używane najbardziej szkodliwe paliwa w postaci mułów i flotokoncentratów oraz tzw. węgiel niesortowany. Istotnym elementem wprowadzanym przez ustawę jest świadectwo jakości paliwa stałego, które klienci otrzymywać będą od sprzedawców węgla dostając w ten sposób informacje na temat parametrów, którymi charakteryzuje się paliwo, m.in.: zawartości popiołu, siarki, całkowitej, wartości opałowej, wymiaru ziarna, całkowitej zawartości wilgoci. Zintensyfikowane prace w tym zakresie powinny przynieść pożądany efekt w postaci wejścia w życie niniejszych regulacji przed rozpoczęciem sezonu grzewczego 2018/2019.

W kontekście działań mających na celu poprawę jakości powietrza został dostrzeżony również problem ubogich energetycznie. Według szacunków Instytutu Badań Strukturalnych problem ten może dotyczyć kilkunastu procent społeczeństwa. Dlatego też trwają obecnie prace mające na celu przygotowanie projektu ustawy, który będzie regulował zasady wsparcia termomodernizacji budynków w przypadku osób dotkniętych „ubóstwem energetycznym”. Gwarancją finansową dla przeprowadzenia pilotażu polegającego na sfinansowaniu termomodernizacji i wymianie indywidualnego urządzenia grzewczego dla osób najuboższych zapewnia Fundusz Termomodernizacji i Remontów. Pierwszej fazie termomodernizacji zostaną poddane budynki w Skawinie. Docelowo program będzie skierowany do 23 miejscowości, które znalazły się w rankingu 50 najbardziej zanieczyszczonych miast Europy przedstawionym przez Światową Organizację Zdrowia. Rządowy program termomodernizacji zakłada wsparcie finansowe gospodarstw domowych o dochodach poniżej minimum socjalnego korzystających z paliw stałych dla potrzeb ogrzewania. Uruchomiony zostanie także program powszechnej termomodernizacji budynków mieszkalnych, który przewidywać będzie oddzielne instrumenty dla mniej i bardziej zamożnych gospodarstw domowych. Mniej zamożne gospodarstwa domowe w Polsce mogą liczyć na sfinansowanie ze środków publicznych

100% kosztów termomodernizacji ich budynków. Dla bardziej zamożnych Polaków wprowadzona zostanie możliwość skorzystania z preferencyjnych kredytów i pożyczek.

Harmonogram

- Przygotowanie projektu ustawy, który będzie regulował zasady wsparcia termomodernizacji budynków w przypadku osób dotkniętych „ubóstwem energetycznym” – **II kwartał 2018 r.**
- Przyjęcie przez Radę Ministrów ustawy regulującej zasady wsparcia termomodernizacji budynków w przypadku osób dotkniętych „ubóstwem energetycznym” – **III kwartał 2018 r.**
- Wejście w życie ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw wraz z rozporządzeniami w sprawie: wymagań jakościowych dla paliw stałych, metod badania jakości paliw stałych oraz w sprawie sposobu pobierania próbek paliw stałych – **III kwartał 2018 r.**

Finansowanie

Wejście w życie nowelizacji ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw oraz rozporządzeń Ministra Energii dotyczących paliw stałych będzie generowało koszty dla budżetu państwa w wysokości 8,4 mln zł w pierwszym roku od wprowadzenia i 8,0 mln zł w roku kolejnym.

W ustawie budżetowej na 2018 rok zostało zaplanowane 20,6 mln zł mające zasilić Fundusz Termomodernizacji i Remontów. Dodatkowo Fundusz został zasilony kwotą 203 mln zł.⁵

Fragment „Sprawozdania krajowego Polska 2018”: *Dystrybucja zasobów opieki zdrowotnej jest w dalszym ciągu nieefektywna.* (str. 35)

Zmiana modelu organizacyjnego podstawowej opieki zdrowotnej – (MZ)

W celu podniesienia efektywności całego systemu opieki medycznej 1 grudnia 2017 r. weszła w życie ustawa o podstawowej opiece zdrowotnej (POZ) odgrywająca kluczową rolę w systemie ochrony zdrowia.

Projektowane rozwiązania poprawiające funkcjonowanie systemu opieki zdrowotnej zakładają również wprowadzenie modelu opieki koordynowanej nad pacjentem, poprzez zapewnienie szerszego katalogu badań diagnostycznych i konsultacji specjalistycznych zapewniających w ramach POZ, adresowanego do pacjentów z wybranymi chorobami przewlekłymi. Jego wprowadzenie zostanie poprzedzone rocznym programem pilotażowym, którego realizatorem będzie NFZ.

28 listopada 2017 r. została podpisana z Narodowym Funduszem Zdrowia umowa o dofinansowanie projektu dotyczącego pilotażowego wdrożenia modelu opieki koordynowanej na poziomie podstawowej opieki koordynowanej, tzw. modelu POZ+.

9 stycznia 2018 r. Minister Zdrowia podpisał zarządzenie w sprawie powołania Zespołu do spraw wdrożenia projektu „Przygotowanie, przetestowanie i wdrożenie do systemu opieki zdrowotnej organizacji opieki koordynowanej (OOK) – Etap II faza pilotażowa - model POZ+”.

Głównym założeniem opieki koordynowanej jest optymalizacja procesu udzielania świadczeń zdrowotnych, w wyniku której droga pacjenta w systemie opieki zdrowotnej (w szczególności pomiędzy poszczególnymi etapami leczenia) jest odpowiednio koordynowana.

⁵ 180 mln zł - decyzja Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 22 grudnia 2017 r. na podstawie art. 15c ustawy z dnia 2 grudnia 2016 r. o ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2017, 17,5 mln zł - decyzja Ministra Infrastruktury i Budownictwa przenosząca środki z rozdziału 70015, 5,5 mln zł decyzja Ministra Infrastruktury i Budownictwa przenosząca środki z rozdziału 70015 i z rozdziału 70017. Środki przekazane ww. decyzjami będą wykorzystane przez Fundusz w roku 2018 r.

Nowy model POZ jest postrzegany jako strategia zogniskowana na osobie pacjenta i zmieniająca system realizacji świadczeń oparty w przeważającej mierze na opiece stacjonarnej w model o większej elastyczności, wykorzystujący instrumenty profilaktyki w odpowiedzi na rosnący popyt i współczesne wyzwania w sektorze zdrowia.

Priorytetem opieki koordynowanej w POZ+ jest objęcie nią wszystkich pacjentów zadeklarowanych do lekarza rodzinnego POZ, oraz zaoferowanie im aktywnej formy sprawowania opieki medycznej, w której nie tylko sam pacjent, ale również świadczeniodawca inicjuje wizyty pacjenta w przychodni. Pacjent ma być aktywnym partnerem personelu medycznego we wspólnym podejmowaniu decyzji dotyczących postępowania w zdrowiu i chorobie, a opieka powinna koncentrować się na rzeczywistych potrzebach zdrowotnych pacjenta (obecnie decyzja o zakresie udzielanego świadczenia wynika w nadmiernym stopniu ze sposobu jego rozliczania przez płatnika).

Nowy model opieki będzie złożony z typowych usług świadczonych przez lekarzy i pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej, natomiast zwiększeniu ulegną zakres oraz liczba działań profilaktycznych oraz edukacyjnych, dodatkowych usług dla pacjentów z chorobami przewlekłymi, usług diagnostycznych oraz rehabilitacyjnych. Nowe zadania będą świadczone przez zespoły opieki zdrowotnej wsparte nowoczesnymi wewnętrznymi systemami informatycznymi, docelowo synchronizowanymi z ogólnopolskimi i regionalnymi systemami informatycznymi, które ułatwią przepływ informacji o pacjentach w czasie rzeczywistym.

W drodze otwartego i przejrzystego naboru zostaną wyłonione podmioty, które zapewnią przetestowanie modelu we wszystkich regionach kraju, zarówno w obszarach miejskich jak i wiejskich. Placówki POZ będą zobowiązane do dostosowania struktury organizacyjnej i wewnętrznych systemów IT w celu zarządzania opieką koordynowaną. Zostanie utworzona Platformy OOK, mająca na celu m.in. gromadzenie i analizowanie danych związanych z bieżącą realizacją pilotażu, wymianę wiedzy w zakresie najlepszych praktyk oraz działania edukacyjne. Udzielanie świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków europejskich w ramach POZ+ będzie obejmowało:

- wykonywanie bilansów zdrowia dla dorosłych oraz prowadzenie szeroko zakrojonych działań edukacyjnych z zakresu profilaktyki zdrowotnej.
- zarządzanie/koordynowanie opieką w 11 najpopularniejszych niezakaźnych chorobach przewlekłych, m.in. w oparciu o poszerzony zakres badań diagnostycznych i konsultacje specjalistyczne.

Świadczenia finansowane ze środków właściwego Oddziału wojewódzkiego NFZ obejmują program zarządzania chorobą (disease –management – DMP) w 11 chorobach przewlekłych, który będzie realizowany w oparciu o ścieżki postępowania diagnostyczno-terapeutycznego.

Bieżąco będzie prowadzony monitoring i ewaluacja w celu weryfikacji skuteczności realizacji przyjętych założeń modelu oraz monitorowanie jakości, dotyczące m.in. zadowolenia pacjentów.

Wsparcia merytorycznego i analitycznego w procesie monitoringu będzie udzielał Bank Światowy, którego zadaniem będzie m. in. dokonywanie ewaluacji osiągnięcia wartości referencyjnych i celów założonego pilotażu, regularne działania informacyjne mające na celu zwiększenie skuteczności realizacji założonych celów pilotażu, analiza ex-ante i ex-post organizacji przystępujących do programu, analiza konsultacji ze specjalistami i telekonsultacji.

Zaplanowano również szkolenia dla podmiotów leczniczych uczestniczących w projekcie z zakresu opieki koordynowanej w ramach POZ. Szkolenia będą prowadzone przez podmiot wybrany w drodze przetargu nieograniczonego, ze wsparciem merytorycznym pracowników Centrali i OW NFZ.

Efektami nowego modelu ma być integracja opieki, organizacyjna integracja świadczeń dostosowanych do potrzeb pacjenta oraz integracja ścieżek klinicznych, a także wzrost satysfakcji pacjenta.

Harmonogram

- Dokonanie wyboru uczestników projektu - **II kwartał 2018 r.**
- Utworzenie Platformy OOK do współpracy wzajemnej płatnika ze świadczeniodawcami na potrzeby pilotażowego wdrażania modelu – wyłonienie wykonawcy i budowa platformy - **II kwartał 2018 r.**
- Przeprowadzenie szkoleń dla podmiotów leczniczych uczestniczących w projekcie z zakresu opieki koordynowanej w ramach POZ - **IV kwartał 2018 r.**
- Zamieszczenie na platformie OOK treści, tworzenie materiałów edukacyjnych w postaci publikacji, aplikacji, filmów i szkoleń - **IV kwartał 2019 r.**
- Przeprowadzenie monitorowania jakości opieki na poziomie projektu (NFZ - Bank Światowy) - **IV kwartał 2019 r.**

Finansowanie

Nazwa działania lub części działania	2018			2019		
	skutki dla sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)	skutki dla sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)
Przetestowanie organizacji opieki koordynowanej (OOK) – model POZ+	86 518 (w tym 50 000 ze środków NFZ)	5 741	30 777	136 431 (w tym 100 000 ze środków NFZ)	5 727	30 704

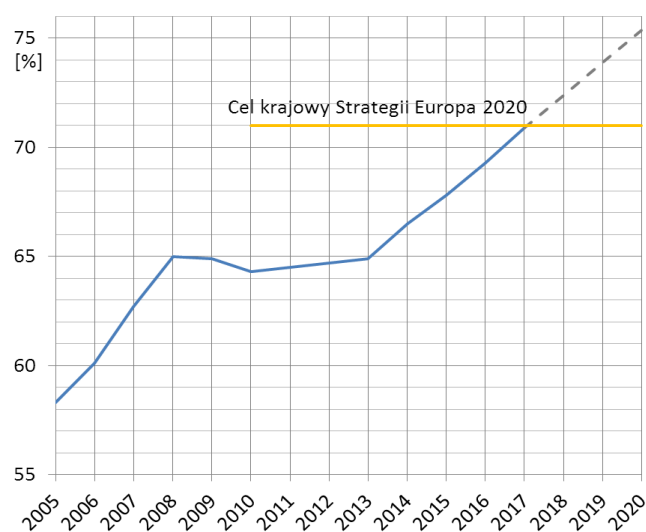
5. Działania na rzecz realizacji celów strategii „Europa 2020”

5.1 Stopień realizacji celów

Monitorowanie postępów w realizacji strategii „Europa 2020” odbywa się poprzez wskaźniki związane z pięcioma głównymi celami strategii dotyczącymi obszarów: zatrudnienia, badań i rozwoju, energii i klimatu, edukacji i szkolnictwa wyższego oraz ograniczenia ubóstwa i wykluczenia społecznego.

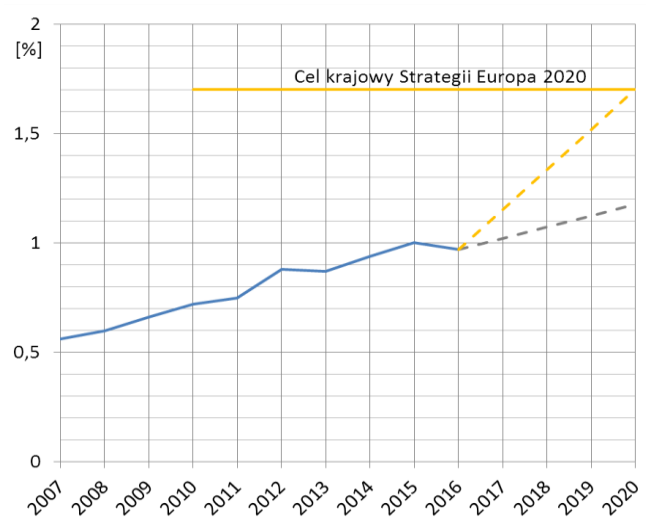
Pierwszy cel związany z zatrudnieniem monitorowany jest za pomocą wskaźnika zatrudnienia, czyli odsetka osób pracujących w wieku 20-64 lata. **W 2017 r. wskaźnik zatrudnienia w Polsce wynosił 70,9%** (Wykres 1). Wartość docelowa dla Polski przyjęta na rok 2020 to 71% co oznacza, że cel jest bardzo bliski realizacji ponadto zgodnie z trendem wzrostu z lat 2013-2017 wskaźnik ma szansę osiągnąć w roku 2020 wartość powyżej 75%. Dostępne dane pokazują, że poza spowolnieniem w latach 2009-2013 widoczny jest dynamiczny wzrost tego wskaźnika Dane kwartalne z 2017 roku (I-70,1%; II-71,1%; III-71,3%; IV-71,1%) potwierdzają utrzymujący się wysoki popyt na pracę oraz wskazują, że wskaźnik zatrudnienia już od II kwartału 2017 roku utrzymuje się na poziomie powyżej zakładanego celu.

Wykres 1 Wskaźnik zatrudnienia w grupie wiekowej 20-64 lata oraz prognoza wzrostu wskaźnika na podstawie trendu z lat 2013-2017. / Opracowanie własne. Dane Eurostat

Poziom nakładów na badania i rozwój w relacji do PKB (GERD/PKB) wyniósł w 2016 r. 0,97% (17,9 mld zł) (Wykres 2). Osiągnięcie zadeklarowanych celów jest wyzwaniem zarówno dla Polski, jak i Unii Europejskiej w całości (1,7% ver. 3%). Spadek tego wskaźnika odnotowało 18 państw w Unii Europejskiej, co może mieć związek z okresem przejściowym pomiędzy zakończeniem perspektywy finansowej środków europejskich z lat 2007-2013 i rozpoczęciem nowej 2014-2020. W efekcie, wiele programów wsparcia zostało dopiero uruchomionych w 2016 roku i płatności z ich tytułu będą realizowane w kolejnych latach. Znajduje to odzwierciedlenie w udziale środków z Funduszy Europejskich w nakładach na B+R ogółem gdzie nastąpił znaczący spadek z 14,6% w 2015 r. do 2,8% w 2016 r. wyrażone w wartościach bezwzględnych to spadek z 2,6 mld zł do 0,5 mld zł⁶.

Wykres 2 Poziom nakładów na badania i rozwój w relacji do PKB, prognoza wzrostu wskaźnika na podstawie trendu z lat 2007-2016 (szara linia przerywana) oraz prognoza dojścia do celu (żółta linia przerywana). / Opracowanie własne. Dane Eurostat.

⁶ Główny Urząd Statystyczny, Działalność badawcza i rozwojowa w Polsce w 2016 r.

Osiągnięcie celów energetyczno-klimatycznych strategii „Europa 2020” tzw. cele 20/20/20 monitorowane jest za pośrednictwem trzech wskaźników.

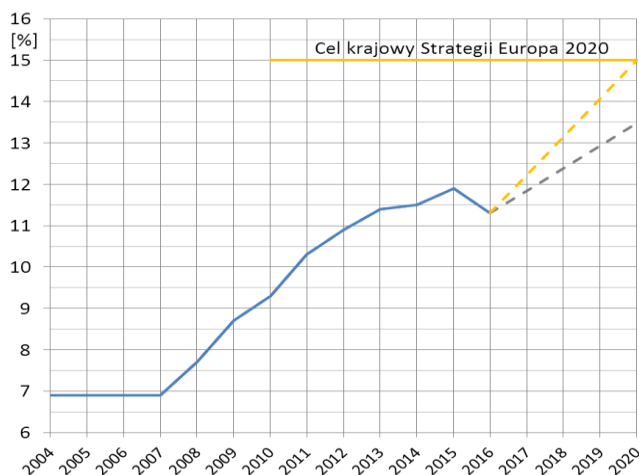
Udział energii ze źródeł odnawialnych w końcowym zużyciu energii brutto w Polsce w 2016 roku wyniósł 11,3%, co oznacza nieznaczny spadek o 0,4 pp w relacji do roku 2015 (Wykres 3). W latach 2004-2007 udział pozostawał na niezmiennym poziomie jednak od tego momentu trend jest wzrostowy. Zmniejszenie wartości jest związane z zidentyfikowanym zwiększonym eksportem biopaliw z Polski, które nie są zaliczane do realizacji celu w zakresie udziału energii ze źródeł odnawialnych w końcowym zużyciu energii brutto w Polsce oraz ze zmniejszonym udziałem współspalania biomasy w bilansie energetycznym. W celu wyeliminowania w przyszłości problemów związanych z eksportem biopaliw z kraju wprowadzono w nowelizacji ustawy o

biokomponentach i biopaliwach ciekłych (Dz. U. z 2017 r. poz. 285, 624 i 2290 oraz z 2018 r. poz. 650) pakiet rozwiązań prawnych zapewniających w przyszłości eliminację tego zjawiska. W szczególności od 2018 r. wprowadzony został obligatoryjny blending paliw ciekłych - co spowoduje, że biokomponenty będą dodawane do paliw ciekłych stosowanych do transportu na terenie Polski.

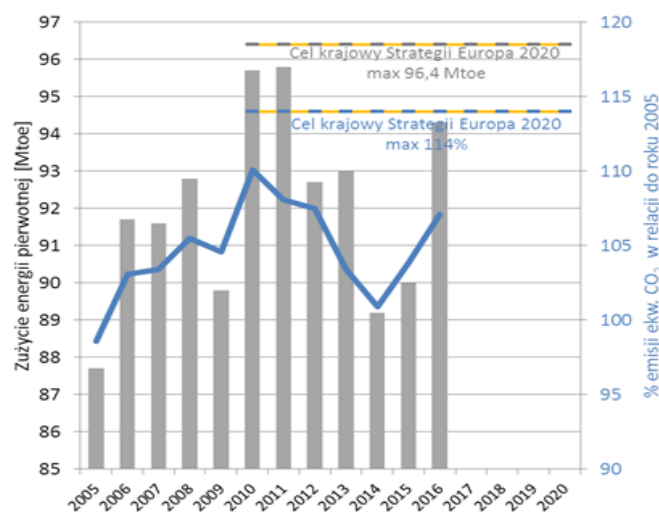
Drugi wskaźnik dotyczy ograniczenia emisji gazów cieplarnianych poprzez dwa mechanizmy przypisane do różnych sektorów gospodarki, czyli system handlu emisjami realizowany na poziomie przedsiębiorstw (ETS) oraz realizowane na poziomie krajowym ograniczenie emisji w sektorach nieobjętych systemem ETS (non-ETS lub ESD ang. *Effort Sharing Decision*). Ostatnie (wstępne) dane Eurostat z roku 2016 wskazują, że emisja z sektorów non-ETS w Polsce wzrosła o 7,1% (Wykres 4) w stosunku do roku bazowego (przy dopuszczalnym progu wzrostu w roku 2020 o 14% w relacji do roku 2005). Średnia wartość emisji w latach 2005-2016 wyniosła 188 mln ton ekwiwalentu CO₂ co odpowiada wartości emisji około 4,5% większej niż w roku bazowym. Dodatkowo w tym okresie wszystkie wartości są niższe niż zakładany na 2020 rok cel. Mając na uwadze brak wyraźnego trendu wydaje się, że w roku 2020 Polska powinna osiągnąć wartość zbliżoną do średniej z lat 2005-2016, co będzie oznaczać osiągnięcie celu z dużym zapasem.

Trzeci wskaźnik dotyczy efektywności energetycznej i jest wyrażony przez poziom zużycia energii pierwotnej, który w 2016 roku wyniósł 94,3 Mtoe (Wykres 4). Cel dla Polski w tym zakresie to 96,4 Mtoe. Podobnie jak w przypadku wskaźnika emisji CO₂ wszystkie dotychczasowe wartości osiągnięte przez Polskę były lepsze niż cel zakładany na rok 2020. Średnia wartość z lat 2005-2016 to 92 Mtoe.

Wykres 3 Udział energii ze źródeł odnawialnych w końcowym zużyciu energii brutto oraz prognoza wzrostu na podstawie trendu z lat 2007-2016 (szara linia przerywana) oraz prognoza dojścia do celu (żółta linia przerywana). / Opracowanie własne. Dane Eurostat.

Wykres 4 Zużycie energii pierwotnej (kolor szary) oraz poziom emisji ekwiwalentu CO₂ w sektorach non-ETS w relacji do roku 2005 (kolor niebieski). / Opracowanie własne. Dane Eurostat.

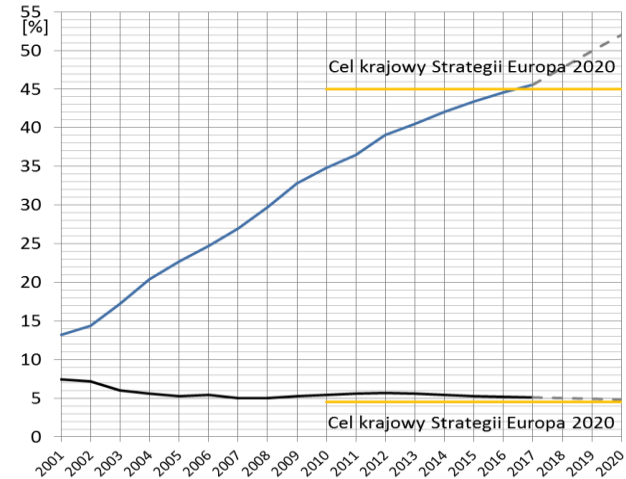

Wobec braku wyraźnego trendu należy oczekiwać, że zużycie energii w 2020 będzie kształtować się na poziomie wspomnianej średniej co będzie oznaczać osiągnięcie celu z dużym zapasem.

Cele strategii „Europa 2020” związane z edukacją to ograniczenie liczby osób wcześniej kończących naukę oraz wzrost liczby osób z wykształceniem wyższym. W przypadku pierwszego ze wskaźników Polska zadeklarowała bardzo ambitny cel krajowy (poniżej 4,5% ver 10% dla całej UE). **Odsetek osób w wieku 18-24 lata z niskim wykształceniem i niekontynuujących nauki systematycznie się obniża w ostatnich latach - w roku 2017 wynosił 5,0%.**

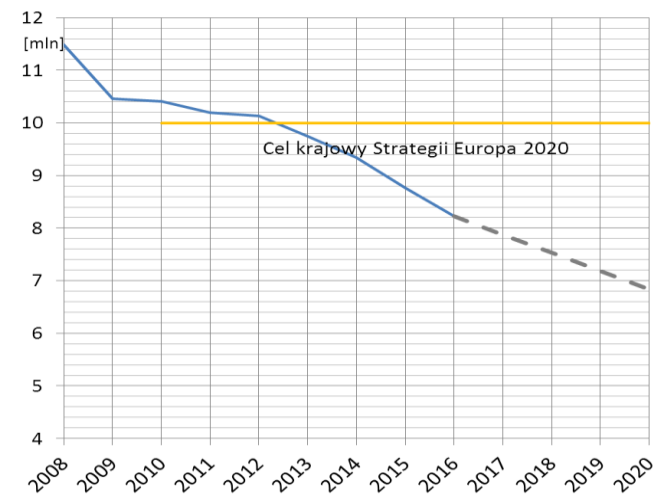
W zakresie poprawy poziomu wykształcenia Polska osiąga bardzo dobre wyniki. **Ostatnie dostępne dane z 2017 roku wskazują, że 45,7% populacji w wieku 30-34 lata posiada wykształcenie wyższe.** Oznacza to osiągnięcie przez Polskę celu wyznaczonego na rok 2020 trzy lata przed terminem. Warto również odnotować bardzo dynamiczny wzrost tego wskaźnika, który w roku 2001 wynosił 13%.

Wykres 5 Młodzież niekontynuująca nauki (kolor czarny) oraz osoby w wieku 30-34 lata posiadające wyższe wykształcenie (kolor niebieski), dodatkowo prognozy na podstawie trendu z lat 2001-2017 (kolor szary, linia przerywana). / Opracowanie własne. Dane Eurostat.

Piątym z kolei celem strategii „Europa 2020” jest obniżenie liczby osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, o co najmniej 1,5 mln w odniesieniu do roku 2008. W liczbach bezwzględnych w 2016 roku liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w Polsce wyniosła 8,22 miliona, co odpowiada 21,9% społeczeństwa. **Liczba osób zagrożonych spadła pomiędzy 2008 i 2016 rokiem o 3,27 miliona. Ubóstwo relatywne pozostaje jednak wciąż na wysokim poziomie około 6,5 mln osób i nie zmienia się znacząco od 2010 r. Cel krajowy został przez Polskę osiągnięty już w 2013 roku, co więcej zakładając obecny trend zmian w roku 2020 prawdopodobne jest osiągnięcie wartości redukcji na poziomie ponad 4 milionów.** Wówczas odsetek osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym spadnie do wartości poniżej 20% społeczeństwa (wykres 6).

Wykres 6 Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz prognoza spadku liczby osób zagrożonych na podstawie trendu z lat 2008-2016. / Opracowanie własne. Dane Eurostat.

5.2 Cel w zakresie zatrudnienia

Główne działania zaplanowane na lata 2018-2019:

Realizacja „Gwarancji dla młodzieży” w Polsce – (MRPiPS)

Realizacja Gwarancji dla młodzieży w Polsce rozpoczęła się w roku 2014. W jej początkowej fazie, działania aktywizacyjne wobec młodych bezrobotnych prowadzone były wyłącznie przez urzędy pracy i Ochotnicze Hufce Pracy. W listopadzie 2014 roku na terytorium całego kraju rozwinięty został program pożyczkowy realizowany przez Bank Gospodarstwa Krajowego (wcześniej, w fazie pilotażu, obejmujący jedynie 3 województwa), natomiast w grudniu 2014 r. nastąpiło oficjalne przyjęcie przez Komisję Europejską Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER), co otworzyło możliwość finansowania ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego konkursów centralnych i regionalnych na działania aktywizacyjne dla młodzieży NEET. Niemniej, podstawę finansowania realizacji Gwarancji dla młodzieży stanowią środki krajowe, czyli przede wszystkim środki Funduszu Pracy z których prowadzone są działania aktywizacyjne powiatowych urzędów pracy (a także, w latach 2016-2018, program "Praca dla młodych"). Tym samym, w końcu 2014 r. istniały już warunki prawne i organizacyjne dla realizacji Gwarancji dla młodzieży we wszystkich formach wymienionych w przygotowanym w grudniu 2013 r. „Planie realizacji Gwarancji dla młodzieży w Polsce”. W kolejnych latach kontynuowana była aktywizacja młodzieży w urzędach pracy (także poprzez współpracę z BGK w ramach programu „Pierwszy biznes – Wsparcie w starcie”) i poprzez Ochotnicze Hufce Pracy (m.in. w ramach projektów „Akcja aktywizacja – YEI i EFS” oraz „Obudź swój potencjał – YEI i EFS”).

W obecnym okresie realizacji KPR, obok standardowych działań urzędów pracy i BGK, kontynuowane będą projekty OHP "Od szkolenia do zatrudnienia – YEI i EFS” dla 2800 osób biernych zawodowo z grupy NEET w wieku 18-24 lata. W ramach projektów świadczone będą: indywidualne oraz grupowe zajęcia z doradztwa zawodowego, warsztaty aktywnego poszukiwania pracy, indywidualne oraz grupowe wsparcie psychologiczne, zajęcia z zakresu zapobiegania depresji wśród młodzieży, kursy zawodowe, kursy językowe, zajęcia z zakresu obsługi programów komputerowych, kurs ECDL lub kurs o równoważnym standardzie, kurs prawa jazdy kat. B, warsztaty przygotowujące do usamodzielnienia się uczestników oraz pośrednictwo pracy i pośrednictwo w zakresie organizacji staży zawodowych i staże zawodowe u pracodawców.

Z kolei, konkursy centralne realizowane są w ramach I Osi priorytetowej Osoby młode na rynku pracy PO WER - Działanie 1.3 Wsparcie osób młodych znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji, Poddziałanie 1.3.1. Celem konkursów jest zwiększenie możliwości zatrudnienia osób młodych do 29 r.ż., w tym w szczególności osób bez pracy, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. młodzież NEET). Przedmiotem ogłaszanych przez MRPiPS konkursów w ramach Gwarancji dla młodzieży są projekty dotyczące wsparcia indywidualnej i kompleksowej aktywizacji zawodowo-edukacyjnej osób młodych (bezrobotnych, biernych zawodowo oraz poszukujących pracy, w tym w szczególności osób niezarejestrowanych w urzędzie pracy). W 2018 roku planuje się realizację trzech rund II konkursu centralnego. W 2019 roku zostanie ogłoszony III konkurs centralny. Planuje się, iż w ramach konkursów centralnych wsparciem objętych zostanie ok. 18 tys. osób w wieku 15-29 lat.

Harmonogram

- Wsparcie w ramach projektów "Od szkolenia do zatrudnienia - YEI" oraz "Od szkolenia do zatrudnienia – EFS” – **do III kwartału 2018 r.**
- Kontynuowanie wsparcia w ramach projektów wybranych w związku z ogłoszeniem II konkursu centralnego – **do końca I kwartału 2019 r.**
- Ogłoszenie III konkursu centralnego – **do IV kwartału 2019 r.**

Finansowanie

Nazwa działania lub części działania	2018			2019		
	skutki dla sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)	skutki dla sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)
Aktywizacja osób bezrobotnych i poszukujących pracy w wieku 18-29 lat w powiatowych urzędach pracy oraz program „Praca dla Młodych”	2 551 273	1 701 273*	850 000	1 537 303	707 303*	830 000
		*Fundusz Pracy			*Fundusz Pracy	
Realizacja przez OHP projektów pozakonkursowych w ramach działania 1.3 Wsparcie osób młodych znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji	32 053	3 537	28 516	b.d.	b.d.	b.d.
Konkursy regionalne WUP – działanie 1.2	136 073	0	136 073	148 443	b.d.	148 443
II Konkurs centralny	75 000	11 790	63 210	75 000	11 790	63 210

Rozwój sektora ekonomii społecznej – (MRPiPS)

Należy mieć na uwadze że działania w zakresie ekonomii społecznej poza wymiarem wspierania zatrudnienia osób defaworyzowanych na rynku pracy mają również na celu ograniczenie ubóstwa i wykluczenia społecznego.

W 2018 roku toczyć się będą prace nad przygotowaniem aktualizacji Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej - KPRES. Działania KPRES podzielone zostały na cztery obszary.

W obszarze pierwszym wspierana będzie funkcja reintegracyjna w podmiotach ekonomii społecznej i solidarnej. Podejmowane będą także działania zmierzające do trwałego powiązania podmiotów ekonomii społecznej (PES) z jednostkami reintegracyjnymi oraz do ułatwiania osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym korzystania z zindywidualizowanych ścieżek reintegracyjnych. Ponadto wspierane będzie tworzenie nowych, wysokiej jakości miejsc pracy dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

W drugim obszarze KPRES znajdują się działania zmierzające do zwiększania udziału PES w programowaniu i realizacji zadań dotyczących rozwoju społecznego na poziomie lokalnym. Włączeniu PES towarzyszyć będzie przekierowanie środków przeznaczanych przez samorządy na realizację usług społecznych użyteczności publicznej, w taki sposób aby w większym stopniu w realizacji tych usług uczestniczyły podmioty ekonomii społecznej i solidarnej.

Kolejny obszar działań publicznych sprzyjających rozwojowi PES dotyczyć będzie wyrównywania ich potencjału do prowadzenia działalności gospodarczej na otwartym rynku. PES powinny uzyskać dostęp do instrumentów pozwalających na zrekompensowanie ich trudniejszej sytuacji na rynku. Jednocześnie realizowane będą działania pozwalające na rozbudowę i utworzenie nowych instrumentów finansowych (w szczególności zwrotnych) ze źródeł niepublicznych, umożliwiających prowadzenie przez PES konkurencyjnej działalności gospodarczej. Planowane jest także włączanie PES w system wsparcia mikro, małych i średnich przedsiębiorstw.

Ostatni filar rozwoju sektora ekonomii społecznej i solidarnej obejmować będzie działania związane z podnoszeniem kompetencji społecznych wśród młodzieży oraz budowaniem marki ekonomii społecznej i solidarnej.

Na 2018 rok zaplanowano także działania legislacyjne w zakresie wspierania rozwoju ekonomii społecznej i solidarnej. Działania te obejmują przede wszystkim przygotowanie projektu ustawy dotyczącej problematyki rozwoju ekonomii społecznej. Planowana regulacja definiować będzie podstawowe pojęcia dotyczące ekonomii społecznej i solidarnej. Kompleksowo określone zostaną zasady udziału podmiotów ekonomii społecznej i solidarnej, w tym przedsiębiorstw społecznych (PS), w realizacji zadań publicznych – w szczególności usług społecznych użyteczności publicznej oraz zadań publicznych w zakresie rozwoju lokalnego. Ponadto wyznaczone zostaną ramy działalności aktywizacyjnej i reintegracyjnej podejmowanej na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w przedsiębiorstwach społecznych, a także instrumenty wspierające zatrudnienie i reintegrację tych osób w PS. Przygotowywane rozwiązania obejmować będą również tematykę współpracy podmiotów ekonomii społecznej i solidarnej z jednostkami samorządu terytorialnego, w szczególności w zakresie rozwiązywania problemów społecznych na poziomie lokalnym. Określone zostaną instytucjonalne ramy koordynacji polityk publicznych dotyczących rozwoju ekonomii społecznej i solidarnej na poziomie krajowym i regionalnym, a także rozwiązania wzmocniające potencjał podmiotów ekonomii społecznej i solidarnej, w szczególności poprzez zapewnienie im dostępu do usług wsparcia oraz zwrotnych form finansowania działalności i rozwoju. Prace nad projektem ustawy toczyć się będą w ramach projektu pn. „Stworzenie partycypacyjnego systemu zarządzania sferą ekonomii społecznej”.

W ramach projektu pn. „Zintegrowany system monitorowania sektora ekonomii społecznej” realizowanego w ramach PO WER zbudowany zostanie kompleksowy system monitorowania sektora ekonomii społecznej i solidarnej. System ten ma dostarczać kluczowych wskaźników związanych z kondycją sektora ekonomii społecznej i solidarnej oraz jego znaczeniem w gospodarce narodowej. Zgromadzone dane będą służyć do planowania krajowych i regionalnych polityk publicznych prowadzonych na rzecz rozwoju ekonomii społecznej i solidarnej.

Ponadto w latach 2018-2019 będzie kontynuowany proces udzielania akredytacji Ośrodkom Wsparcia Ekonomii Społecznej (OWES) – zostaną przeprowadzone dwa nabory wniosków o akredytację OWES – oraz kontynuowane będzie udzielanie pożyczek z Krajowego Funduszu Przedsiębiorczości Społecznej.

Harmonogram

- Przyjęcie przez Radę Ministrów zaktualizowanego KPRES – **III kwartał 2018 r.**
- Przyjęcie projektu ustawy o ekonomii społecznej i solidarnej przez Radę Ministrów – **IV kwartał 2018 r.**
- Opracowanie narzędzia/modelu umożliwiającego tworzenie programów ekonomii społecznej na poziomie regionalnym – **III kwartał 2018 r.**
- Organizacja II Ogólnopolskiego Forum Ekonomii Społecznej i Solidarnej – **III kwartał 2018 r.**
- Opracowanie kart wskaźników do systemu monitorowania ekonomii społecznej i solidarnej – **III kwartał 2018 r. – I kwartał 2019 r.**

Finansowanie

Nazwa działania lub części działania	2018			2019		
	skutki dla sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)	skutki dla sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)
Przeprowadzenie naboru wniosków o akredytację OWES	1 017	160	857	1 983	312	1671
Wdrażanie instrumentu pożyczkowego	33 480	5 263	28 217	39 725	6 245	33 480
Projekt pn. Zintegrowany system monitorowania sektora ekonomii społecznej	2 420	380	2 039	802	126	676
Działanie pn. Stworzenie partycypacyjnego systemu zarządzania sferą ekonomii społecznej	1 233	194	1 039	1 263	199	1 064

Fragment „Sprawozdania krajowego Polska 2018”: *Niewystarczający dostęp do placówek opieki nad najmłodszymi dziećmi (...) utrudnia uczestnictwo w rynku pracy, zwłaszcza kobietom. (s. 28)*

Godzenie życia zawodowego i rodzinnego oraz przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na płeć w miejscu pracy – (MRPiPS)

W latach 2018-2019 kontynuowane będą działania w ramach projektów i konkursów na rzecz wyrównywania szans kobiet i mężczyzn na rynku pracy oraz godzenia życia zawodowego i rodzinnego.

W ramach konkursu pn. „Wdrożenie narzędzi wspierających przeciwdziałanie dyskryminacji w miejscu pracy i w dostępie do zatrudnienia w małych przedsiębiorstwach” w ramach Działania 2.1 PO WER realizowany będzie wyłoniony w drodze konkursu projekt. Projekt realizowany będzie w partnerstwie, przy czym liczba partnerów nie może wynosić więcej niż 3 (tj. Lider + 3 partnerów). Wśród partnerów znajdują się: organizacja pozarządowa, partner społeczny reprezentujący interesy pracodawców, posiadający ogólnopolską strukturę terytorialną oraz partner społeczny reprezentujący interesy pracowników (związek zawodowy).

W ramach realizowanego projektu w Działaniu 2.1 PO WER pt. „Równość szans w biznesie - praktyczne narzędzie realizacji zasady równości szans kobiet i mężczyzn w przedsiębiorstwach” powstanie również podręcznik dobrych praktyk w zakresie funkcjonujących praktycznych rozwiązań w obszarze działań równościowych, które mogą być zastosowane w średnich przedsiębiorstwach. Będzie to katalog najlepszych praktyk biznesowych w obszarze wyrównywania szans, stosowanych

przez różne przedsiębiorstwa działające na terytorium Polski. Podręcznik powstanie w I kwartale 2019 r.

Kontynuowana będzie realizacja programu „Maluch+” wspierającego rozwój instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3. W ramach programu przewidziane jest dofinansowanie ze środków budżetu państwa i Funduszu Pracy - w drodze otwartego konkursu ofert - inicjatyw dotyczących tworzenia przez różne podmioty (publicznie i niepubliczne) nowych lub utrzymania już istniejących miejsc w instytucjach opieki nad małymi dziećmi (żłobku, klubie dziecięcym, u dziennego opiekuna). Program poprzez wsparcie rozwoju instytucji opieki nad dziećmi do lat 3 stwarza warunki dla rodziców do wyboru pomiędzy opieką domową a instytucjonalną, co umożliwia rodzicom godzenie życia zawodowego i rodzinnego. Od 2018 r. program finansowany jest częściowo ze środków z Funduszu Pracy i umożliwia preferencyjne traktowanie przy rozdysponowywaniu środków wniosków z podmiotów prowadzących lub zamierzających prowadzić instytucje na terenie powiatów o stopie bezrobocia przekraczającej 150% przeciętnej w kraju. Ponadto znacznie zwiększono budżet programu – w 2018 r. był trzykrotnie wyższy niż w latach poprzednich. Dzięki edycji Programu „Maluch+” z 2018 r. utworzonych zostanie 24,5 tys. miejsc dla maluchów, dofinansowane będzie utrzymanie ok. 56 tys. miejsc, w tym prawie 640 dla dzieci niepełnosprawnych i wymagających szczególnej opieki.

Harmonogram

- Wyłonienie projektu mającego na celu wdrożenie narzędzi wspierających przeciwdziałanie dyskryminacji w miejscu pracy i w dostępie do zatrudnienia w małych przedsiębiorstwach – **II kwartał 2018 r.**
- Przygotowanie koncepcji programu „Maluch+” 2019 i ogłoszenie programu – **III kwartał 2018 r.**
- Przedstawienie Radzie Ministrów sprawozdania z realizacji ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 za 2017 r. – **III kwartał 2018 r.**
- Dostosowanie i wdrożenie podręcznika dla firm dla średnich przedsiębiorstw – **I kwartał 2019 r.**

Finansowanie

Działanie 2.1 PO WER w 2018 roku będzie wymagało nakładów finansowych w kwocie 9,9 mln zł z czego budżet państwa to 1,6 mln zł a środki europejskie to 8,3 mln zł. Skutki dla sektora finansów publicznych w 2018 r. innego z opisanych elementów tj. programu „Maluch+” to 450 mln zł z czego budżet państwa to 250 mln zł oraz 200 mln zł Fundusz Pracy.

5.3 Cel w zakresie nakładów na badania i rozwój

Fragment „Sprawozdania krajowego Polska 2018”: *Pomimo wysiłków na rzecz zwiększenia innowacyjności gospodarki nakłady na badania naukowe i innowacje oraz wynikające z nich rezultaty były niewielkie w ostatnich latach. (...) Polska osiąga słabe wyniki w przypadku większości wskaźników Europejskiego Rankingu Innowacyjności (European Innovation Scoreboard), w tym pod względem innowacji własnych MŚP(...).(str.43)*

Główne działania zaplanowane na lata 2018-2019:

Zwiększenie ochrony praw własności przemysłowej – (MPiI/UP RP)

Działania w ramach projektu „Własność intelektualna dla wynalazcy” mają na celu zachęcenie wynalazców (głównie mikro, małych i średnich przedsiębiorców) do bardziej świadomego, skutecznego i ekonomicznie użytecznego korzystania z własnych i cudzych praw własności intelektualnej. W roku 2017 rozpoczęły się prace nad zmianą ustawy Prawo własności przemysłowej. W grudniu 2017 r. przeprowadzone zostały uzgodnienia międzyresortowe i konsultacje publiczne projektu ustawy, w I kwartale br. planowane są konferencje uzgodnieniowe.

Proponowane w ustawie zmiany prowadzą przede wszystkim do:

- zwiększenia konkurencyjności systemu krajowego w postępowaniu przed UP RP w stosunku do Europejskiego Urzędu Patentowego i Urzędu Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej poprzez uproszczenie i wyeliminowanie niejasności w zakresie przedmiotu ochrony praw własności przemysłowej;
- dostosowania obowiązujących przepisów do standardów unijnych i międzynarodowych i informatyzacja postępowania;
- wzrostu zgłoszeń dokonywanych w Urzędzie Patentowym RP;
- obniżenia kosztów ochrony patentowej poprzez zwolnienie z opłat dodatkowych ponoszonych przez przedsiębiorców z sektora MŚP;
- obniżenia kosztów postępowania w sprawie udzielenia ochrony praw własności przemysłowej poprzez wzrost konkurencyjności wśród profesjonalnych pełnomocników w tego rodzaju postępowaniach związane z rozszerzeniem uprawnień adwokatom i radcom prawnym;
- wzrostu świadomości wśród MŚP co do znaczenia i wartości posiadanych praw własności przemysłowej i skutecznego uwzględniania ich w strategii rozwoju przedsiębiorstwa.

Ponadto planowane jest przeprowadzenie kampanii promującej arbitraż w zakresie własności przemysłowej i zawód rzecznika patentowego. Działanie to obejmuje zmiany prawno-instytucjonalne oraz wprowadzenie instrumentów wsparcia, usprawniające proces uzyskiwania ochrony projektów wynalazczych oraz egzekucję posiadanych praw. Celem projektu jest przeprowadzenie kampanii, promującej zawód rzecznika patentowego zmierzającej do:

- zwiększenia świadomości przedsiębiorców z sektora MŚP w obszarze zarządzania posiadaną własnością przemysłową oraz możliwości skutecznego egzekwowania praw wyłącznych;
- zwiększenia rozpoznawalności zawodu rzecznika patentowego i upowszechnienia korzystania z pomocy rzecznika patentowego w ochronie praw własności przemysłowej;
- promocji rzecznika patentowego jako wykwalifikowanego pełnomocnika w zakresie postępowań w przedmiocie udzielenia ochrony własności przemysłowej;
- stworzenia możliwości prowadzenia pozasądowych postępowań, w szczególności w formie arbitrażu;

- upowszechnienia wiedzy o arbitrażu i koncyliacjach jako pozasądowych metodach rozstrzygnięcia sporów w zakresie prawa własności przemysłowej, ich korzyściach i możliwościach, wśród przedsiębiorców oraz wśród rzeczników patentowych.

W ramach projektu Platformy Usług Elektronicznych Urzędu Patentowego zostały opracowane założenia projektu związanego z budową systemu powiadamiania o upływającym okresie ochrony praw własności przemysłowej. Przedmiotem projektu jest uruchomienie przed styczniem 2019 roku systemu powiadomień, z funkcją automatycznego wysyłania informacji przypominającej o upływającym okresie ochronnym dla znaków towarowych. W dalszym etapie projektu uruchomiony zostanie moduł obejmujący pozostałe prawa wyłączne udzielane na przedmioty własności przemysłowej. Podstawowym celem działania jest ułatwienie przedsiębiorcom dostępu do informacji o upływającym okresie ochrony, a tym samym stworzenie możliwości świadomego podejmowania decyzji o przedłużaniu praw wyłącznych.

Harmonogram

- Przyjęcie przez Radę Ministrów ustawy o zmianie ustawy - Prawo własności przemysłowej – **II kwartał 2018 r.**
- Kampania promująca arbitraż w zakresie własności przemysłowej i zawód rzecznika patentowego (opracowanie analizy, przeprowadzenie warsztatów, szkoleń i konferencji) – stworzenie infrastruktury do pozasądowego rozstrzygnięcia sporów w porozumieniu z Polską Izbą Rzeczników Patentowych – **I kwartał 2019 r.**
- Uruchomienie systemu powiadamiania w zakresie znaków towarowych – moduł ePowiadomienia – **I kwartał 2019 r.**

Finansowanie

Nazwa działania lub części działania	2018			2019		
	skutki dla sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)	skutki dla sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)
Zwolnienie z opłat okresowych z tytułu ochrony praw wyłącznych dla MŚP*	-	-	-	- 1 870	-1 870	-
Kampania promująca arbitraż w zakresie własności przemysłowej i zawód rzecznika patentowego**	100	100	-	-	-	-
Moduł ePowiadomień w zakresie znaków towarowych (wg. szacunków Urzędu Patentowego)***	271	42	229			

* Zwolnienie z opłat ma służyć przede wszystkim wsparciu przedsiębiorstw z sektora MŚP na początku ich działalności gospodarczej, tj. w okresie do 3 lat od założenia działalności.

** Środki na 2018 r. uwzględnione zostały w części 20 (gospodarka) budżetu państwa.

*** Środki na 2018 r. uwzględnione zostały w budżecie projektu Platforma Usług Elektronicznych Urzędu Patentowego, realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa i zostaną pozyskane z rezerwy celowej budżetu państwa na 2018 r. Powyższe kwoty wynikają z szacowania wartości zamówienia, ostateczne kwoty zostaną określone po wyłonieniu wykonawcy.

Ulga podatkowa: Innovation Box – (MF/MPiT)

Innovation Box będzie ulgą podatkową polegającą na preferencyjnym opodatkowaniu dochodów z tytułu wykorzystywania własności intelektualnej (IP) powstałej w wyniku prowadzonej przez podatnika działalności badawczo-rozwojowej.

Celem wprowadzenia proponowanej ulgi jest:

- zwiększenie atrakcyjności prowadzenia w Polsce działalności B+R oraz komercjalizacji jej wyników,
- wzrost zatrudnienia w obszarze B+R w przedsiębiorstwach,
- stymulowanie inwestycji B+R firm, które skorzystały z ulgi na B+R oraz środków UE na budowę/rozbudowę własnych centrów badawczo-rozwojowych,
- zwiększenie świadomości przedsiębiorstw w zakresie praw własności intelektualnej jako potencjalnych źródeł przychodów,
- zwiększenie liczby zgłoszeń patentowych, szczególnie europejskich i międzynarodowych dokonywanych przez polskie podmioty zainteresowane ich komercyjnym wykorzystaniem.

Harmonogram

- Konsultacje społeczne i międzyresortowe projektu ustawy - **II kwartał 2018 r.**
- Przyjęcie projektu ustawy przez Radę Ministrów - **III kwartał 2018 r.**
- Planowany termin wejścia w życie ustawy – **I kwartał 2019 r.**

Finansowanie

Określenie skutków finansowych będzie możliwe na etapie przygotowania oceny skutków regulacji do projektu.

Program Global Inno Stars – (MPiT)

Program Global Inno Stars skierowany jest do technologicznych przedsiębiorstw z sektora MŚP, dysponujących rozwiązaniami o wysokim potencjale komercyjnym w skali globalnej, które charakteryzuje zbyt mały popyt na rynku krajowym. Ma on na celu zwiększenie innowacyjności przedsiębiorstw sektora MŚP oraz stymulowanie ich wzrostu (scale-up) poprzez ułatwienie im wejścia z innowacyjnymi technologiami na rynki zagraniczne. Wsparcie ma polegać na aktywnym poszukiwaniu partnera na rynku zagranicznym, z którym polska firma mogłaby zawiązać partnerstwo strategiczne prowadzące do wdrożenia rozwiązania technologicznego do produkcji wysokonakładowej i sprzedaży innowacyjnych rozwiązań na rynku zagranicznym. Oprócz zaangażowania w poszukiwanie zainteresowanego partnera oraz pokrycia kosztów wynikających z udziału beneficjenta w negocjacjach i spotkaniach z potencjalnymi partnerami, udział w programie ma umożliwić również dofinansowanie analizy/badania potwierdzającego dojrzałość technologiczną oraz wysoki potencjał rynkowy wspieranego rozwiązania innowacyjnego.

Harmonogram

- Opracowanie szczegółowej koncepcji programu - **II kwartał 2018 r.**
- Opracowanie dokumentacji konkursowej - **II/III kwartał 2018 r.**
- Pilotażowe uruchomienie naboru wniosków dla beneficjentów - **III/IV kwartał 2018 r.**

Finansowanie

Budżet programu Global Inno Stars na rok 2018 to 2,5 mln zł, z czego 0,4 mln zł będzie sfinansowane z budżetu państwa a 2,1 mln ze środków europejskich.

Fundacja Platforma Przemysłu Przyszłości – (MPiT)

Głównym założeniem przyjętym przy realizacji tego działania jest powołanie do życia Fundacji Platforma Przemysłu Przyszłości.

Celem Fundacji będzie wzrost globalnej konkurencyjności polskiego przemysłu poprzez cyfryzację infrastruktury technicznej. Istotą interwencji jest przebudowa i integracja infrastruktury technicznej w oparciu o prognozy rozwoju rynku Internetu Rzeczy, OZE, paliw kopalnych, magazynów energii i samochodów elektrycznych po roku 2020. Rozwój przemysłu technologii teleinformatycznych, a w szczególności wdrożenie na szeroką skalę produkcji czujników i bazujących na informacjach otrzymywanych z tych sensorów systemów sterowania przyczyni się do powstania nowych modeli zarządzania np. ruchem, transportem, zużyciem energii, a także modeli wytwarzania w innych gałęziach przemysłu np. samochodowego, lotniczego. Nowym czynnikiem jakościowym będzie także coraz powszechniejsze wykorzystanie przetwarzania w chmurze obliczeniowej oraz możliwości analizowania i prognozowania w oparciu o przetwarzanie wielkich zbiorów danych (big data). Efektem będzie szybsze tempo rozwoju innowacji, obniżka krańcowych kosztów produkcji i powstawanie platform, które łączą i skupiają różne formy działalności w wielu sektorach oraz zwiększenie skali zysków.

Harmonogram

- Przyjęcie projektu ustawy na Radę Ministrów - **II kwartał 2018 r.**
- Przyjęcie ustawy przez Sejm - **II kwartał 2018 r.**
- Formalne uruchomienie Platformy - **III kwartał 2018 r.**

Finansowanie

Wydatki budżetu państwa związane z Fundacją Platforma Przemysłu Przyszłości to 20,6 mln zł w roku 2018 oraz 21,1 mln zł w roku 2019.

Prace badawczo rozwojowe w zakresie technologii jądrowych – (ME)

Planuje się reorganizację czterech instytutów badawczych (NCBJ, IChTJ, CLOR, IFPiLM) podległych ME w **Narodowe Laboratorium Energii Jądrowej (NLEJ)**, które poza badaniami w obszarze nowych technologii jądrowych będzie pełniło funkcję strategicznej organizacji wsparcia dla instytucji państwowych oraz inwestora, zaangażowanych we wdrożenie PPEJ. NLEJ będzie wiodącym ośrodkiem naukowo-badawczym w Polsce wzorowanym na najlepszych zagranicznych laboratoriach narodowych z powodzeniem funkcjonujących w krajach OECD np. (UK - National Nuclear Laboratory; USA – Sandia National Laboratory). Podstawowym zadaniem Laboratorium obok wsparcia Programu polskiej Energetyki Jądrowej, będzie realizacja projektów badawczych i naukowych oraz prac rozwojowych, w szczególności o charakterze międzynarodowym, z wykorzystaniem dużej infrastruktury badawczej (w tym reaktora badawczego MARIA). Obszarami badawczymi Laboratorium będą zagadnienia związane z wykorzystaniem energii jądrowej, fizyką jądrową, promieniowaniem jonizującym oraz technologią jądrową do celów pokojowych, w tym rozwojem medycyny nuklearnej (produkcja radiofarmaceutyków).

Innym działaniem wspierającym prace badawczo rozwojowe będzie powołanie do życia **Centrum Naukowo-Przemysłowego (CNP)** przy Narodowym Centrum Badań Jądrowych (NCBJ), które będzie odpowiedzialne za **projekt wdrożenia wysokotemperaturowych reaktorów jądrowych chłodzonych gazem (HTGR)**. W skład CNP wejdzie: [NCBJ, IChTJ, partner zagraniczny] jako właściciele praw własności intelektualnej; firmy krajowe jako udziałowcy i wykonawcy z większościowym udziałem polskiego kapitału. Reaktory tego typu będą produkować energię cieplną w postaci pary o wysokiej temperaturze do przemysłowego wykorzystania np. w branży chemicznej, co istotnie zmniejszyłoby zapotrzebowanie Polski na importowany gaz ziemny i obniżyło poziom emisji CO₂. W pierwszej fazie ma powstać reaktor testowy o mocy w zakresie 10-30 MW_{th}, a w kolejnej, komercyjny do zastosowania w przemyśle chemicznym lub jako zamiennik standardowego bloku energetycznego. W

dalszej perspektywie reaktory HTGR mogą służyć także do produkcji wodoru na potrzeby elektromobilności.

Zgodnie z przeprowadzonymi analizami przy zapewnieniu korzystnych warunków finansowych, cena pary z HTGR może być porównywalna z ceną pary z kotłów gazowych przy zerowej operacyjnej emisji CO₂, co jest istotnym czynnikiem z punktu widzenia polityki klimatycznej. Wdrożenie HTGR wpisuje się w budowę innowacyjnej gospodarki, opartej na zaawansowanych technologiach, a projekt został ujęty w Strategii Odpowiedzialnego Rozwoju i jest realizowany niezależnie od programu budowy elektrowni jądrowych.

Harmonogram:

- Skierowanie projektu ustawy powołującej NLEJ do uzgodnień międzyresortowych i konsultacji publicznych – **II kwartał 2018 r.**
- Przyjęcie przez Radę Ministrów ustawy powołującej NLEJ – **III kwartał 2018 r.**
- Utworzenie Narodowego Laboratorium Energii Jądrowej – **IV kwartał 2018 r.**
- Powołanie do życia Centrum Naukowo-Przemysłowego przy NCBJ – **II kwartał 2018 r.**
- Uzgodnienie współpracy z zagranicznym Partnerem Strategicznym i zawarcie stosownych porozumień – **III kwartał 2018 r.**
- Rozpoczęcie prac nad projektem pierwszego reaktora testowego (HTGR) – **III kwartał 2018 r.**
- **I kwartał 2019 r.**

Finansowanie:

Na obecnym etapie tj. przed uzgodnieniami oraz przed przyjęciem ustawy, nie jest możliwe wskazanie źródeł i kwot finansowania dla poszczególnych rodzajów kosztów, gdyż te właśnie zostaną ostatecznie ustalone ustawą. Założenia dot. finansowania będą zawarte w projekcie budżetu na rok 2019. Poziom finansowania instytutów badawczych w ramach NLEJ planuje się w zasadzie utrzymać na dotychczasowym poziomie, przy zmienionej strukturze ich wydatkowania, realizowane jako dotacje podmiotowe dla NLEJ.

Finansowanie Programu wdrożenia wysokotemperaturowych reaktorów jądrowych w ramach CNP będzie pochodzić ze źródeł krajowych, środków spółek energetycznych Skarbu Państwa, udziałowców zagranicznych, bez angażowania środków z budżetu państwa. W Programie zostaną wykorzystane wyniki prac Projektu Gemini+.

5.4 Cele w zakresie zmian klimatu i zrównoważonego wykorzystania energii

Główne działania zaplanowane na lata 2018-2019:

Fragment „Sprawozdania krajowego Polska 2018”: *Pomimo wzrastającej konkurencyjności odnawialnych źródeł energii ich rozwój został utrudniony przez ostatnie zmiany w przepisach.* (str. 46)

Ułatwienia administracyjne i systemowe dla wytwórców energii z OZE – (ME)

Działanie zakładać będzie zmianę ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2017 r. poz. 1148, z późn. zm.) w obszarze przepisów prawa gospodarczego, które zmierzać będą do poprawy obecnie obowiązujących przepisów w oparciu o doświadczenia uczestników nowego systemu wsparcia bazującego na mechanizmach aukcyjnych, który wprowadzony został w Polsce w 2016 r.

W projekcie ustawy (UC27), który został przyjęty przez Radę Ministrów 6 marca 2018 r. zawarto regulacje zmierzające do:

- Poprawy systemu aukcyjnego w oparciu o doświadczenia samych uczestników tj. wytwórców OZE (w tym w szczególności zmian dotyczących zasad obliczania pomocy publicznej).
- Uatrakcyjniania mechanizmów wsparcia (tj. pojawienie się oprócz systemu aukcyjnego nowych mechanizmów wspierających bazujących na systemie cen stałych określanej mianem feed-in-tariff (FIT) dla określonych grup wytwórców, których instalacje będą mieć moc niższą niż 500 kW mocy zainstalowanej elektrycznej, oraz mechanizmów pozwalających na funkcjonowanie określonych grup wytwórców OZE, których instalacje będą mieć moc od 500 kW do 1 MW mocy zainstalowanej elektrycznej w oparciu o system dopłat do ceny rynkowej określanej mianem feed-in-premium (FIP).
- Ogłoszenia i przeprowadzenia aukcji OZE w 2018 r. i w latach następnych. Projekt przewiduje m.in. ustalanie harmonogramu i kolejności przeprowadzania aukcji w roku 2018 i w latach następnych, co będzie istotnym sygnałem dla inwestorów co do kierunku działań rządu w obszarze dotyczącym energetyki odnawialnej.
- Wprowadzenie zmian w definicji spółdzielni energetycznych oraz doprecyzowanie zakresu działalności spółdzielni energetycznej.
- Wprowadzenia zmian systemowych wynikających z konieczności dostosowania obowiązujących przepisów do zmieniających się uwarunkowań prawnych, rynkowych i gospodarczych, w tym w szczególności wpisujących się w realizację Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (zmian definicji m.in. zmierzających do równomiernego rozłożenia obciążeń podatkowych na wszystkich wytwórców OZE, w tym także zmiany przepisów prawa budowlanego np. zmiana definicji budowli zawarta w ustawie – Prawo budowlane).
- Ponadto, projekt ustawy o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz innych ustaw zakłada również zmianę ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych, które to zmiany będą w przyszłości oddziaływać na zmianę zasad dotyczących opodatkowania i funkcjonowania farm wiatrowych.

Oczekuje się, że zaproponowane rozwiązania przyczynią się do zwiększenia udziału odnawialnych źródeł energii w końcowym zużyciu energii w 2018 r. do ponad 13%. Będzie to odpowiadało mocy zainstalowanej instalacji OZE ogółem na poziomie co najmniej ok. 9065 MW mocy zainstalowanej elektrycznej, z wyłączeniem instalacji współspalania. Aktualnie na koniec 2017 r. moc zainstalowana wszystkich źródeł OZE, z wyłączeniem instalacji prostego współspalania, wynosi 8563 MW mocy zainstalowanej elektrycznej.

Ponadto, zgodnie z ustaleniami Rady Ministrów z dnia 6 marca 2018 r. zostaną przygotowane kolejne zmiany ustawy o odnawialnych źródłach energii wspierające powstawanie i funkcjonowanie lokalnych inicjatyw mających na celu wykorzystywanie energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych w ramach spółdzielni energetycznych.

Harmonogram

- Wejście w życie nowelizacji ustawy o OZE – **II kwartał 2018 r.**
- Uruchomienie aukcji na sprzedaż energii elektrycznej z OZE, co w świetle pozytywnej notyfikacji systemu wsparcia przez Komisję Europejską będzie możliwe niezwłocznie po wejściu w życie nowelizacji ustawy o odnawialnych źródłach energii – **II/III kwartał 2018** (nastąpi to jak najszybciej po wejściu w życie nowelizacji ustawy – decyzja i wyznaczenie daty aukcji należy do Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki).
- Przygotowanie propozycji zmian do ustawy o odnawialnych źródłach energii w celu wsparcia wytwarzania i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w ramach spółdzielni energetycznych – **III/IV kwartał 2018 r.**

Finansowanie

Projekt nie będzie miał bezpośredniego wpływu na sektor finansów publicznych. W odniesieniu do m.in. wpływu zmiany definicji budowli na finanse jednostek samorządu terytorialnego na obecnym etapie nie jest możliwe określenie skutków finansowych.

Rozwój wysokosprawnej kogeneracji – (ME)

Działanie zakładać będzie wprowadzenie nowego mechanizmu wsparcia produkcji energii elektrycznej z zastosowaniem wysokosprawnej kogeneracji poprzez przyjęcie ustawy o promowaniu energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji. Oczekuje się, że niniejsze działanie przyczyni się do poprawy efektywności energetycznej oraz będzie impulsem do przeprowadzania inwestycji w zakresie produkcji i dystrybucji energii wytworzonej w kogeneracji.

Projekt stosownej regulacji, która została skierowana do uzgodnień międzyresortowych i konsultacji społecznych na przełomie I i II kwartału 2018 r. zakłada m.in.:

- rozwój głównie niedużych jednostek kogeneracji (o mocy do 50 MW), które tworzone będą na poziomie mniejszych ośrodków miejskich – wsparcie kierowane z myślą o tych obszarach;
- utrzymanie produkcji w istniejących elektrociepłowniach, tam gdzie jest to niezbędne – dopłata na poziomie zapewniającym utrzymanie produkcji;
- specjalne wsparcia dla najmniejszych instalacji (do 1 MW), stworzone z myślą o pojedynczych budynkach oddalonych od sieci ciepłowniczych lub dla MŚP;
- uzależnienie poziomu wsparcia od produkcji ciepła na cele komunalne;
- zwiększenie pewności inwestycyjnej poprzez wprowadzenie maksymalnie 15 letniego okresu wsparcia;
- poprawę efektywności gospodarki – wysokosprawna kogeneracja w bardziej efektywny sposób wykorzystuje pierwotne nośniki energii;
- wzrost poziomu inwestycji w nowe jednostki kogeneracji;
- stworzenie elastycznego mechanizmu kształtowania polityki energetycznej państwa – corocznie ustalana będzie wysokość środków dostępnych dla nowych instalacji w danym roku (w zależności od sytuacji makroekonomicznej i potrzeb systemu elektroenergetycznego).

Harmonogram

- Wejście w życie ustawy o promowaniu energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji – **IV kwartał 2018 r./I kwartał 2019 r.**
- Uruchomienie wsparcia w ramach nowego systemu - **I kwartał 2019 r.**

Finansowanie

Projekt nie będzie miał bezpośredniego wpływu na sektor finansów publicznych.

Program polskiej energetyki jądrowej – (ME)

Wieloletni Program Polskiej Energetyki Jądrowej określa zakres i strukturę organizacji działań niezbędnych do wdrożenia energetyki jądrowej, zapewnienia bezpiecznej i efektywnej eksploatacji jej obiektów oraz bezpiecznego postępowania z wypalonym paliwem. Aktualizacja dokumentu „Programu polskiej energetyki jądrowej” (PPEJ) zostanie przedstawiona Radzie Ministrów wraz z wnioskami i rekomendacjami z analiz dotyczących finansowania projektu pierwszej elektrowni jądrowej i zapewnienia rentowności. Następnie prowadzone będą prace związane z wyborem dostawcy technologii, a w dalszej kolejności wyborem wykonawcy. Celem postępowania przetargowego spółki PGE EJ1 będzie wybranie generalnego wykonawcy (tzw. Wykonawca EPC⁷), odpowiedzialnego za przygotowanie i realizację budowy jądrowych bloków energetycznych we wskazanej przez inwestora lokalizacji. Jednocześnie kontynuowane są działania edukacyjno-szkoleniowe, prace nad Planem rozwoju zasobów ludzkich na potrzeby energetyki, technologii, chemii i fizyki jądrowej.

Harmonogram

- Przedstawienie projektu aktualizacji PPEJ do uzgodnień międzyresortowych i publicznych – **II kwartał 2018 r.**
- Przyjęcie przez Radę Ministrów aktualizacji PPEJ – **II kwartał 2018 r.**
- Rozpoczęcie I etapu procesu przetargowego na wybór dostawcy technologii – **III kwartał 2018 r.**
- Zakończenie badań środowiskowych i lokalizacyjnych elektrowni – **I kwartał 2019 r.**

Finansowanie

Wydatki budżetu państwa w ramach Programu PEJ w 2018 r. wyniosą ok. 20,3 mln zł, z czego: środki MNiSW stosownie do przepisów ustawy⁸ - 15,0 mln zł oraz środki ME i PAA (środki z programu wieloletniego i koszty uczestnictwa w organizacjach międzynarodowych) - 5,3 mln zł. Finansowanie w 2019 r. w wysokości ok. 26,2 mln zł, z czego: środki MNiSW stosownie do przepisów ustawy³ - 15,0 mln zł oraz środki ME i PAA (środki z programu wieloletniego, koszty uczestnictwa w organizacjach międzynarodowych, funkcjonowanie organizacji wsparcia technicznego) - 11,2 mln zł. Finansowanie badań środowiskowych i lokalizacyjnych oraz postępowanie przetargowe realizowane będą ze środków własnych spółki PGE EJ1.

Elektromobilność – (ME, MPiI, NFOŚiGW, PFR, PARP, NCBR)

Rozwój elektromobilności w Polsce jest jednym z kluczowych priorytetów rządu. Branża ta ma duże znaczenie dla wzrostu innowacyjności i konkurencyjności polskiej gospodarki dlatego też znalazła się wśród 12 projektów flagowych Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju.

Poprzednia edycja KPR zawierała kluczowe elementy niezbędne do stworzenia podstaw do rozwoju elektromobilności w Polsce. Było to odpowiednio przyjęcie Krajowych Ram Polityki Rozwoju Infrastruktury Paliw Alternatywnych, oraz ustawy o elektromobilności, która weszła w życie 22 lutego 2018 r. Przyjęcie tych dokumentów wskazuje jasną wizję rozwoju i umożliwia dalsze prace - przejście od ogólnej strategii do rozpoczęcia przygotowań do realizacji konkretnych działań.

Kolejnym zaplanowanym do wprowadzenia krokiem jest nowelizacja ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych, w wyniku czego zostanie powołany Fundusz Niskoemisyjnego Transportu. Nadrzędnym celem Funduszu jest pobudzenie rynku elektromobilności poprzez wykreowanie nie

⁷ EPC – Engineering, Procurement and Construction.

⁸ Ustawa z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. z 2018 r. poz. 87).

tylko popytu w tym sektorze, ale także wsparcie polskich podmiotów w nim działających dla maksymalizacji wartości dodanej wypracowanej przez polski przemysł. Środki Funduszu mają być przeznaczone na: finansowanie budowy infrastruktury do ładowania i tankowania pojazdów (CNG/LNG); finansowanie wsparcia zakupu nowych samochodów i autobusów napędzanych paliwami alternatywnymi; wsparcie finansowe i kapitałowe polskich producentów środków transportu napędzanych w szczególności energią elektryczną; edukację i budowanie świadomości społecznej oraz programy pilotażowe. Za pomocą Funduszu będą finansowane projekty o których mowa m.in. w Planie Rozwoju Elektromobilności w Polsce i Krajowych Ramach Polityki Rozwoju Infrastruktury Paliw Alternatywnych. Dysponentem Funduszu będzie Minister Energii, natomiast zarządcą będzie Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Inny ważny element rozwoju elektromobilności to program Bezemisyjny transport publiczny realizowany przez NCBR. Celem programu jest opracowanie innowacyjnego pojazdu transportu publicznego opartego o budowę modułową co najmniej w zakresie różnych rodzajów magazynów energii: przykładowo baterii trakcyjnych i wodorowych ogniw paliwowych z zasobnikiem wodoru oraz wyposażonego w urządzenia oraz oprogramowanie do jazdy autonomicznej na poziomie 3 wg. klasyfikacji SAE. Efekt prac B+R zostanie wdrożony w polskich miastach, które są współzamawiającym w przetargu w trybie partnerstwa innowacyjnego. Szacowana liczba pojazdów 200-1000 sztuk w okresie od 2020-2023. Program Bezemisyjny Transport Publiczny to pierwszy program uruchomiony przez NCBR w nowym modelu finansowania programów badawczych, oparty o partnerstwo innowacyjne gdzie państwo odgrywa rolę inteligentnego zamawiającego, kreującego rynek dla nowatorskich produktów. Program realizowany jest we współpracy z NFOŚiGW, który przewiduje finansowanie inwestycji na rzecz Miast Partnerskich ze środków Funduszu Niskoemisyjnego Transportu.

Kolejnym elementem w zakresie działania jest program akceleracji branży elektromobilności, realizowany przez PARP pod nazwą Elektro ScaleUp. Program ma na celu wyłonienie (jednego) akceleratora, który stanie się centrum akceleracji technologii elektromobilnych w Polsce. Wybrany akcelerator skupi wokół siebie duże i średnie przedsiębiorstwa, które będą pełniły rolę doradców / ekspertów, a po wyakcelerowaniu interesujących ich technologii – odbiorców tych technologii. W ramach programu akcelerator zaoferuje trwające od 3 do 6 miesięcy rundy akceleracyjne, podczas których startupy będą mogły uzyskać pomoc w formie: usług pozwalających rozwinąć ich rozwiązanie, możliwości nawiązania współpracy ze średnimi i dużymi przedsiębiorstwami z branży zainteresowanymi wdrożeniem lub przetestowaniem ich rozwiązania oraz bezpośredniej finansowej pomocy w wysokości do 500 tys. zł. Program będzie trwał do dwóch lat. Rozpocznie się na przełomie II i III kwartału br. i pozwoli na akcelerację co najmniej 30 innowacyjnych startupów z branży elektromobilności.

Harmonogram

- Wejście w życie nowelizacji ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych – utworzenie Funduszu Niskoemisyjnego Transportu, rozpoczęcie procesu notyfikacji aktów wykonawczych (pomoc publiczna) – **II kwartał 2018 r.**
- Elektro ScaleUp – wybór akceleratora i start operacyjny programu akceleracyjnego - **II/III kwartał 2018 r.**
- Zakończenie procesu notyfikacji aktów wykonawczych ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych (decyzja KE) – **IV kwartał 2018 r.**
- Bezemisyjny transport publiczny - podpisanie umów partnerstwa innowacyjnego z wykonawcami – **IV kwartał 2018 r.**
- Bezemisyjny transport publiczny - demonstracja rozwiązań innowacyjnych oraz ocena opisów technicznych pojazdów – **I kwartał 2019 r.**
- Rozpoczęcie finansowania projektów z Funduszu Niskoemisyjnego Transportu – **I kwartał 2019 r.**

Finansowanie

Fundusz Niskoemisyjnego Transportu finansowany jest przede wszystkim z dotacji celowych budżetu państwa w wysokości do 1,5% planowanych w poprzednim roku budżetowym wpływów z podatku akcyzowego od paliw silnikowych, ze stopniowym wzrostem w latach 2018-2022 od poziomu 0% do docelowego 1,5%. Drugim źródłem są odsetki od wolnych środków Funduszu przekazanych w zarządzenie Ministrowi Finansów, zgodnie z przepisami ustawy o finansach publicznych. Kolejne źródło finansowania to środki przekazywane przez operatora elektroenergetycznego systemu przesyłowego, w wysokości 0,1% uzasadnionego zwrotu z kapitału zaangażowanego w wykonywaną działalność gospodarczą w zakresie przesyłania energii elektrycznej. Zgodnie z projektem ustawy zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz niektórych innych ustaw, przedstawionym na Radę Ministrów, Fundusz będzie posiadał jeszcze jedno źródło przychodów którym będzie 15% udziału we wpływach z opłaty emisyjnej. Ostatnim źródłem finansowania są przychody z tytułu opłaty zastępczej, o której mowa w projektowanym art. 23 ust. 8 ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych. W 2018 r. jedynym przychodem Funduszu będzie ok. 0.5 mln zł od OSP. Kwota ta zostanie przeznaczona na uruchomienie działalności Funduszu. W roku 2019 Fundusz będzie dysponował budżetem 340,6 mln zł, gdzie 255 mln zł będzie pochodziło z opłaty emisyjnej, 85 mln zł z opłaty zastępczej oraz 0,6 mln zł od OSP.

Finansowanie programu Bezemisyjny transport publiczny zawiera dwa komponenty. Pierwszy to budżet na prace badawczo-rozwojowe: 100 mln zł brutto na lata 2017-2020 ze środków NCBR. Drugi to budżet programu z NFOSiGW na lata 2020-2023 o wartości 2,2 mld zł, który może być powiększony przez miasta uczestniczące w programie.

Elektro ScaleUp jest pilotażem finansowanym w ramach projektu systemowego PARP – PO IR 2.4.1 Centrum analiz i pilotaży nowych instrumentów inno_LAB. Alokacja przeznaczona na pilotaż wynosi 10 milionów zł. Projekt wybrany w toku otwartego naboru nie będzie generował przychodu – wybrany akcelerator będzie realizował zadania programu akceleratorycznego, do których zobowiąże się umową.

Rozwój połączeń międzysystemowych – (PR ds. SIE)

System przesyłowy gazu ziemnego w Polsce, w obecnym kształcie przystosowany jest, ze względów historycznych, do odbioru i przesyłania gazu pozyskiwanego ze złóż krajowych oraz gazu importowanego ze wschodu. Dostawy gazu z importu realizowane są głównie na podstawie długoterminowego kontraktu. Efektem uzależnienia od dominującego dostawcy są ryzyka związane z występowaniem ograniczeń albo przerw w dostawach gazu lub stosowaniem nierynkowych cen. Dlatego strategicznym celem rządu jest zapewnienie możliwości dostaw gazu z alternatywnych źródeł. Realizacja powyższej strategii wymaga wykonania szeregu inwestycji, które z jednej strony umożliwią import gazu z nowych kierunków, w tym poprzez światowy rynek LNG, a z drugiej strony zapewnią, że polski system przesyłowy będzie gotowy do przyjęcia i rozprowadzenia gazu po całym kraju. Najważniejsze inwestycje w tym zakresie obejmują:

Projekt Baltic Pipe, który umożliwi przesyłanie gazu ze złóż na Norweskim Szelfie Kontynentalnym do Danii, a następnie do Polski oraz przesyłanie gazu z Polski do Danii, co przyczyni się do rozwoju konkurencji na rynku gazu oraz do zwiększenia bezpieczeństwa dostaw tego paliwa do odbiorców w Polsce. Projektowana przepustowość techniczna z kierunku Dania – Polska to 10 mld m³/rok natomiast w kierunku przeciwnym Polska – Dania 3 mld m³/rok.

Rozbudowa terminalu LNG w Świnoujściu obejmuje budowę III zbiornika LNG o pojemności 180 tys. m³, podniesienia wydajności wysyłkowej terminalu z poziomu 5 mld m³/rok do 7,5 mld m³/rok, budowę dodatkowej infrastruktury umożliwiającej przeładunek LNG na małe statki oraz montaż dodatkowych regazyfikatorów ORV oraz budowę infrastruktury umożliwiającej przeładunek na kolej i budowę drugiego nabrzeża.

Budowa połączenia gazowego Polska – Słowacja o łącznej długości 164 km i przepustowości w obu kierunkach w granicach 5-6 mld m³ rocznie będzie stanowić istotny element regionalnego Korytarza Gazowego Północ-Południe. Przedsiębiorstwa słowackie uzyskają możliwość zakupu paliwa gazowego na rynku polskim – w przyszłości również z LNG – natomiast państwa Europy Środkowo-Wschodniej uzyskają możliwość zakupu gazu z rynków, na których cena jest obecnie niższa tj. Niemcy i Austria.

Inne istotne projekty, które są realizowane to Strok II **połączenie gazowe Polska – Czechy** (przepustowość w obu kierunkach w zakresie 5-6,5 mld m³ rocznie), **połączenie gazowe Polska – Litwa** (GIPL) oraz **interkonektor Polska – Ukraina** o przepustowości w obu kierunkach w zakresie 5 do 8 mld m³ rocznie.

Wszystkie ze wskazanych powyżej projektów umieszczone są na liście projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania (ang. *Projects of Common Interest*) z 2017 roku co umożliwia ubieganie się o dofinansowania w ramach instrumentu „Łącząc Europę”. Zostaną one także objęte uproszczonymi procedurami w zakresie planowania i przyznawania pozwoleń środowiskowych.

Harmonogram

- Projekt Baltic Pipe. Podjęcie decyzji w sprawie Transgranicznej Alokacji Kosztów (ang. *CBCA*) - Ustalenie struktury finansowania projektu – **I/II kwartał 2018 r.**
- Połączenie gazowe Polska – Słowacja. Uzyskanie pozwolenia na budowę – **II kwartał 2018 r.**
- Terminal LNG. Zakończenie etapu projektowania i rozpoczęcie procedury wyłonienia wykonawcy prac budowlanych – **IV kwartał 2018 r.**

Finansowanie

Opisane w ramach działania projekty będą realizowane po stronie polskiej przez Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A., który jest spółką akcyjną ze 100% udziałem Skarbu Państwa oraz jego odpowiednika w zaangażowanych państwach członkowskich. Koszty związane z realizacją tych przedsięwzięć nie będą obciążały budżetu państwa. Warto zwrócić uwagę, iż projekty korzystają ze wsparcia środków europejskich w ramach instrumentu „Łącząc Europę” (ang. *Connecting Europe Facility*). Dofinansowanie wynosi w zależności od projektu 40-60% kosztów.

5.5 Cele edukacyjne

Główne działania zaplanowane na lata 2018-2019:

Fragment „Sprawozdania krajowego Polska 2018”: *Rozwój bazy naukowej stanowi najważniejsze wyzwanie na drodze do osiągnięcia doskonałości naukowej i przełożenia jej na innowacje rynkowe.*(str. 43)

Nowe Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce – (MNiSW)

W lutym 2016 r. Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego ogłosiło konkurs na założenia do „Ustawy 2.0” Trzy niezależne zespoły badawcze przygotowały propozycję rozwiązań, które zostały poddane procesowi konsultacji ze środowiskiem akademickim w ramach konferencji Narodowego Kongresu Nauki. Projekt ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce został zaprezentowany we wrześniu 2017 r.

Reforma przewiduje zmiany w systemie organizacji, funkcjonowania, finansowania uczelni, a także oceny jakości i zarządzania procesem kształcenia oraz rozwoju kariery akademickiej i naukowej. W ramach reformy wprowadzony zostanie m.in. nowy model kształcenia ukierunkowany na lepsze dopasowanie kompetencji studentów i doktorantów do potrzeb rynku pracy. W celu wzmocnienia współpracy szkół wyższych z otoczeniem społeczno-gospodarczym w tworzeniu i realizacji programów studiów projekt ustawy przewiduje dwie ścieżki kształcenia na kierunkach o profilu praktycznym, tj. obowiązkowe sześciomiesięczne praktyki zawodowe lub kształcenie w formie studiów dualnych. Dywersyfikacji misji uczelni zawodowych i akademickich będą sprzyjać różne algorytmy podziału subwencji oraz warunki prowadzenia kształcenia. Poprzez wymóg realizacji kształcenia wyłącznie na profilu praktycznym uczelnie zawodowe będą skupione na działalności dydaktycznej, ukierunkowanej na dostarczanie lokalnemu i regionalnemu rynkowi pracy specjalistów w deficytowych obszarach. Uczelnia akademicka natomiast będzie prowadziła kształcenie na profilu ogólnoakademickim, jak również, po spełnieniu ustawowych warunków, kształcenie w szkołach doktorskich. Dzięki podniesieniu poziomu naukowego uczelni oraz wysokiej jakości kształceniu w szkołach doktorskich absolwenci zdobędą umiejętności i kwalifikacje dostosowane do potrzeb innowacyjnej gospodarki i społeczeństwa. W projekcie ustawy znajdują się także przedsięwzięcia służące urzeczywistnieniu idei zrównoważonego rozwoju szkolnictwa wyższego, ukierunkowane na wsparcie uczelni regionalnych, tj. Regionalna Inicjatywa Doskonałości, Dydaktyczna Inicjatywa Doskonałości. Dla najlepszych uczelni akademickich dostępny będzie natomiast program „Inicjatywa doskonałości – uczelnia badawcza”.

Harmonogram

- Przyjęcie projektu ustawy przez Radę Ministrów – **II kwartał 2018 r.**
- Przyjęcie ustawy przez Sejm i Senat – **III kwartał 2018 r.**
- Wejście w życie części przepisów ustawy – **IV kwartał 2018 r.**

Finansowanie

Przedstawienie skutków finansowych zostanie określone w OSR do projektu ustawy.

Fragment „Sprawozdania krajowego Polska 2018”: *Poważnym wyzwaniem stało się zapewnienie podaży pracowników z odpowiednimi umiejętnościami. Przedsiębiorstwa zgłaszają niedobór wykwalifikowanych pracowników w różnych sektorach* (str. 28)

Zmiany w Prawie oświatowym - rozwój kształcenia zawodowego – (MEN)

Reforma kształcenia zawodowego przewiduje wprowadzenie zmian programowych, organizacyjnych i prawnych, z których skorzystają pracodawcy zainteresowani udziałem w kształceniu przyszłych pracowników firm. Pozyskani do współpracy pracodawcy aktywnie uczestniczą w przygotowywaniu zmian programowych, w tym nowoczesnych podstaw programowych. Zmiany organizacyjne obejmą nowy model współpracy szkolnictwa branżowego i technicznego z gospodarką, w którym priorytetem będzie kształtowanie umiejętności praktycznych w rzeczywistych warunkach pracy. Ministerstwo Edukacji Narodowej ogłasza konkursy dla pracodawców na najlepsze rozwiązania w zakresie praktycznej nauki zawodu.

Ministerstwo Edukacji Narodowej prowadzi również prace legislacyjne nad przygotowaniem niezbędnych zmian w ustawie Prawo oświatowe, których kierunki zostaną przedstawione na początku II kwartału 2018 r.

Harmonogram

- Przyjęcie projektu nowelizacji ustawy Prawo oświatowe przez Radę Ministrów – **III kwartał 2018 r.**
- Przyjęcie nowelizacji ustawy przez Sejm i Senat – **IV kwartał 2018 r.**
- Wejście w życie części przepisów znowelizowanej ustawy – **I kwartał 2019 r.**
- Wejście w życie kluczowych zmian wprowadzanych nowelizacją ustawy – **III kwartał 2019 r.**

Finansowanie

Przedstawienie skutków finansowych zostanie określone w OSR do projektu nowelizacji ustawy Prawo oświatowe wprowadzającego zmiany w kształceniu zawodowym.

Wzmocnienie systemu doskonalenia nauczycieli – (MEN)

Aktualnie opracowywany jest projekt rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej ws. określenia szczegółowych warunków powszechnej akredytacji placówek doskonalenia nauczycieli.

Ponadto planowane są kolejne działania na rzecz opracowania systemu walidacji i certyfikacji kadry systemu doskonalenia zawodowego nauczycieli, jak również działania służące przygotowaniu ostatecznej wersji modelu szkół ćwiczeń (weryfikacja i modyfikacja modelu w ramach uruchomionego pilotażu).

Akredytacja jest potwierdzeniem wysokiej jakości usług oferowanych przez placówkę doskonalenia nauczycieli. Dotychczas akredytacja placówek doskonalenia nauczycieli była nieobowiązkowa i przyznawana na czas nieokreślony. Tylko niektóre, przede wszystkim publiczne placówki doskonalenia nauczycieli wnioskowały o jej uzyskanie. Na 406 wszystkich placówek doskonalenia nauczycieli, które mogą ubiegać się o akredytację tylko niespełna 20 % posiada akredytację, w tym ponad połowa publicznych placówek doskonalenia nauczycieli (52 z 95) i niespełna 9 % niepublicznych placówek doskonalenia nauczycieli (27 z 311). Oznacza to, że ok. 80 % wszystkich placówek doskonalenia nauczycieli nie ma potwierdzonej jakości usług, w tym ok. 45 % publicznych i ok. 91 % niepublicznych.

Przepisami art. 184 ustawy – Prawo oświatowe zobowiązano wszystkie publiczne i niepubliczne placówki doskonalenia nauczycieli do uzyskania akredytacji. Akredytacja jest przyznawana na 5 lat i wymaga od placówki doskonalenia nauczycieli spełnienia określonych ustawą wymagań. Niespełnienie któregośkolwiek z wymagań skutkuje cofnięciem akredytacji. Konieczne jest określenie

szczegółowych warunków i trybu przyznawania i cofania akredytacji, składu i sposobu działania zespołów akredytacyjnych powoływanych przez kuratorów oświaty.

Podobnie jak działania dotyczące akredytacji placówek doskonalenia nauczycieli, opracowanie systemu walidacji i certyfikacji kadry systemu doskonalenia zawodowego nauczycieli ma na celu podniesienie jakości usług osób wspomagających szkoły i prowadzących doskonalenie nauczycieli zarówno tych zatrudnianych w akredytowanych placówkach doskonalenia nauczycieli jak i tych, którzy działają w charakterze ekspertów zewnętrznych. Certyfikacja będzie formą rekomendacji. Dzięki temu szkoły i placówki będą miały możliwość wyboru i korzystania z usług osób o wysokich i potwierdzonych kompetencjach. System zostanie pilotażowo sprawdzony – przeprowadzona zostanie walidacja 200 trenerów odpowiedzialnych za szkolenia i doradztwo dla kadr systemu oświaty. Na tej podstawie zostaną przygotowane rekomendacje do działań systemowych. Rekomendacje służyć będą przygotowaniu standardów w zakresie kwalifikacji i kompetencji wymaganych od pracowników systemu wspomagania i doskonalenia nauczycieli. Opracowywanie systemu walidacji i certyfikacji kadry systemu doskonalenia zawodowego nauczycieli to część projektu „Wspomaganie szkół w rozwoju kompetencji kluczowych uczniów”.

Pilotaż szkoły ćwiczeń realizowany jest w szkołach województwa mazowieckiego. Celem pilotażu jest wdrożenie opracowanej przez ekspertów koncepcji szkoły ćwiczeń, jej weryfikacja i opracowanie wniosków oraz dokonanie modyfikacji koncepcji. Efektem projektu będzie przygotowanie końcowej wersji modelu szkoły ćwiczeń. W trakcie pilotażu zostaną podjęte działania zmierzające do weryfikacji zaproponowanych form i metod pracy szkoły ćwiczeń, przygotowanych materiałów, roli i zadań poszczególnych uczestników modelu oraz rekomendacji dotyczących zasad organizacji i funkcjonowania tych szkół. Ponadto nauczyciele przygotowują scenariusze lekcji pokazowych, które stanowić będą podstawę do opracowania materiałów szkoleniowych dla przyszłych szkół ćwiczeń, w tym szkół utworzonych w projektach konkursowych.

Harmonogram

- Przyjęcie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej ws. określenia szczegółowych warunków powszechnej akredytacji placówek doskonalenia nauczycieli – **II kwartał 2018 r.**
- Akceptacja założeń merytorycznych do projektów konkursowych do szkoły ćwiczeń – **II kwartał 2018 r.**
- Przygotowanie ostatecznej wersji modelu szkoły ćwiczeń oraz rekomendacji do zmian w przepisach prawa, umożliwiających funkcjonowanie szkół ćwiczeń w systemie edukacji – **II kwartał 2018 r.**
- Ogłoszenie projektów konkursowych tworzenia szkół ćwiczeń – **II kwartał 2018 r.**
- Powołanie w ORE zespołu ds. rozwoju szkół ćwiczeń, którego zadaniem byłoby m.in. monitorowanie szkół ćwiczeń utworzonych w ramach projektów konkursowych, a następnie szkół ćwiczeń funkcjonujących w procesie kształcenia przyszłych nauczycieli i doskonalenia zawodowego nauczycieli – **II kwartał 2018 r.**
- Przygotowanie wniosków do zmian w przepisach prawa oświatowego i prawa o szkolnictwie wyższym w sprawie funkcjonowania szkół ćwiczeń – **II kwartał 2018 r.**
- Przekazanie rekomendacji dot. roli szkół ćwiczeń w procesie kształcenia nauczycieli do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, których zakończenie planowane jest w **II kwartale 2018 r.**
- Wejście w życie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej ws. określenia szczegółowych warunków powszechnej akredytacji placówek doskonalenia nauczycieli – **IV kwartał 2018 r.**

Finansowanie

Wzmocnienie systemu doskonalenia nauczycieli w ramach opracowania systemu walidacji i certyfikacji kadry systemu doskonalenia zawodowego nauczycieli oraz uruchomienia pilotażu szkoły

ćwiczeń będzie wiązało się z wydatkami w kwocie 3,7 mln zł z czego 0,6 mln zł będzie pochodziło z budżetu państwa a 3,1 mln zł ze środków europejskich.

Projekt Wspieranie tworzenia szkół ćwiczeń realizowany jest do czerwca 2018 r., natomiast projekt Wspomaganie szkół w rozwoju kompetencji kluczowych uczniów realizowany jest do maja 2018 r.

Fragment „Sprawozdania krajowego Polska 2018”: *Polska jest jednym z krajów o najniższej liczbie praktykujących lekarzy i pielęgniarek w stosunku do liczby ludności. Niedobory występują zwłaszcza w niektórych specjalizacjach. Sytuacja ta ma wpływ na dostęp do opieki zdrowotnej.* (str. 35)

Programy rozwojowe na uczelniach medycznych – (MZ)

W ramach zapoczątkowanego w roku 2017 programu pn. „Realizacja programów rozwojowych dla uczelni medycznych uczestniczących w procesie praktycznego kształcenia studentów, w tym tworzenia centrów symulacji medycznej (CSM)”, którego dotychczasowe działania zostały opisane w załączniku 1, planowane są dalsze prace mające na celu podniesienie jakości kształcenia na uczelniach medycznych w związku z wprowadzeniem kształcenia w oparciu o wieloprofilowe Centra Symulacji Medycznej. Powyższy cel zostanie osiągnięty poprzez rozwój kształcenia praktycznego, rozumianego m.in. jako osiągnięcie przez uczelnię minimalnych warunków w zakresie kształcenia symulacyjnego lub rozwój centrum symulacji medycznej w zależności od zidentyfikowanych potrzeb.

W ramach projektów planowane jest m.in.:

- utworzenie/rozwój i utrzymanie CSM;
- organizacja staży, kursów, szkoleń dla instruktorów, techników symulacji oraz dla kadry zarządzającej centrami symulacji w ośrodkach zagranicznych lub krajowych;
- organizacja szkoleń, kursów dla nauczycieli planujących wykorzystanie symulacji medycznej, dotyczące sposobu przygotowania i prowadzenia zajęć symulacyjnych w zakresie, w jakim dana uczelnia planuje wykorzystanie symulacji;
- zajęcia dodatkowe dla studentów (np. organizowanie zajęć interdyscyplinarnych dla studentów różnych kierunków, obejmujących nauczanie pracy zespołowej oraz współpracy między różnymi specjalizacjami; organizowanie wspólnych zajęć studentów kierunków medycznych oraz służb ratowniczych);
- opracowanie podręcznika symulacji obejmującego zasady przygotowania i prowadzenia zajęć symulacyjnych;
- opracowanie bazy scenariuszy symulacyjnych;
- wdrożenie programu standaryzowanych pacjentów (rekrutacja grupy osób, które zostaną odpowiednio przygotowane do tego, aby realistycznie i dokładnie umiały odtworzyć historię przebiegu danej choroby, demonstrując fizyczne i emocjonalne symptomy prawdziwego pacjenta).

Harmonogram

- Akceptacja wszystkich Programów Rozwojowych Uczelni - **II kwartał 2018 r.**
- Uruchomienie wszystkich Centrów Symulacji Medycznej – **III kwartał 2018 r.**
- Przeprowadzenie staży, kursów, szkoleń dla instruktorów, techników symulacji oraz dla kadry zarządzającej centrami symulacji w ośrodkach zagranicznych lub krajowych – **III kwartał 2018 r.**
- Przeprowadzenie szkoleń, kursów dla nauczycieli planujących wykorzystanie symulacji medycznej – **III kwartał 2018 r.**
- Rozpoczęcie prowadzenia zajęć z wykorzystaniem symulacji na wszystkich uczelniach objętych wsparciem – **IV kwartał 2018 r.**

- Opracowanie podręcznika symulacji obejmującego zasady przygotowania i prowadzenia zajęć symulacyjnych – **IV kwartał 2018 r.**
- Opracowanie bazy scenariuszy symulacyjnych – **IV kwartał 2018 r.**

Finansowanie

Skutki finansowe działań w ramach programów rozwojowych na uczelniach medycznych w 2018 r. to 85 mln zł z czego 13 mln zł to środki budżetu państwa a 72 mln zł to środki europejskie. W roku 2019 skutki finansowe dla sektora finansów publicznych to 26 mln zł z czego 4 mln zł z budżetu państwa i 22 mln zł z budżetu środków europejskich.

Kształcenia specjalizacyjne lekarzy w dziedzinach istotnych z punktu widzenia potrzeb epidemiologiczno-demograficznych – (MZ)

Celem głównym projektu jest zwiększenie kwalifikacji zawodowych lekarzy poprzez wsparcie procesu kształcenia specjalizacyjnego lekarzy w dziedzinach istotnych z punktu widzenia epidemiologiczno-demograficznego kraju tj. specjalizacji w zakresie onkologii (onkologia kliniczna, radioterapia onkologiczna, chirurgia onkologiczna, patomorfologia, hematologia), szeroko rozumianej geriatry (geriatria, reumatologia, ortopedia i traumatologia narządu ruchu, rehabilitacja medyczna) oraz medycynie rodzinnej. Dzięki zapewnieniu odpowiedniej liczby kursów specjalizacyjnych oraz innych form wsparcia (staże, konferencje) dla specjalizujących się lekarzy powinno nastąpić zwiększenie liczby lekarzy specjalistów w dziedzinach objętych projektem co przyczyni się do zapewnienia odpowiedniej liczby lekarzy specjalistów w dziedzinach istotnych z punktu widzenia potrzeb zdrowotnych kraju. Efektem realizacji będzie wzrost liczby lekarzy specjalistów i dostępności do świadczeń specjalistycznych.

Od początku projektu tj. od 1 sierpnia 2015 r. do 31 grudnia 2017 r. zorganizowano 402 kursy.

Harmonogram

- Organizacja 340 kursów specjalizacyjnych - **II kwartał 2018 r. - I kwartał 2019 r.**

Finansowanie

Nazwa działania lub części działania	2018			2019		
	skutki dla sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)	skutki dla sektora finansów publicznych ogółem (w tys. zł)	w tym budżet państwa (w tys. zł)	w tym budżet środków europejskich (w tys. zł)
Kształcenia specjalizacyjne lekarzy w dziedzinach istotnych z punktu widzenia potrzeb epidemiologiczno-demograficznych	16 432	13 850	2 582	16 046	13 523	2 523

Zintegrowane Programy Uczelni – (MNiSW)

Realizacja Zintegrowanych Programów Uczelni ma na celu wsparcie uczelni w efektywnym wdrażaniu zmian systemowych wprowadzanych na mocy reformy szkolnictwa wyższego i nauki, a w szczególności do podniesienia kompetencji osób uczestniczących w edukacji na poziomie wyższym, odpowiadających potrzebom gospodarki, rynku pracy i społeczeństwa; zwiększenia jakości i efektywności kształcenia na studiach doktoranckich; poprawy dostępności międzynarodowych

programów kształcenia; zmian organizacyjnych i podniesienia kompetencji kadr w systemie szkolnictwa wyższego.

W 2018 r. planowane jest ogłoszenie konkursu na realizację Zintegrowanych Programów Uczelni, wspierających szkoły wyższe we wprowadzaniu kompleksowych zmian systemowych, uwzględniający specyfikę uczelni regionalnych. Konkurs przewiduje trzy ścieżki realizacji projektów, zróżnicowane w oparciu m.in. o kryterium dotyczące oceny parametrycznej oraz liczby studentów w danej uczelni. Zintegrowane programy uczelni obejmują następujące działania:

- dostosowanie i realizacja programów kształcenia do potrzeb społeczno-gospodarczych na poziomie krajowym i regionalnym, ukierunkowanych na wyposażanie studentów w praktyczne umiejętności;
- wsparcie realizacji studiów o profilu praktycznym, kształcących równocześnie praktyczne umiejętności zawodowe i kompetencje miękkie studentów, dzięki uwzględnieniu m.in. programów stażowych powiązanych z programem kształcenia;
- realizacja programów kształcenia w językach obcych, skierowanych zarówno do studentów z Polski, jak i do cudzoziemców;
- włączenie wykładowców z zagranicy posiadających osiągnięcia w pracy naukowej, zawodowej lub artystycznej, w prowadzenie programów kształcenia w polskich uczelniach;
- podnoszenie kompetencji osób uczestniczących w edukacji na poziomie wyższym, w obszarach kluczowych dla gospodarki i rozwoju kraju;
- wysokiej jakości programy stażowe dla studentów;
- wspieranie świadczenia wysokiej jakości usług przez jednostki działające w strukturze uczelni (np. akademickie biura karier), wspomagające studentów w rozpoczęciu aktywności zawodowej na rynku pracy;
- wsparcie wykorzystania informacji z rynku pracy do projektowania kształcenia dopasowanego do potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego w regionie;
- tworzenie i realizacja wysokiej jakości programów studiów doktoranckich oraz włączenie do tych programów działań uzupełniających;
- działania podnoszące kompetencje dydaktyczne kadr uczelni w zakresie: umiejętności dydaktycznych, umiejętności informatycznych, prowadzenia dydaktyki w j. obcym, zarządzania informacją, umiejętności prezentacyjnych oraz staże dydaktyczne;
- wsparcie informatycznych narzędzi zarządzania uczelniami, tworzenie otwartych zasobów edukacyjnych, zarządzanie informacją w celu doskonalenia jakości kształcenia;
- działania podnoszące kompetencje zarządcze kadr kierowniczych i administracyjnych w uczelniach.

Harmonogram

- Ogłoszenie konkursu „Zintegrowane Programy Uczelni” – II kwartał 2018 r.

Finansowanie

Skutki finansowe będą mogły zostać przedstawione po zatwierdzeniu projektu przez Komitet Monitorujący Programu Wiedza Edukacja Rozwój.

Fragment „Sprawozdania krajowego Polska 2018”: *W polskim systemie badań naukowych brakuje zwłaszcza otwartości; nie tworzy on też korzystnych warunków dla przepływu wiedzy.* (str. 43)

Doktorat wdrożeniowy – (MNiSW)

Program „Doktorat wdrożeniowy” ma na celu utworzenie warunków do rozwoju współpracy między środowiskiem naukowym, a środowiskiem społeczno-gospodarczym prowadzonej w ramach studiów doktoranckich oraz wprowadzenie możliwości kształcenia uczestnika programu „Doktorat wdrożeniowy” we współpracy z zatrudniającym go przedsiębiorcą.

W ramach ogłoszenia II edycji konkursu programu Ministra „Doktorat wdrożeniowy” planuje się przyjęcie na studia doktoranckie 500 osób.

Jednostki mają możliwość ubiegania się o środki finansowe w ramach programu oraz nawiązania relacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym i możliwość intensyfikacji prac o charakterze wdrożeniowym.

Przedsiębiorca zatrudniający uczestnika programu może odliczyć od podstawy opodatkowania koszty osobowe związane z zatrudnieniem doktoranta oraz nawiązania relacji z jednostką naukową, które mogą być przydatne dla prowadzenia prac B+R.

Doktorant ma dostęp do laboratoriów oraz wsparcie finansowe w postaci stypendium doktoranckiego.

W pierwszym roku do programu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego pn. „Doktorat wdrożeniowy” przystąpiły 54 jednostki, które posiadają kategorię naukową A+ lub A, w tym z 21 uczelni i 6 jednostek naukowo-badawczych, najwięcej wniosków złożyły Uniwersytety. W programie „Doktorat wdrożeniowy” w roku akademickim 2017/2018 uczestniczy 378 doktorantów. W programie uczestniczy 232 firmy, z czego 171 firm należy do sektora MŚP, natomiast 61 przedsiębiorstw to spółki skarbu państwa.

Harmonogram

- Ogłoszenie II edycji konkursu – **I kwartał 2018 r.**
- Ogłoszenie III edycji konkursu – **I kwartał 2019 r.**

Finansowanie

Wydatki budżetu państwa związane z program Ministra pn. „Doktorat wdrożeniowy” wyniosą 26 mln zł w roku 2018 oraz 47,5 mln zł w roku 2019.

5.6 Cel w zakresie walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym

Główne działania zaplanowane na lata 2018-2019:

Polityka społeczna wobec osób starszych – (MRPiPS)

Przyjęty zostanie dokument „Polityka społeczna wobec osób starszych 2030. Bezpieczeństwo. Uczestnictwo. Solidarność”. Jest on pierwszym dokumentem uwzględniającym wszystkie sfery życia dotyczące osób starszych, między innymi w zakresie szeroko rozumianego bezpieczeństwa, zdrowia, aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym, a także potrzeby dostosowania infrastruktury, systemu służby zdrowia czy rynku pracy do potrzeb i możliwości osób starszych.

Proponowana polityka społeczna wobec osób starszych zaplanowana została do roku 2030. Wynika to między innymi z przebiegu procesów demograficznych. W 2030 roku generacje pierwszego powojennego wyżu demograficznego (1946-1959) osiągną wiek 84 lata (najstarsza) i 71 lat (najmłodsza).

Polityka opiera się na trzech filarach – bezpieczeństwie, uczestnictwie i solidarności. Działania przewidziane w tych trzech obszarach stanowią gwarancję znacznego podniesienia jakości i poziomu życia osób starszych.

Dodatkowo po raz pierwszy zaprojektowane zostały działania skierowane do niesamodzielnych osób starszych obejmujące: zmniejszenie skali zależności od innych, zapewnienie optymalnego dostępu do usług zdrowotnych, rehabilitacyjnych i opiekuńczo-pielęgnacyjnych, system wsparcia nieformalnych opiekunów niesamodzielnych osób starszych przez instytucje publiczne oraz sieć usług środowiskowych i instytucjonalnych udzielanych starszym, niesamodzielnym osobom.

Dokument przewiduje także wdrożenie na dużą skalę standaryzowanej telemedycyny o różnym zakresie usług, dostosowanych do sprawności użytkowników. Opracowanie standardów w zakresie teleopieki i telepomocy poprawi jakość życia dużej liczby osób starszych. Ponadto zaplanowane zostały projekty ukierunkowane na dostosowanie środowiska zamieszkania do możliwości funkcjonalnych osób starszych.

Efekty realizacji polityki będą prezentowane w ramach kolejnych edycji „Informacji o sytuacji osób starszych w Polsce”.

Harmonogram

- Przeprowadzenie konsultacji międzyresortowych i publicznych projektu – I/II kwartał 2018 r.
- Przyjęcie dokumentu przez Radę Ministrów – III kwartał 2018 r.
- Rozpoczęcie realizacji programu – III kwartału 2018 r

Finansowanie

Przyjęcie dokumentu „Polityka społeczna wobec osób starszych 2030. Bezpieczeństwo. Uczestnictwo. Solidarność” nie spowoduje dodatkowych kosztów dla sektora finansów publicznych, a jego finansowanie będzie realizowane poprzez odpowiednią alokację środków finansowych, będących w dyspozycji jednostek sektora finansów publicznych.

Przyjazna Polska - Dostępność Plus – (MliR)

W 2018 roku zostanie opracowany i uruchomiony Program rządowy „Przyjazna Polska - Dostępność Plus”. Głównym celem programu jest podniesienie jakości i zapewnienie niezależności życia wszystkich obywateli, w tym w szczególności osób starszych i osób z trwałymi lub czasowymi ograniczeniami mobilności i percepcji. Służyć temu ma poprawa dostępności przestrzeni publicznej,

produktów i usług w aspekcie architektonicznym, informacyjnym i komunikacyjnym. Cele szczegółowe programu zostały zdefiniowane wokół trzech filarów dotyczących:

- stworzenia ram prawnych i instytucjonalnych dla wdrażania dostępności,
- poprawy dostępności fizycznej, cyfrowej i usług oraz
- wykorzystania dostępności produktów i usług do zwiększania przewag konkurencyjnych polskich przedsiębiorstw, w tym także na rynkach międzynarodowych.

Planowane jest między innymi zrealizowanie działań, które obejmą poprawę dostępności miejsc użyteczności publicznej dla wszystkich obywateli (np. przejść, parków, domów kultury, szkół, bibliotek i kościołów) oraz usług o charakterze powszechnym (np. bankowe, pocztowe, transportu, audiowizualne). Zakłada się uwzględnienie dostępności w organizacji instytucji i podmiotów publicznych aspektu różnorodności potrzeb klientów z różnymi ograniczeniami mobilności i przestrzeni.

Harmonogram

- Przygotowanie i konsultacje założeń programu – **I/II kwartał 2018 r.**
- Przyjęcie przez Radę Ministrów programu „Przyjazna Polska - Dostępność Plus” – **II kwartał 2018 r.**
- Rozpoczęcie realizacji – **od połowy 2018 r.**

Finansowanie

Przyjęcie Programu nie spowoduje dodatkowych skutków dla budżetu państwa w 2018 r.

Mieszkanie Plus – (KPRM/MiIR)

Mieszkanie Plus to najważniejszy pakiet rozwiązań Narodowego Programu Mieszkaniowego, którego celem jest zwiększenie liczby mieszkań dostępnych dla osób o niskich i umiarkowanych dochodach. W ramach realizacji tego celu planuje się wsparcie:

- budownictwa dla najuboższych (w zakresie tworzenia miejsc w noclegowniach i schroniskach dla bezdomnych, lokali socjalnych, mieszkań komunalnych i mieszkań chronionych);
- społecznego budownictwa czynszowego, realizowanego przez gminy, towarzystwa budownictwa społecznego i spółdzielnie mieszkaniowe;
- komercyjnego budownictwa na wynajem, w tym również z wykorzystaniem nieruchomości publicznych.

Za koordynację dalszych działań w ramach programu Mieszkanie Plus odpowiada powołana 29 stycznia 2018 roku Rada Mieszkalnictwa pod przewodnictwem Prezesa Rady Ministrów. Jednym z zadań Rady jest wypracowanie rekomendacji zmian legislacyjnych służących zwiększeniu liczby dostępnych na rynku mieszkań. Kluczowe cele to przyśpieszenie procedur administracyjnych, odblokowanie podaży gruntów pod inwestycje mieszkaniowe, racjonalizacja przepisów budowlanych pod kątem obniżenia kosztów realizacji inwestycji oraz wsparcie najemców w ponoszeniu obciążeń czynszowych.

Harmonogram

- Wypracowanie rekomendacji dla zmian legislacyjnych – **II kwartał 2018 r.**

Finansowanie

Działania prowadzone są w ramach budżetu zarządzanym przez ministra do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa.

Nowoczesne narzędzia wsparcia aktywności osób niepełnosprawnych – (MRPiPS)

W latach 2018-2020 realizowany będzie projekt w ramach PO WER, którego celem jest rewizja i rozbudowa istniejących rozwiązań ustawowych realizowanych przez podmioty publiczne i niepubliczne na rzecz włączenia społecznego osób niepełnosprawnych i wypracowanie nowych rozwiązań w tym zakresie oraz wypracowanie i wdrożenie instrumentów, wspierających zatrudnienie i utrzymanie się na rynku pracy osób niepełnosprawnych. Zakłada się, że będą to:

- instrument wspierania pracodawców w zakresie dostosowania do zatrudnienia osoby niepełnosprawnej, pozyskania niepełnosprawnego pracownika, utrzymania w zatrudnieniu przez ograniczenie skutków niepełnosprawności,
- instrument wspierania osób niepełnosprawnych w zakresie pozyskania przez nie zatrudnienia, w tym przechodzenia pomiędzy rehabilitacją społeczną a zawodową,
- instrument wspierania osób niepełnosprawnych w zakresie podejmowania przez nie działalności gospodarczej.

Realizacja projektu przebiegać będzie w ramach siedmiu kamieni milowych. W latach 2018-2019 (w okresie bieżącej aktualizacji KPR) zrealizowane zostaną 4 kamienie milowe:

1. Przeprowadzona zostanie analiza wszystkich rozwiązań prawnych z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych oraz ich funkcjonowania w oparciu o kryteria trafności, skuteczności i efektywności.
2. Następnie zaproponowana zostanie ewentualna modyfikacja funkcjonujących instrumentów i nowe instrumenty w ramach systemu wsparcia osób niepełnosprawnych zawierające również propozycję zasad finansowania.
3. W kolejnym kroku przeprowadzone zostaną konsultacje środowiskowe wypracowanych propozycji zmian.
4. Następnie przeprowadzony zostanie pilotaż zmodyfikowanych i nowych instrumentów systemu rehabilitacji społeczno-zawodowej osób niepełnosprawnych oraz mechanizmu udzielania wsparcia na reprezentatywnej próbie ich potencjalnych odbiorców i realizatorów. Pilotaż zakończony zostanie raportem i rekomendacjami.

Harmonogram

- I kamień milowy (maks. w ciągu 3 m-cy od daty podpisania umowy o dofinansowanie) – analiza istniejących rozwiązań prawnych – **II kwartał 2018 r.**
- II kamień milowy (maks. w ciągu 4 m-cy od zrealizowania I kamienia milowego) – przedstawienie propozycji zmian prawnych – **IV kwartał 2018 r.**
- III kamień milowy (w ciągu 2 m-cy od zrealizowania II kamienia milowego) – konsultacje środowiskowe wypracowanych zmian – **IV kwartał 2018 r.**
- IV kamień milowy (w ciągu 12 m-cy od zrealizowania III kamienia milowego) – przeprowadzenie pilotażu – **od I kwartału do IV kwartału 2019 r.**

Finansowanie

Budżet projektu na lata 2018-2020 przewidziany jest na 39,7 mln zł. Projekt jest współfinansowany ze środków EFS oraz budżetu państwa w ramach PO WER.

Ułatwienia w prowadzeniu postępowań upadłościowych lub restrukturyzacyjnych zmierzających do rozwiązania problemu niewypłacalności osób fizycznych – (MS)

W celu ułatwienia ogłaszania upadłości konsumenckiej trwają prace nad ustawą o zmianie ustawy – Prawo upadłościowe i niektórych innych ustaw. Celem proponowanych rozwiązań jest przede wszystkim:

- zapewnienie możliwości sprawnego rozpoznawania znacznie większej liczby postępowań związanych z niewypłacalnością osób fizycznych niż jest to obecnie (w tym przede wszystkim osób nieprowadzących działalności gospodarczej);

- skrócenie czasu trwania postępowań upadłościowych, w których dłużnicy nie dysponują majątkiem pozwalającym na przeprowadzenie jego likwidacji o ok. 6 miesięcy;
- możliwość zmniejszenia liczby postępowań upadłościowych w przypadkach, gdy dłużnicy posiadają stałe dochody i będą mogli skorzystać z postępowania o zatwierdzenie układu, gdzie rola sądu ogranicza się do orzeczenia w przedmiocie zatwierdzenia układu.

Projekt będzie zawierał przepisy umożliwiające zawarcie układu z wierzycielami, przy wykorzystaniu procedury o zatwierdzenie układu, przewidzianej w ustawie – Prawo restrukturyzacyjne i zarezerwowanej obecnie wyłącznie dla przedsiębiorców. Projekt przewiduje również, że sąd będzie mógł wstrzymać na okres do 5 miesięcy rozpoznanie wniosku o ogłoszenie upadłości do czasu ustalenia, czy nie jest możliwe zawarcie układu z wierzycielami. Rozwiązanie to powinno pozwolić dłużnikowi zachować składniki swojego majątku, pominąć egzekucję indywidualną lub upadłościową i zrestrukturyzować swe długi przy współpracy z doradcą restrukturyzacyjnym i po zatwierdzeniu układu przez sąd. Jeśli zawarcie układu okaże się niemożliwie, pozostaje droga upadłości konsumenckiej. Ma to być rozwiązanie dedykowane wszystkim tym osobom, które posiadając dochody na poziomie średniej krajowej lub większe, popadły w stan zadłużenia uniemożliwiający normalne funkcjonowanie.

Postuluje się wyłączenie badania umyślności i rażącego niedbalstwa przy ogłaszaniu upadłości konsumenckiej. Konsekwencją niewłaściwego zachowania przed niewypłacalnością nie jest niemożliwość ogłoszenia upadłości, ale wydłużenie planu spłaty o okres od 4 do 7 lat.

Proponuje się także wprowadzenie postępowania zabezpieczającego, w którym jednocześnie dokonuje się oceny możliwości połączenia w jednej decyzji sądu ogłoszenia upadłości oraz ustalenia planu spłat albo postanowienia umarzającego zobowiązania. Dzięki temu rozwiązaniu uniknie się prowadzenia fazy postępowania upadłościowego z udziałem syndyka, we wszystkich tych przypadkach, gdy majątek dłużnika nie pozwala na zaspokojenie wierzycieli w drodze planu podziału.

Harmonogram

- Przekazanie projektu ustawy do konsultacji publicznych i uzgodnień międzyresortowych – **II kwartał 2018 r.**
- przyjęcie projektu ustawy przez Radę Ministrów – **III kwartał 2018 r.**
- Wejście w życie ustawy – **I kwartał 2019 r.**

Finansowanie

Projekt nie spowoduje dodatkowych skutków po stronie wydatków budżetowych w 2019 r.

6. Działania na rzecz realizacji zaleceń Rady UE z 2017 r.

6.1 Zwiększenie uczestnictwa w rynku pracy i trwałe formy zatrudnienia

Treść zalecenia nr 2: *Podjęcie działań w celu zwiększenia uczestnictwa w rynku pracy, w szczególności w odniesieniu do kobiet, osób o niskich kwalifikacjach i osób starszych, w tym przez nauczanie odpowiednich umiejętności i usunięcie przeszkód dla bardziej trwałych form zatrudnienia.*

Główne działania zaplanowane na lata 2018-2019:

Nowe prawo pracy (MRPiPS)

14 marca 2018 r. Komisja Kodyfikacyjna Prawa Pracy zakończyła prace i podjęła uchwałę o przyjęciu dwóch projektów: Kodeksu pracy i Kodeksu zbiorowego prawa pracy. Komisja Kodyfikacyjna Prawa Pracy została powołana na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 sierpnia 2016 r. w sprawie Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Pracy (Dz. U. poz. 1366). Celem Komisji było opracowanie dwóch projektów ustaw - Kodeksu pracy oraz Kodeksu zbiorowego prawa pracy wraz z uzasadnieniami. Komisja była złożona z przedstawicieli wskazanych przez ministra właściwego ds. pracy, przedstawicieli partnerów społecznych skupionych w Radzie Dialogu Społecznego, a także przedstawicieli nauki i ekspertów.

Projekty ustaw: Kodeks pracy i Kodeks zbiorowego prawa pracy, opracowane przez Komisję Kodyfikacyjną Prawa Pracy, zostały przekazane Ministrowi Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Propozycje rozwiązań prawnych zawarte w obu projektach ustaw zostaną wykorzystane w pracach legislacyjnych prowadzonych w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. W oparciu o te propozycje zostaną przedstawione projekty aktów prawnych etapowo zmieniające przepisy w zakresie prawa pracy. Będą to w pierwszej kolejności propozycje dotyczące w szczególności czasu pracy.

6.2 Wspieranie odpowiednich kwalifikacji

Treść zalecenia nr 2: *Zwiększenie uczestnictwa w rynku pracy (...) w tym przez wspieranie odpowiednich umiejętności.*

Główne działania zaplanowane na lata 2018-2019:

Rozdział nie powtarza działań na rzecz edukacji, które umieszczono w rozdziale 5.3.

Stworzenie ram strategicznych dla edukacji i szkoleń – (MEN)

Prowadzone będą prace mające na celu opracowanie Zintegrowanej Strategii Umiejętności. Zintegrowana Strategia Umiejętności obejmie cały system edukacji i szkoleń – edukację ogólną, zawodową, uczenie się przez całe życie oraz szkolnictwo wyższe. Powinna uwzględniać zarówno stronę popytową (zapotrzebowanie na określone kompetencje i kwalifikacje), jak i podaźową (dostępność kwalifikacji i kompetencji w społeczeństwie).

W 2018 roku zostanie opracowana i przyjęta przez Radę Ministrów część ogólna dokumentu, będąca dokumentem kierunkowym. Przyjęty dokument będzie następnie w ciągu 2-3 lat rozwinięty we współpracy z OECD w ramach oferowanego przez tę organizację wsparcia dla państw członkowskich w opracowywaniu krajowych strategii umiejętności.

Harmonogram

- Przyjęcie przez Radę Ministrów części ogólnej dokumentu – **II kwartał 2018 r.**

Finansowanie

Opracowanie części ogólnej – 497 tys. zł z budżetu państwa. Koszt opracowania części szczegółowej zostanie w 75% sfinansowany ze środków europejskich (określenie w II połowie 2018 r.)

Inicjatywy na rzecz uczenia się osób dorosłych – (MEN)

Od jesieni 2017 r. uruchomiane są nowe inicjatywy na rzecz uczenia się osób dorosłych z niskimi kwalifikacjami i umiejętnościami. Trzy organizacje koordynujące wybrane w drodze konkursu w ramach projektu finansowanego z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój wspierają razem tworzenie 50 Lokalnych Ośrodków Wiedzy i Edukacji (LOWE).

Projekt zakłada wykorzystanie szkół jako lokalnych centrów animowania pozaformalnej edukacji osób dorosłych. W połowie roku 2018 nastąpić ma podsumowanie pierwszego etapu rozwoju nowych ośrodków i wypracowanie modeli lokalnych ośrodków zdolnych do dalszego rozwoju. Zakłada się, że w drugim etapie projektu trwającym do roku 2023 utworzonych będzie co najmniej 118 ośrodków.

Harmonogram

- Podsumowanie działań pilotażowych LOWE – **II kwartał 2018 r.**
- Wypracowanie modeli LOWE – **III kwartał 2018 r.**
- Konkurs na drugi etap rozwoju LOWE – **II kwartał 2019 r.**

Finansowanie

Budżet projektów realizowanych w latach 2017-2018 wynosi 15,4 mln zł, z czego 2,4 mln zł będzie sfinansowane z budżetu państwa, a 13,0 mln ze środków europejskich. Na projekty zaplanowane do realizacji od 2019 r. przewidziano kwotę 41,9 mln zł (w tym 35,3 mln ze środków europejskich).

6.3 System emerytalny

Treść zalecenia nr 2: *Zapewnienie stabilności i adekwatności systemu emerytalnego przez wprowadzenie środków służących podwyższeniu rzeczywistego wieku przejścia na emeryturę i przez rozpoczęcie reformy preferencyjnych systemów emerytalno-rentowych.*

Główne działania zaplanowane na lata 2018-2019:

W okresie obowiązywania KPR 2018/2019 Rząd RP nie planuje przeprowadzenia systemowych zmian w uregulowaniach emerytalno-rentowych dla rolników i górników. Niezależnie od tego podejmowane są działania mające na celu poprawę międzysektorowej mobilności pracowników, opisane w załączniku nr 1.

Program Budowy Kapitału – (MF)

Zmiany w systemach emerytalnych stanowią istotny element Programu Budowy Kapitału, który jest instrumentem realizacji celów określonych w *Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju* w obszarach Trwałego wzrostu gospodarczego oraz Kapitału dla rozwoju. Program Budowy Kapitału służyć będzie stworzeniu dobrowolnego kapitałowego systemu oszczędzania w Polsce oraz długoterminowych produktów inwestycyjnych. Program ma na celu zwiększenie bezpieczeństwa finansowego Polaków i stabilności systemu finansów publicznych, rozwój lokalnego rynku kapitałowego, zwiększenia stopy oszczędności i inwestycji, a przez to podniesienie potencjału gospodarki.

Planuje się, że w okresie obowiązywania KPR 2018/2019 zostaną przyjęte dwie regulacje prawne:

1. Ustawa o przeniesieniu środków z OFE na Indywidualne Konta Zabezpieczenia Emerytalnego, w której zostaną określone proporcje podziału aktywów OFE pomiędzy Fundusz Rezerwy Demograficznej i IKZE. Według założeń, 25% aktywów OFE, w postaci aktywów innych niż polskie akcje, zostanie przekazane do Funduszu Rezerwy Demograficznej celem realnego wzmocnienia bufora finansowego systemu emerytalnego. Środki te będą w przyszłości także służyły zabezpieczeniu współfinansowania emerytur obecnych uczestników OFE. 75% obecnych aktywów OFE w postaci polskich akcji, zostanie przekazana do przekształconych z OFE Funduszy Inwestycyjnych Polskich Akcji. Środki te zostaną zapisane na Indywidualnych Kontach Zabezpieczenia Emerytalnego.
2. Ustawa o Pracowniczych Planach Kapitałowych (PPK), które z założenia powinny być utworzone we wszystkich przedsiębiorstwach zatrudniających osoby, za które odprowadzane są składki na ubezpieczenia społeczne.

PPK mają zwiększyć stopę oszczędności gospodarstw domowych i zmniejszyć lukę w poziomie dochodów pomiędzy okresem aktywności zawodowej a okresem emerytalnym. PPK to dobrowolny i w pełni prywatny system długoterminowego oszczędzania, który podniesie bezpieczeństwo finansowe Polaków. Będzie mogło z niego skorzystać ponad 11 mln pracowników, w tym ok. 9 mln osób zatrudnionych w sektorze przedsiębiorstw oraz ponad 2 mln osób pracujących w jednostkach sektora finansów publicznych.

Projekt ustawy o PPK przewiduje m.in.:

- utworzenie przez wszystkich zatrudniających dla wszystkich osób, za które odprowadzane są składki na ubezpieczenia społeczne, powszechnych PPK;
- zobowiązanie zatrudniających do zawierania w imieniu i na rzecz osób przez nie zatrudnionych umów o prowadzenie PPK, których przedmiotem jest gromadzenie środków w ramach PPK;
- zapewnienie osobom zatrudnionym możliwości zawieszenia oszczędzania w PPK;

- określenie zasad współfinansowania PPK ze strony państwa, w postaci zachęt fiskalnych, tj. dopłat do programu oraz zwolnień ze składek na ubezpieczenia społeczne po stronie pracodawcy;
- określenie wysokości składek do PPK, które będą finansowane przez podmiot zatrudniający i oszczędzającego.

Przewidywana w projekcie ustawy wysokość i struktura składek oraz zachęt fiskalnych w ramach PPK kształtuje się następująco:

- składka powitalna, jednorazowa ze strony państwa – 250 zł,
- dopłata roczna ze strony państwa – 240 zł,
- składka podstawowa pracodawcy – 1,5% podstawy składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe,
- składka dodatkowa pracodawcy – do 2,5%,
- składka podstawowa pracownika – 2,0%,
- składka dodatkowa pracownika – do 2,0%,

Łączna minimalna odprowadzana składka (pracodawcy i pracownika) może zatem wynieść 3,5%, a maksymalna 8%. Składki odprowadzane przez pracownika rozliczane będą z wynagrodzenia netto.

Projekt ustawy zakłada, że nowe rozwiązania będą wprowadzane etapami. Kolejność tworzenia PPK będzie uzależniona od wielkości lub typu pracodawcy. Najwcześniej, bo z początkiem 2019 r., do PPK mają przystąpić najwięksi pracodawcy, zatrudniający co najmniej 250 pracowników. Najpóźniej, bo w połowie 2020 r., małe firmy oraz jednostki sektora finansów publicznych. Instytucjami obsługującymi PPK będą towarzystwa funduszy inwestycyjnych (TFI), które spełnią określone wymogi ustawowe, m.in. posiadanie odpowiedniego kapitału zakładowego oraz 3-letni okres doświadczenia w zakresie zarządzania funduszami inwestycyjnymi.

Harmonogram

- Przyjęcie przez Radę Ministrów projektu ustawy o PPK – **II kwartał 2018 r.**
- Wejście w życie ustawy o PPK – **1 stycznia 2019 r.**
- Uzgodnienia międzyresortowe i konsultacje społeczne ustawy o OFE – **III kwartał 2018 r.**
- Przyjęcie przez Radę Ministrów projektu ustawy o OFE – **IV kwartał 2018 r.**

Finansowanie

W związku z etapowym wprowadzaniem PPK, saldo (ujemne) dla sektora finansów publicznych wyniesie 1,13 mld zł w pierwszym roku funkcjonowania Pracowniczych Programów Kapitałowych.

6.4 Budownictwo i planowanie przestrzenne

Treść zalecenia nr 3: *Podjęcie działań w celu usunięcia przeszkód dla inwestycji, w szczególności w sektorze transportu.*

Fragment „Sprawozdania krajowego Polska 2018”: *Na klimat inwestycyjny i rozwój regionalny wpływają słabości planowania przestrzennego i procedur wydawania pozwoleń na budowę. (s.39)*

Główne działania zaplanowane na lata 2018-2019:

Uproszczenie procesu inwestycyjno-budowlanego – (MIIR)

Kodeks urbanistyczno-budowlany jest to kompleksowa regulacja zakładająca osiągnięcie trzech głównych celów: 1) przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego, 2) usprawnienie procesów inwestycyjno-budowlanych, 3) zapewnienie sprawnej i terminowej realizacji inwestycji celu publicznego. Kodeks ustanawia nowe podstawy normatywne systemu planowania przestrzennego na wszystkich poziomach. Zapobiega chaotycznej suburbanizacji i przywraca racjonalność procesów gospodarowania przestrzenią. Ustanawia silne podstawy dla sprawnej realizacji procesów inwestycyjno-budowlanych, zapewniając inwestorom stabilność warunków inwestowania. Zabezpiecza interes publiczny w sferze inwestycji celu publicznego, zastępując wszystkie obowiązujące specustawy jednolitą ścieżką przygotowania i realizacji inwestycji. Zaproponowane regulacje poprawią funkcjonowanie planowania przestrzennego, by w efekcie osiągnąć racjonalizację wydatków publicznych na rozwój i późniejszą eksploatację infrastruktury.

W 2017 roku przeprowadzono konsultacje i uzgodnienia międzyresortowe Kodeksu urbanistyczno-budowlanego. 23 listopada 2017 r. na [stronie internetowej](#) ówczesnego Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa (obecnie Ministerstwa Inwestycji i Rozwoju) opublikowano nową wersję projektu ustawy – Kodeksu urbanistyczno-budowlanego.

Prace nad Kodeksem urbanistyczno-budowlanym będą kontynuowane, ale projekt wymaga gruntownej analizy w kontekście prowadzonych prac legislacyjnych nad projektami innych ustaw wpisujących się w program „Mieszkanie Plus”.

Przeprowadzona dotychczas analiza wykazała, że proponowane rozwiązania będą wymagały poważnej modyfikacji.

Harmonogram

- Nowy projekt Kodeksu urbanistyczno-budowlanego – **IV kwartał 2018 r.**

Finansowanie

W 2019 możliwe skutki finansowe dla budżetu państwa to koszt utworzenia Rejestru Urbanistyczno-Budowlanego. Szacowany koszt to 6-6,5 mln zł w zależności od wybranego wariantu.

7. Instytucjonalny proces aktualizacji KPR oraz zaangażowanie interesariuszy

Rytm procesu aktualizacji KPR wyznaczany jest z jednej strony przez harmonogram Semestru Europejskiego, a z drugiej strony – przez reguły obowiązujące przy opracowywaniu dokumentów programowych. Projekt dokumentu przechodzi fazę uzgodnień międzyresortowych i konsultacji społecznych; następnie jest rozpatrywany na forum odpowiednich komitetów Rady Ministrów, aż po przyjęcie przez Radę Ministrów.

Mając na względzie zarówno zapewnienie trafności działań proponowanych do realizacji w kolejnej aktualizacji KPR, jak i pozyskanie dla nich możliwie szerokiej aprobaty, strona rządowa zaprasza do udziału w pracach nad tworzeniem, wdrażaniem i monitorowaniem KPR szerokie grono interesariuszy ze świata gospodarki, nauki i społeczeństwa obywatelskiego. W proces aktualizacji KPR oraz realizacji Semestru Europejskiego włączony jest także polski parlament.

Zaangażowanie parlamentu ma miejsce w kluczowych momentach Semestru Europejskiego, gdy Rada UE na zakończenie jego cyklu przyjmuje zalecenia dla poszczególnych państw członkowskich (*country specific recommendations* – CSR) oraz gdy Komisja Europejska rozpoczyna nowy cykl, publikując Roczną Analizę Wzrostu Gospodarczego (*Annual Growth Survey* – AGS). Opublikowany 22 maja 2017 r. przez KE projekt zaleceń dla Polski był 7 czerwca 2017 r. przedmiotem dyskusji na wspólnym posiedzeniu Komisji ds. Unii Europejskiej, Komisji Finansów Publicznych i Komisji Gospodarki i Rozwoju Sejmu RP (Komisja Spraw Zagranicznych i Unii Europejskiej Senatu RP dyskutowała na ich temat 26 lipca 2017 r.). Natomiast komunikat KE ws. AGS 2018 i odnoszące się do niego stanowisko Rządu RP zostały rozpatrzone przez KSUE Sejmu RP 7 lutego 2018 r.

Ponadto parlament krajowy został włączony – jak co roku – w proces konsultacji projektu KPR. Informacja na temat projektów KPR oraz Programu Konwergencji 11 kwietnia 2018 r. została przedstawiona na wspólnym posiedzeniu Komisji do Spraw Unii Europejskiej, Komisji Finansów Publicznych oraz Komisji Gospodarki i Rozwoju Sejmu RP.

Włączenie partnerów społeczno-gospodarczych w proces aktualizacji, a także wdrażania KPR, umożliwia działający pod przewodnictwem ministra właściwego do spraw gospodarki (Ministra Przedsiębiorczości i Technologii) **Międzyresortowy Zespół do spraw Strategii „Europa 2020”**. Ten organ opiniotawczo-doradczy Prezesa Rady Ministrów grupuje nie tylko przedstawicieli organów administracji rządowej, ale także szerokie grono przedstawicieli organów samorządu terytorialnego, organizacji przedsiębiorców, związków zawodowych, izb gospodarczych i rolniczych, organizacji pozarządowych oraz jednostek naukowo-badawczych.

Do zadań Zespołu należy m.in. opiniowanie projektów KPR oraz innych dokumentów przygotowywanych w związku z realizacją i monitorowaniem realizacji strategii „Europa 2020” w Polsce. Zespół bierze także udział w monitorowaniu i ewaluacji wdrażania reform strukturalnych opisanych w KPR oraz przygotowaniu rekomendacji dotyczących zwiększenia efektywności realizacji strategii „Europa 2020”. Udział w Zespole partnerów spoza administracji rządowej sprzyja też wzmocnieniu ich współodpowiedzialności za realizację strategii „Europa 2020” na szczeblu krajowym i lokalnym. Dzięki takiej szerokiej formule uczestnictwa, Zespół stanowi przestrzeń, gdzie spotykają się różne perspektywy widzenia istotnych problemów społeczno-gospodarczych. Pozwala to na lepsze zrozumienie celów strategii „Europa 2020”, efektywniejszą jej implementację i sprawniejszy monitoring, a także poszerzanie wiedzy na temat Semestru Europejskiego.

Spotykając się co do zasady co najmniej raz na kwartał, Zespół do spraw Strategii „Europa 2020” omawia dokumenty i projekty pojawiające się na kolejnych etapach Semestru Europejskiego, od zaleceń dla państw członkowskich poczynając, przez Roczną Analizę Wzrostu Gospodarczego, Sprawozdanie krajowe, aż po poszczególne etapy przygotowania kolejnej aktualizacji KPR. W szczególności na forum Zespołu partnerzy społeczno-gospodarczy mają możliwość wskazania istotnych dla nich problemów, które w ich opinii powinny znaleźć swoje odzwierciedlenie w zadaniach proponowanych do realizacji w aktualizowanym dokumencie.

Równoległe do opiniowania dokumentów, na plenarnych posiedzeniach Zespołu lub na spotkaniach roboczych zainteresowanych członków Zespołu, prowadzona jest dyskusja na tematy horyzontalne. W szczególności, w okresie od poprzedniej aktualizacji KPR, odbyło się spotkanie robocze poświęcone kształtowaniu się ubóstwa w Polsce, na którym w świetle najnowszych danych omówiono jego zasięg oraz skuteczność świadczeń rodzinnych w jego zwalczaniu (w tym programu Rodzina 500 plus); ponadto omówiono zadania powołanego przez Ministra Energii Zespołu ds. ograniczenia ubóstwa energetycznego w Polsce. Ponadto, podczas posiedzeń Zespołu omówiono zalecenie Rady UE ws. podatku VAT oraz dyskutowano na tematy wzrostu innowacyjności polskich przedsiębiorstw w dobie gospodarki cyfrowej i wzmocnienia współpracy nauki z biznesem.

Załączniki:

1. Podsumowanie realizacji działań ujętych w KPR 2017/2018

Cel w zakresie zatrudnienia

Główne działania podjęte od kwietnia 2017 r.

Kontynuowano realizację „Gwarancji dla młodzieży” w ramach następujących komponentów: konkursy centralne, konkursy regionalne, projekty OHP, stałe wsparcie powiatowych urzędów pracy w ramach działań przewidzianych ustawą, program pożyczkowy „Pierwszy biznes – Wsparcie w starcie”. Zakończono realizację projektów OHP „Obudź swój potencjał – YEI i EFS” oraz „Akcja aktywizacja YEI i EFS”. W ramach projektów OHP w okresie kwiecień-grudzień 2018 r. wsparcie otrzymało ok. 3,8 tys. osób. Rozpoczęto realizację projektów OHP „Od szkolenia do zatrudnienia – YEI i EFS”, w ramach których wsparcie otrzyma 2800 osób.

W grudniu 2017 r. ogłoszono II konkurs centralny. Kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów wyłonionych w konkursie wynosi 150 mln zł. Konkurs ma formę konkursu otwartego. Wnioski będą składane w ramach odrębnych rund konkursowych do wyczerpania alokacji. Równocześnie realizowano projekty wybrane w ramach I konkursu centralnego ogłoszonego w maju 2015 r.

Kontynuowano udzielanie pożyczek w ramach Programu „Pierwszy biznes – Wsparcie w starcie”. Od 2014 r. do 2017 r. osobom do 29 roku życia udzielono łącznie 1845 pożyczek na kwotę ponad 117 mln zł. Jednocześnie firmy powstałe w wyniku wsparcia przez program notują bardzo wysoki poziom "przeżywalności" – 18 miesięcy od utworzenia cały czas funkcjonuje 95% firm powstałych w 2014 r. i 92% firm powstałych w 2015 r. Z działalności powstałych w 2016 roku i prowadzonych powyżej 18 miesięcy funkcjonuje nadal 96% firm.

Podjęto szereg działań na rzecz [rozwoju sektora ekonomii społecznej](#). 21 grudnia 2017 r. został ogłoszony nabór wniosków w ramach systemu akredytacji Ośrodków Wsparcia Podmiotów Ekonomii Społecznej. Pośrednicy finansowi wyłonieni przez BGK w trybie ustawy Prawo Zamówień Publicznych – Towarzystwo Inwestycji Społeczno-Ekonomicznych TISE S.A oraz Fundusz Regionu Wałbrzyskiego udzielali pożyczek z Krajowego Funduszu Przedsiębiorczości Społecznej. Od 1 marca do końca 2017 r., pośrednicy finansowi udzielili 214 pożyczek na kwotę 25,24 mln zł.

Podjęto działania w ramach projektu pn. „Zintegrowany system monitorowania sektora ekonomii społecznej”, m.in. wyznaczono definicję operacyjną podmiotów ekonomii społecznej i solidarnej na potrzeby realizacji projektu; przeprowadzono proces identyfikacji i analizy użyteczności istniejących źródeł danych; zorganizowano i przeprowadzono prace nad aktualizacją wskaźników Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej (KPRES); dokonano identyfikacji luk informacyjnych. Rozpoczęto realizację działania „Stworzenie partycypacyjnego systemu zarządzania sferą ekonomii społecznej”.

W ramach wspierania [wyrównywania szans kobiet i mężczyzn na rynku pracy](#) w maju 2017 r. uruchomiona została platforma internetowa zawierająca kompendium wiedzy nt. istniejących systemowych mechanizmów godzenia życia zawodowego z życiem rodzinnym. Wiedza o uruchomieniu narzędzia oraz możliwości korzystania z niego były upowszechniane w ramach przeprowadzonej kampanii informacyjnej w projekcie „Rodzina i praca-to się opłaca!”.

W ramach realizowanego projektu w Działaniu 2.1 PO WER pt. „Równość szans w biznesie - praktyczne narzędzie realizacji zasady równości szans kobiet i mężczyzn w przedsiębiorstwach” przygotowano narzędzie, na które składają się 3 kursy e-learningowe (dla pracujących, dla zatrudniających i dla związków zawodowych) oraz konkretne rozwiązania gotowe do wdrożenia w średnich przedsiębiorstwach (m.in. regulaminy i procedury antydyskryminacyjne, zasady rekrutacji,

regulamin wynagradzania, prezentacja dla zarządu nt. korzyści biznesowych z wdrażania równości szans kobiet i mężczyzn w przedsiębiorstwie i inne).

28 listopada 2017 r. ogłoszono konkurs pn. Wdrożenie narzędzi wspierających przeciwdziałanie dyskryminacji w miejscu pracy i w dostępie do zatrudnienia w małych przedsiębiorstwach. Nabór wniosków trwał do 17 stycznia 2018 roku.

31 sierpnia 2017 r. ogłoszono konkurs w celu podniesienia kompetencji przedstawicieli podmiotów niegminnych, którzy planują utworzenie i prowadzenie ośrodka opieki nad dziećmi do lat 3 i pochodzą z gmin, na terenie których mieszka poniżej 5 tys. ludności. Nabór wniosków trwał do 13 listopada 2017 roku. W odpowiedzi na konkurs wpłynęło 11 wniosków o dofinansowania na łączną kwotę 15,5 mln zł. Do dofinansowania wybrane zostaną 4 projekty, po 1 na każdy z 4 makroregionów (wybór projektów nastąpi do końca I kwartału 2018 r.).

W czerwcu 2017 r. ogłoszono konkurs specjalnej edycji Programu „Maluch+” 2017 w zakresie dofinansowania zapewnienia funkcjonowania miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 posiadających orzeczenie o niepełnosprawności lub wymagających szczególnej opieki. Adresatami edycji specjalnej były gminy. Na podstawie 5 umów z gminami utworzono 77 nowych miejsc – kwota dotacji wynosiła ok. 1,1 mln zł. Na podstawie 28 umów z gminami dostosowano 266 miejsc do potrzeb dzieci z grupy docelowej – kwota dotacji wynosiła ok. 1,8 mln zł. Dofinansowanie do funkcjonowania otrzymały 233 miejsca na podstawie 10 umów z gminami. Kwota dofinansowania wynosiła ok. 0,9 mln zł. W październiku 2017 r. ogłoszono [konkurs w ramach Programu „Maluch+” na 2018 r.](#) Dofinansowanie na utworzenie lub utrzymanie miejsc opieki nad maluchami mogą otrzymać: jednostki samorządu terytorialnego – w szczególności gminy, a także osoby fizyczne, prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej. W edycji 2018 r. przeznaczono na ten cel 450 mln zł (w rezerwie celowej - 250 mln zł, w planie finansowym Funduszu Pracy – 200 mln zł) – 3 razy więcej środków niż dotychczas (po rozstrzygnięciu konkursu oraz zebraniu oświadczeń o przyjęciu dofinansowania uruchomionych zostanie ok. 372,5 mln zł, tj. 83% środków na Program). Utworzonych zostanie 24,5 tys. miejsc dla maluchów, dofinansowanych będzie ok 56 tys. miejsc, w tym prawie 640 dla dzieci niepełnosprawnych i wymagających szczególnej opieki.

W ramach ustawy o zmianie niektórych ustaw związanych z systemami wsparcia rodzin, której przyjęcie nastąpiło w lipcu 2017 r., wprowadzono [zmiany w opiece nad dziećmi w wieku do lat 3](#). Obejmują one m.in. rozszerzenie listy podmiotów, które mogą założyć żłobek lub klub dziecięcy; optymalizację wymagań w zakresie lokalu, w którym ma być prowadzony żłobek lub klub dziecięcy; zmiany w zakresie kwalifikacji kadry zatrudnionej w żłobku lub klubie dziecięcym. Wprowadzone zmiany mają na celu obniżenie kosztów funkcjonowania miejsc, co powinno wiązać się z obniżeniem opłat ponoszonych przez rodziców. Wprowadzone zmiany w ustawie o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 weszły w życie 1 stycznia 2018 r.

Od 1 września 2017 r. [weszło w życie prawo 3-latków do wychowania przedszkolnego](#). Podobne prawo uzyskały wcześniej dzieci 4 i 5-letnie. Daje to podstawę do tego, aby upowszechnienie wychowania przedszkolnego w Polsce osiągnęło najpóźniej do roku 2020 poziom odniesienia uzgodniony w ramach europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia (ET 2020), tj. co najmniej 95%.

W ramach zmian mających na celu [dostosowanie systemu kształcenia i szkolenia zawodowego do potrzeb rynku pracy](#) 1 września 2017 r. weszły w życie ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe oraz Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe, które zapoczątkowały zmiany w kształceniu zawodowym. Uelastyczniono strukturę szkolnictwa i zapewniono dostęp do dalszego kształcenia – poprzez wprowadzenie szkolnictwa branżowego (branżowej szkoły I i II stopnia), zapewniającego pełną drożność kształcenia zawodowego oraz możliwość przystąpienia do matury. Szkoła branżowa I stopnia zaczęła funkcjonować 1 września 2017 r., natomiast branżowa szkoła II stopnia zacznie funkcjonować od 1 września 2020 r.

W celu zwiększenia trafności decyzji związanych z wyborem zawodu, wprowadzono obowiązkowe zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego, realizowane w klasach VII i VIII szkoły podstawowej oraz w szkołach ponadpodstawowych. Ponadto zrealizowano projekt pozakonkursowy „Efektywne doradztwo edukacyjno-zawodowe dla dzieci, młodzieży i dorosłych”, realizowany przez Ośrodek Rozwoju Edukacji, w ramach którego zostały opracowane programy realizacji doradztwa zawodowego dla poszczególnych etapów edukacyjnych i typów szkół oraz rekomendacje do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie doradztwa zawodowego.

W ramach działań mających na celu lepsze dopasowanie edukacji i uczenia się do potrzeb nowoczesnej gospodarki zwiększono wpływ firm oraz organizacji zrzeszających przedsiębiorstwa na funkcjonowanie systemu kształcenia zawodowego. Każdy pracodawca zainteresowany nawiązaniem współpracy ze szkołą może skorzystać z pomocy powołanych w każdym wojewódzkim kuratorium oświaty Koordynatorów ds. kształcenia zawodowego. Ponadto utworzona przy MEN w styczniu 2018 r. Rada Dyrektorów Szkół Zawodowych bierze udział w przygotowywaniu zmian w kształceniu zawodowym i konsultowaniu ich w środowisku szkolnym.

Równolegle podjęto projekt pn. „Partnerstwo na rzecz kształcenia zawodowego”, obejmującego opracowanie projektów podstaw programowych dla wszystkich zawodów ujętych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (PPKZ). Na uwagę zasługuje organizacja w okresie październik 2017 r. - styczeń 2018 r. 12 seminariów branżowych, podczas których dyskutowano, w jaki sposób kształcenie zawodowe może odpowiedzieć na potrzeby w zakresie przygotowania kadr dla poszczególnych branż, opracowanie 56 suplementów do dyplomów (dla 55 zawodów według zmodyfikowanych PPKZ) oraz 63 suplementów do kwalifikacji. W zakresie dostosowania kwalifikacji i zawodów do potrzeb rynku pracy opracowano 75 projektów PPKZ, a w zakresie tworzenia edukacji zawodowej odpowiadającej potrzebom rynku pracy kolejne 73 projekty. Opracowano rekomendacje do planów i programów nauczania na podstawie 55 zmodyfikowanych podstaw programowych kształcenia w zawodach oraz opracowano plany i programy nauczania dla 55 zmodyfikowanych podstaw programowych kształcenia w zawodach.

W ramach działania mającego na celu wprowadzenie nowej jakości egzaminów w rzemiośle opracowano i zatwierdzono 10 945 zadań egzaminacyjnych (445 w analizowanym okresie) dla kandydatów na czeladników i mistrzów w 15 zawodach, w tym w zawodzie tapicer, ślusarz, elektromechanik, monter zabudowy. Ponadto przeprowadzono 1004 egzaminy mistrzowskie i czeladnicze z wykorzystaniem nowych zadań w 26 kwalifikacjach (14 czeladniczych i 12 mistrzowskich), przeszkolono 382 przedstawicieli pracodawców - członków komisji egzaminacyjnych przygotowanych do przeprowadzenia egzaminów w oparciu o nowe zadania. Przystąpiono do realizacji wniosku o dofinansowanie na II etap działania, który rozpoczął się 1 stycznia 2018 r. Rozpoczęto nabór autorów do branży budowlanej, drzewnej i mechanicznej -mechanika precyzyjna.

W ramach działania pn. rozwój banków zadań do egzaminów zawodowych, we współpracy z pracodawcami, wytworzono 27 545 zadań, z których 20 987 poddano recenzji nauczycielskiej, 18 282 recenzji pracodawców. 11 693 zadania przeszły próbne zastosowanie i recenzję akademicką.

Uruchomiono „branżową linię” pozwalającą na wprowadzanie do klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego nowych zawodów w przyspieszonym trybie. 1 września 2017 r. weszło w życie rozporządzenie z 13 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. poz. 622), natomiast 7 grudnia 2017 r. podpisano rozporządzenie zmieniające rozporządzenie w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego, które wprowadza nowy zawód monter stolarki budowlanej (Dz. U. z 2018 r. poz. 2356).

Cel w zakresie nakładów na B+R

Główne działania podjęte od kwietnia 2017 r.

W celu pobudzenia i rozwoju innowacyjności opracowano tzw. „drugą ustawę o innowacyjności”. Ustawa weszła w życie 1 stycznia 2018 r. Wprowadzone ustawą ułatwienia to: zwiększenie wysokości ulgi podatkowej na działalność badawczo-rozwojową do 100% (i 150% dla Centrów Badawczo-Rozwojowych – CBR), doprecyzowanie i rozszerzenie katalogu kosztów kwalifikowanych do ulgi B+R, umożliwienie korzystania z ulgi B+R, możliwość korzystania z ulgi B+R przez przedsiębiorców strefowych w odniesieniu do kosztów kwalifikowanych, które nie brały udziału w kalkulacji dochodu zwolnionego na podstawie zezwolenia strefowego, wydłużenie do 2023 r. wyłączenia tzw. podwójnego ekonomicznego opodatkowania spółek kapitałowych i spółek komandytowo-akcyjnych zaangażowanych w działalność B+R, ułatwienia finansowania start-upów: doprecyzowuje sposób opodatkowania pożyczki konwertowanej na akcje lub udziały, wprowadzenie możliwości korzystania przez PARP i NCBR z instrumentów finansowych oraz udzielania pomocy finansowej o charakterze zwrotnym, zwiększenie zakresu działania spółek celowych tworzonych przez uczelnie i instytuty naukowe PAN o działalność gospodarczą, umożliwienie tworzenia przez uczelnie i instytuty naukowe PAN spółek do zarządzania infrastrukturą badawczą, zapewnienie MNiSW instrumentów prawnych do prowadzenia monitoringu losu doktorantów.

Prowadzono prace związane z utworzeniem Narodowego Instytutu Technologicznego (NIT), w tym prace nad ustawą o NIT. W wyniku uwag wniesionych na etapie konsultacji projektu ustawy o NIT zmieniony został zakres projektu oraz nazwa ustawy. Nowe rozwiązanie przewiduje m.in. utrzymanie osobowości prawnej instytutów wchodzących do Sieci oraz zachowanie finansowania instytutów poza Siecią poprzez dotację statutową. Obecnie nazwa brzmi: projekt ustawy o Sieci Badawczej: Łukasiewicz. Uruchomienie „Sieci Badawczej: Łukasiewicz”, zgodnie z nowym harmonogramem, powinno nastąpić w II kwartale 2018 r. Projekt ustawy został przyjęty przez Radę Ministrów w grudniu 2017 roku i przekazany do prac Sejmu RP w styczniu 2018 r.

W ramach projektu „Własność intelektualna dla wynalazcy” przeprowadzony został przegląd ustawodawstwa oraz zaproponowane zostały nowe rozwiązania prawne w ustawie [Prawo własności przemysłowej](#). W grudniu 2017 r. odbyły się konsultacje publiczne oraz uzgodnienia międzyresortowe projektu zmiany ustawy. Przyjęcie projektu przez Radę Ministrów planowane jest na II kwartał 2018 r.

Ponadto w roku 2017 realizowano tj. rozstrzygnięto szereg konkursów w ramach następujących programów sektorowych oraz programów naukowo-badawczych: INNOCHEM 2 konkurs – branża chemiczna, INNONEUROPHARM 1 konkurs – farmacja, INNOWACYJNY RECYKLING 1 konkurs – recykling, WoodINN 1 konkurs – branża leśno-drzewna, GAMEINN 2 konkurs – produkcja gier wideo; PBSE 1 konkurs – sektor elektroenergetyczny; INNOSBZ 2 konkurs – systemy bezzałogowe; IUSER 1 konkurs – inteligentne urządzenia i systemy energetyki rozproszonej; INNOMOTO 1 konkurs – motoryzacja; SYNChem – przemysł chemiczny, CyberSecIdent – cyberbezpieczeństwo i e-tożsamość. Ponadto prowadzono działania w zakresie uruchomienia konkursów w ramach m.in. następujących programów: INGA – rynek gazu; NCBR-PKP PLK – kolejnictwo; TECHMASTRATEG 2 konkurs-nowoczesne technologie materiałowe.

W ramach rozpoczęcia prac nad powołaniem Fundacji Platforma Przemysłu Przyszłości podjęto działania przygotowawcze, do których zalicza się m.in. przeprowadzenie pilotażowej edycji programu „Inkubatory Liderów Przemysłu 4.0” mającej na celu przygotowanie kadr dla Fundacji oraz Centrów Kompetencji a także wprowadzenie nauczania o Przemysle 4.0 na polskie uczelnie. Ponadto zmianie uległa nazwa ustawy o fundacji - Platforma Przemysłu Przyszłości na ustawa o Fundacji Platforma Przemysłu Przyszłości. W październiku 2017 r. projekt ustawy został przesłany do uzgodnień międzyresortowych i konsultacji publicznych. Obecnie trwają końcowe prace nad projektem ustawy pod kątem uwag. W I kwartale 2018 r. przewidywane jest zakończenie uzgodnień międzyresortowych konferencją uzgodnieniową.

Cele w zakresie zmian klimatu i zrównoważonego wykorzystanie energii

Główne działania podjęte od kwietnia 2017 r.

1 października 2017 r. weszło w życie [rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie kotłów na paliwa stałe](#) (Dz. U. z 2017 r. poz. 1690). Rozporządzenie ma sprawić, że dostępne będą w sprzedaży oraz dopuszczone do montażu wyłącznie kotły o najlepszych parametrach emisyjnych.

Przyjęcie [rozporządzeń Ministra Energii w sprawie: wymagań jakościowych dla paliw stałych, metod badania jakości paliw stałych i sposobu pobierania próbek paliw stałych](#) okazało się niemożliwe do zrealizowania w zaplanowanym terminie. Opóźnienie wynika ze ścisłego powiązania rozporządzeń z procedowanym projektem ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw. Ze względu na bardzo dużą ilość uwag do projektów ustawy i rozporządzeń zgłaszanych w trakcie całego procesu legislacyjnego, konieczne jest przeprowadzenie dodatkowych uzgodnień z resortami oraz branżą górniczą. Dodatkowo konieczne stało się notyfikowanie projektu ustawy Komisji Europejskiej, co wydłuży proces legislacyjny o kolejne 3 miesiące. Planowany termin przyjęcia projektu przez Parlament RP to II kwartał 2018 r. Inne z działań, które zostały zrealizowane w ramach pakietu „Czyste powietrze” to m.in. [wprowadzenie specjalnej taryfy antysmogowej](#), która obowiązuje od 30 grudnia 2017 roku. Jej celem jest zachęcenie właścicieli gospodarstw domowych do wymiany przestarzałych pieców i ogrzewania domów w godzinach nocnych (22-6) przy użyciu energii elektrycznej oferowanej w obniżonej cenie.

NFOŚiGW na wniosek Ministra Środowiska dokonał [przekrojowej analizy realizowanych instrumentów wsparcia działań w zakresie ochrony powietrza](#). Finansowanie działań w tym zakresie odbywa się w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020 (PO IiŚ) oraz programów priorytetowych NFOŚiGW.

W wyniku analizy obowiązujących przepisów prawnych stwierdzono, że kwestia [przyłączenia do sieci ciepłowniczej podmiotów, które nie są do niej podłączone](#), uregulowana jest w art. 7b ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2017 r. poz. 220, z późn. zm.).

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska prowadzi [rozbudowę sieci stacji pomiarowych](#) składających się na system państwowego monitoringu powietrza, co umożliwi w szczególności identyfikację źródeł zanieczyszczeń.

Ze względu na fakt, że sektor transportu w dużych miastach jest główną przyczyną przekroczeń poziomu dopuszczalnego dwutlenku azotu podjęto następujące działania w zakresie: 1) obowiązku [dokumentowania jakości spalin przez stacje kontroli pojazdów](#) – kwestia ta zastała ujęta w projekcie ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw. 2) możliwości [ustanowienia stref ograniczonej emisji transportowej](#) – Ministerstwa Środowiska zleciło wykonanie ekspertyzy, której wyniki będą uzasadnieniem do podjęcia decyzji o tworzeniu w kraju stref ograniczonej emisji transportowej. 3) [utworzenia stref czystego transportu](#) – Rada gminy w drodze uchwały, na podstawie ustawy o elektromobilności i paliwach alternatywnych w związku z emisją zanieczyszczeń ze środków transportu, może ustanowić na obszarze zwartej zabudowy mieszkaniowej z koncentracją budynków użyteczności publicznej, strefę czystego transportu, do której ogranicza się wjazd pojazdów innych niż elektryczne, napędzane wodorem lub napędzane gazem ziemnym.

Ministerstwo Energii wykonało [analizę możliwości finansowania projektu pierwszej elektrowni jądrowej i zapewnienia rentowności projektu](#). W toku prac stwierdzono konieczność wykonania analiz uzupełniających, do końca I kwartału 2018. Wnioski i rekomendacje zostaną przedstawione przez Ministra Energii do akceptacji Rady Ministrów razem z aktualizacją PPEJ w II/III kwartale 2018 r.

Dnia 29 marca 2017 r. Rada Ministrów przyjęła [Krajowe Ramy polityki infrastruktury paliw alternatywnych. Ustawa o elektromobilności](#) została podpisana przez prezydenta 5 lutego 2018 r. i

wejdzie w życie w dniu 20 lutego 2018 r. Przyjęcie tych kluczowych dokumentów pozwala na realizację w najbliższym czasie bardziej wymiernych działań w kierunku rozwoju elektromobilności.

Cele w zakresie edukacji

Główne działania podjęte od kwietnia 2017 r.

W roku 2017 w ramach projektu pozakonkursowego „Opracowanie modelowych programów kształcenia nauczycieli” odbyło się 5 posiedzeń Zespołu ds. opracowania modelowych programów kształcenia nauczycieli 7 spotkań diagnozujących potrzeby w zakresie kształcenia nauczycieli oraz 15 spotkań konsultacyjnych w celu wypracowania ostatecznej wersji programów kształcenia nauczycieli. Zespół ekspertów opracował wstępną wersję modelowych programów kształcenia nauczycieli oraz ostateczną wersję modelowych programów kształcenia nauczycieli, która została złożona w dniu 31 stycznia 2018 r. Projekt „Opracowanie modelowych programów kształcenia nauczycieli” został przedłużony do końca marca 2018 r.

Ogłoszenie konkursu „Programy kształcenia nauczycieli” zostało przełożone przez NCBiR na II kwartał 2018 r. Obecnie opracowywany jest regulamin konkursu, na podstawie przekazanych przez MNiSW wstępnych wersji modeli programów kształcenia nauczycieli.

W ramach lepszego przechodzenia z edukacji do zatrudnienia w roku 2017 kontynuowano prace nad projektem ustawy - [Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce](#). Przeprowadzono konsultacje propozycji rozwiązań ustawowych opracowanych przez trzy niezależne zespoły, wyłonione w konkursie otwartym, zorganizowanym przez MNiSW. Odbyły się trzy konferencje w ramach Narodowego Kongresu Nauki: 1. Zróżnicowanie modeli uczelni i instytutów badawczych- kierunek i instrumenty zmian (26-27 kwietnia 2017 r.); 2. Finansowanie nauki i szkolnictwa wyższego(25-26 maja); 3. Ustrój i zarządzanie w szkolnictwie wyższym (19-20 czerwca). Projekt nowej ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce został zaprezentowany podczas Narodowego Kongresu Nauki w Krakowie w dniach 19-20 września 2017 r. W końcu roku zakończono proces trzymiesięcznych konsultacji publicznych oraz uzgodnień międzyresortowych projektu ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Ponadto w maju 2017 r. ogłoszony został konkurs „Zintegrowane Programy Uczelni”, a od czerwca do października 2017 r. trwał nabór wniosków. Konkurs został podzielony na 3 ścieżki: I ścieżka - Wnioskodawcą projektu może być wyłącznie szkoła wyższa publiczna bądź niepubliczna, kształcąca co najmniej 200 studentów na studiach stacjonarnych (przewidziana alokacja - 500 mln zł); II ścieżka - Wnioskodawcą projektu może być wyłącznie szkoła wyższa publiczna bądź niepubliczna, kształcąca co najmniej 200 studentów na studiach stacjonarnych oraz nie więcej niż 20 000 studentów na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, której co najmniej połowa ocenionych jednostek organizacyjnych posiada ocenę parametryczną na poziomie B lub niższą (przewidziana alokacja - 250 mln zł); III ścieżka - Wnioskodawcą projektu może być wyłącznie szkoła wyższa publiczna bądź niepubliczna, kształcąca co najmniej 20 tys. studentów na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, której co najmniej połowa ocenionych jednostek organizacyjnych posiada ocenę parametryczną na poziomie A lub wyższą (przewidziana alokacja - 250 mln zł). I ścieżka trwa ocena projektów: 101 wniosków jest w trakcie negocjacji. Ogłoszenie wyników planowane jest na marzec 2018 r.; II ścieżka - w styczniu 2018 roku konkurs został rozstrzygnięty, trwa proces zawierania 28 umów o dofinansowanie ; III ścieżka - w 2017 roku zawarto wszystkie umowy (10 projektów o łącznej wartości: 369 mln zł).

Dnia 9 maja 2017 r. Rada Ministrów przyjęła projekt ustawy o [Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej](#). Agencja rozpoczęła działalność 1 października 2017 r. Po zmianie zakresu PO WER 2014-2020, możliwa będzie realizacja zaplanowanych przez Narodową Agencję Wymiany Akademickiej trzech projektów pozakonkursowych o charakterze koncepcyjnym: 1. Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej. Celem głównym projektu jest wsparcie zdolności instytucjonalnej i funkcjonowania Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej obejmujące opracowanie standardów funkcjonowania, tworzenie sieci współpracy, podnoszenie kompetencji i kwalifikacji kadry.

Planowany budżet projektu to 4,5 mln zł, planowany termin jego realizacji: styczeń 2018 - grudzień 2020. 2. Międzynarodowa wymiana stypendialna doktorantów i kadry akademickiej. Głównym celem projektu jest stworzenie mechanizmu wsparcia finansowego poprzez programy stypendialne, w celu podnoszenia kompetencji i kwalifikacji doktorantów i kadry akademickiej z Polski i z zagranicy, w tym pochodzących spoza UE. Planowany budżet projektu to 66,7 mln zł planowany termin realizacji: styczeń 2018 - marzec 2021. 3. Podniesienie kompetencji kadry akademickiej i potencjału instytucji w przyjmowaniu osób z zagranicy – Welcome to Poland. Cel główny projektu to wsparcie zdolności instytucjonalnej polskich uczelni poprzez współpracę akademicką z zagranicznymi podmiotami, tworzenie sieci współpracy akademickiej, podniesienie kompetencji kadry akademickiej i potencjału instytucji w przyjmowaniu osób z zagranicy. Planowany budżet projektu to 33,3 mln zł, planowany termin realizacji: styczeń 2018 - marzec 2022.

Mając na uwadze niewystarczającą dostępność opieki medycznej i skutki zmniejszenia się liczby pracowników służby zdrowia, Ministerstwo Zdrowia podjęło w okresie od kwietnia do grudnia 2017 r. działania mające na celu **zwiększenie fachowej kadry służby zdrowia** organizując 195 kursy dla 4,4 tys. uczestników. Szkolenia obejmowały takie dziedziny jak: chirurgia onkologiczna, choroby wewnętrzne, geriatria, hematologia, onkologia kliniczna, ortopedia, rehabilitacja medyczna, medycyna rodzinna, patomorfologia, reumatologia oraz kursu wspólne dla wszystkich dziedzin ze zdrowia publicznego.

Celem podniesienia jakości kształcenia kadr medycznych oraz zwiększenia bezpieczeństwa pacjentów uruchomiono projekt pn. „**Realizacja programów rozwojowych dla uczelni medycznych uczestniczących w procesie praktycznego kształcenia studentów, w tym tworzenia centrów symulacji medycznej (CSM)**”. Beneficjenci projektu podejmowali działania związane z zakupem wyposażenia na potrzeby CSM, szkoleniami kadry medycznej prowadzącej w przyszłości zajęcia w CSM. Ponadto trwały prace nad ostatecznym kształtem programów rozwojowych uczelni, w ramach których zakłada się zwiększenie liczby zajęć prowadzonych z wykorzystaniem symulacji medycznej. Podpisano 12 umów o dofinansowanie na realizację projektów z uniwersytetami medycznymi. W ramach 7 projektów rozpoczęto budowę/adaptację pomieszczeń na CSM. Ponadto w celu prawidłowego wdrażania programów rozwojowych uczelni medycznych uczestniczących w procesie praktycznego kształcenia studentów kierunku lekarskiego, lekarsko-dentystycznego, pielęgniarstwo, położnictwo rozpoczęto realizację kursów/szkoleń dla instruktorów symulacji, techników symulacji oraz kadry zarządzającej centrami symulacji w ośrodkach zagranicznych lub krajowych.

Mając na uwadze **wzmocnienie systemu doskonalenia nauczycieli** w marcu 2017 r. opracowano standardy współpracy szkół ćwiczeń ze szkołami wyższymi i placówkami doskonalenia nauczycieli oraz poradniami psychologiczno-pedagogicznymi i bibliotekami pedagogicznymi. W ramach uruchomienia pilotażowej szkoły ćwiczeń wybrano 4 szkoły ćwiczeń oraz 11 szkół współpracujących.

W ramach opracowania wzorcowych materiałów szkoleniowych, w tym multimedialnych i e-learningowych dla nauczycieli szkół ćwiczeń opracowano 40 zestawów dla nauczycieli języków obcych, matematyki, informatyki oraz przedmiotów przyrodniczych. Ponadto przygotowano 10 kursów learningowych oraz zaplanowano dodatkowe 4 kursy, które powstaną do czerwca 2018 r.

Przygotowano warunki powszechnej akredytacji placówek doskonalenia nauczycieli w ramach rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej ws. określenia szczegółowych warunków powszechnej akredytacji placówek doskonalenia nauczycieli. W związku z niezakończeniem prac nad powyższym rozporządzeniem w zakładanym w KPR 2017/2018 terminie, czyli III kwartale 2017 r. będą one kontynuowane w roku 2018 (patrz pkt. 5.5 poniższego dokumentu).

W ramach opracowania systemu walidacji i certyfikacji kadry systemu doskonalenia zawodowego nauczycieli zakończono I etap prac polegający na opracowaniu opisów kwalifikacji i procedur walidacji trenerów. Powstały opisy 4 kwalifikacji osób odpowiedzialnych za doskonalenie zawodowe kadr systemu oświaty tj. prowadzenie szkoleń dla pracowników systemu oświaty, prowadzenie doradztwa dla pracowników systemu oświaty, koordynowanie sieci współpracy i samokształcenia dla pracowników systemu oświaty, prowadzenie wspomagania szkół i placówek. Powyższe opisy były

konsultowane z grupą interesariuszy i IBE, a następnie poddane weryfikacji. Ponadto opracowano 4 zestawy narzędzi walidacji adekwatnych do poszczególnych opisów.

Nawiązując do [zmiany ustawy Prawo oświatowe](#), 1 września 2017 r. weszły w życie przepisy ustawy z 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe.

W związku z reformą systemu oświaty, 1 września 2017 r. weszło w życie nowe rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej oraz nowe rozporządzenie określające ramowe plany nauczania dla szkół publicznych. Zmiany programowe i organizacyjne będą wdrażane sukcesywnie – stosownie do harmonogramu wdrażania reformy.

Dnia 30 stycznia 2018 r. Minister Edukacji Narodowej podpisał również rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum i branżowej szkoły II stopnia - w tych typach szkół ponadpodstawowych zmiany programowe będą wdrażane od roku szkolnego 2019/2020.

W marcu 2018 r. zakończono zapoczątkowane w 2017 r. prace nad przygotowaniem nowych rozporządzeń Ministra Edukacji Narodowej w sprawie udzielania dotacji celowej na wyposażenie szkół w podręczniki, materiały edukacyjne i materiały ćwiczeniowe oraz w sprawie wysokości wskaźników zwiększających kwoty dotacji celowej na wyposażenie szkół podstawowych w podręczniki, materiały edukacyjne i materiały ćwiczeniowe dla uczniów niepełnosprawnych, umożliwiające organom prowadzącym szkoły zapewnienie uczniom bezpłatnego dostępu do podręczników i materiałów w roku szkolnym 2018/2019..

Cel w zakresie przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu

Główne działania podjęte od kwietnia 2017 r.

W związku z realizacją [Programu Rodzina 500 plus](#) wprowadzono zmiany ustawowe zgodne z zaleceniami zawartymi w Przeglądzie systemów wsparcia rodzin. Ustawa o zmianie niektórych ustaw związanych z systemami wsparcia rodzin weszła w życie 1 sierpnia 2017 r. (z wyłączeniem grupy przepisów, które weszły w życie 1 stycznia 2018 r. lub wejdą 1 stycznia 2019 r.). Monitorowano na bieżąco proces składania przez beneficjentów wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego na nowy okres świadczeniowy, ich rozpatrywania przez gminy i wydawania decyzji administracyjnych oraz proces wypłat przez gminy należnych świadczeń.

Na podstawie przeprowadzonego Przeglądu systemów wsparcia rodzin, przyjętego przez Radę Ministrów 4 kwietnia 2017 r., w MRPiPS w 2017 r. przygotowano ustawę o zmianie niektórych ustaw związanych z systemami wsparcia rodzin, która zmieniła przepisy m.in. ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (realizującej [Programu Rodzina 500 plus](#)). Zmiany w zakresie ww. ustawy z jednej strony miały charakter porządkowo-doprecyzowujący (ujednolicenie – co do zasady – przepisów poszczególnych systemów wsparcia materialnego rodzin z dziećmi na utrzymaniu). Natomiast z drugiej strony, zmiany dotyczące zasad funkcjonowania [Programu Rodzina 500 plus](#) służyły tzw. uszczelnieniu systemu świadczeń wychowawczych (wyeliminowaniu pojawiających się nadużyć w ubieganiu się o świadczenie wychowawcze m.in. w przypadku osób deklarujących samotne wychowywanie, opiekę naprzemienną nad dzieckiem, osiągających dochody z działalności podlegającej opodatkowaniu na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne).

Wsparciem w ramach [Programu Rodzina 500 plus](#) w okresie świadczeniowym kwiecień 2016/wrzesień 2017 objętych było 3,995 mln dzieci wychowywanych w 2,619 mln rodzin. W nowym

okresie świadczeniowym (tj. od października 2017 r.) wsparciem jest objętych 3,654 mln dzieci wychowywanych w 2,392 mln rodzin (dane z grudnia 2017 r.). Spadek od nowego okresu świadczeniowego liczby rodzin/dzieci objętych wsparciem w ramach Programu „Rodzina 500 plus” w 2/3 jest wynikiem poprawy sytuacji dochodowej rodzin z dziećmi na utrzymaniu (skutkującej mniejszą liczbą uprawnionych do świadczenia na pierwsze dziecko), zaś w 1/3 wynika z ww. uszczelnienia systemu świadczeń wychowawczych. Na realizację Programu od początku jego funkcjonowania przeznaczono z budżetu państwa 41,4 mld zł, zaś w 2017 r. – 23,8 mld zł.

Działania stanowiące odpowiedź na główne wyzwania gospodarczo-społeczne określone w „Sprawozdaniu krajowym Polska 2017”

Główne działania podjęte od kwietnia 2017 r.

Mając na względzie potrzebę przyspieszenia wydatkowania środków w ramach perspektywy finansowej 2014-2020, w Ministerstwie Rozwoju podjęto szereg prac nad uproszczeniem systemu – w szczególności w zakresie zmian przepisów ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014 – 2020. Ustawa z dnia 7 lipca 2017 r. o zmianie [ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020](#) oraz niektórych innych ustaw weszła w życie 2 września br.

W obszarze działań podejmowanych w ramach nowej polityki inwestycyjnej, które mają sprzyjać realizacji zwiększenia stopy inwestycji w gospodarce, 8 czerwca 2016 r. przyjęto znowelizowany [Program wspierania inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki polskiej na lata 2011 – 2023](#). Następnie w programie wprowadzono kolejne usprawnienia poprzez nowelizacje z 15 września i 27 listopada 2017 r.

W ramach wzmocnienia instytucji dla polubownego rozwiązywania sporów w roku 2017 rozpoczęto prace nad opracowywaniem standardów funkcjonowania [Centrum Arbitrażu i Mediacji](#) – Koordynatora (CAM-K) oraz pozostałych Centrów Arbitrażu i Mediacji (CAM), jak również nad procesem zarządzania działalnością planowanej sieci CAM. Do końca 2017 opracowano zasady i standardy działania sieci CAM, programy szkoleń prowadzonych w CAM. Rozpoczęto prace dotyczące opracowania wzorów dokumentów: umowy mediatorskiej, umowy o przeprowadzenie mediacji, wzorów protokołów. Trwają także postępowania na wybór wykonawcy narzędzi dla sieci CAM: narzędzia informatycznego oraz ogólnopolskiej infolinii. W 2018 r. Centrum Arbitrażu i Mediacji – Koordynator prowadzi prace zmierzające do poprawy standardów funkcjonowania Centrum. W Ministerstwie Sprawiedliwości wykonywane były zadania związane z wyborem pozostałych projektów do sieci CAM, w szczególności opracowano zasady i standardy działania sieci CAM, programy szkoleń prowadzonych w CAM wraz z materiałami szkoleniowymi. Przygotowano wzory dokumentów takich jak: umowy mediatorskie, umowy o przeprowadzenie mediacji, protokoły z mediacji, a także wzory dokumentów organizacyjnych poszczególnych CAM. Trwają prace końcowe nad narzędziami sieci CAM: narzędziami informatycznymi oraz ogólnopolskiej infolinii (wykonawca zewnętrzny).

W celu zwiększenie efektywności funkcjonowania sądów restrukturyzacyjnych i upadłościowych rozpoczęto prace nad wprowadzeniem [Centralnego Rejestru Restrukturyzacji i Upadłości](#) (CRRU). W trakcie prac projektowych związanych z analizą procesów biznesowych dotyczących CRRU, w Ministerstwie Sprawiedliwości rozpoczęły się prace nad projektem ustawy o Krajowym Rejestrze Zadłużonych (KRZ) który uchyla art. 5 ustawy - Prawo restrukturyzacyjne (wprowadzający CRRU) i tworzy w jego miejsce KRZ. Krajowy Rejestr Zadłużonych będzie źródłem informacji o podmiotach niewypłacalnych, zagrożonych niewypłacalnością lub podmiotach, wobec których umorzono bezskuteczną egzekucję. Zakres rejestru wykracza poza regulacje prawa restrukturyzacyjnego i

wymaga uregulowania w odrębnej ustawie. Aktualnie projekt oczekuje na zaopiniowanie przez Komitet do Spraw Europejskich.

W ramach działań dotyczących gospodarki o obiegu zamkniętym oraz gospodarowania odpadami przyjęte zostało [rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowego sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów \(Dz. U. z 2017 r. poz. 19\)](#). Rozporządzenie weszło w życie 1 lipca 2017 r. oraz [rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 marca 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska \(Dz. U. z 2017 r. poz. 723\)](#) Rozporządzenie weszło w życie 1 stycznia 2018 r.

W odniesieniu do [projektu Mapy drogowej w ramach Zespołu do spraw Gospodarki o Obiegu Zamkniętym](#) - w lutym na spotkaniu Zespół Międzyresortowy powołał 4 grupy tematyczne (odpady, promocja i edukacja, biogospodarka, modele biznesowe), których celem było wypracowanie zapisów do projektu. Przyjęcie Mapy drogowej opóźniło się i planowane jest na II/III kwartał 2018 r.

[Ustawa Prawo wodne](#) została opublikowana w Dzienniku Ustaw 23 sierpnia 2017 r., a 24 sierpnia br. weszła w życie część przepisów tej ustawy. Nowy system finansowania gospodarki wodnej, oparty na elastycznych instrumentach finansowych, powinien znacznie przyczynić się do efektywnego i sprawnego gospodarowania zasobami wodnymi oraz do wydatkowania środków na działania związane z zapewnieniem dostępności wód o odpowiednich parametrach jakościowych i we właściwej ilości. Polska przyjmując ustawę wypełniła warunek *ex-ante*, co spowodowało uruchomienie środków pochodzących z programów operacyjnych Unii Europejskiej na lata 2014-2020 dla gospodarki wodnej.

Dzięki wdrożeniu przepisów [ustawy o podstawowej opiece zdrowotnej](#), która weszła w życie z dniem 1 grudnia 2017 r., możliwe jest zapewnienie profilaktycznej opieki zdrowotnej dostosowanej do potrzeb pacjenta, w tym edukacji w zakresie odpowiedzialności za własne zdrowie. Zmiany dotyczą: terapii prowadzonej zgodnie indywidualnymi planami diagnostyki, leczenia i opieki; realnej współpraca zespołu POZ z osobami udzielającymi pacjentowi specjalistycznych świadczeń zdrowotnych oraz wymiany informacji o pacjencie; zapewnienia pacjentom z wybranymi chorobami przewlekłymi rozszerzonego pakietu badań diagnostycznych i konsultacji specjalistycznych.

Działania z zakresu wspierania mobilności pracowników z rolnictwa do innych sektorów gospodarki

Podjęmowane były działania mające na celu poprawę międzysektorowej mobilności pracowników. W ramach projektu strategicznego SOR „[Nowe szanse dla wsi](#)” prowadzona jest aktywizacja zawodowa osób odchodzących na pozarolniczy rynek pracy. Do końca 2017 r. w projektach z zakresu aktywizacji zawodowej i przedsiębiorczości wsparto 175,6 tys. osób pochodzących z obszarów wiejskich w PO WER oraz 106,2 tys. w RPO. Bezrobotni zamieszkali na wsi najczęściej rozpoczynali staż u pracodawcy – 77,2 tys. osób oraz szkolenia 22 tys. osób. Pracę poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie podjęło 5,5 tys. bezrobotnych zamieszkałych na wsi. Ponadto 6 tys. bezrobotnych zostało skierowanych do agencji zatrudnienia w ramach zlecenia działań aktywizacyjnych.

W ramach operacji typu „[Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej](#)” przewidzianej w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (PROW 2014-2020) przeprowadzono w 2017 r. dwa nabory wniosków o przyznanie pomocy. Ogółem złożono 1 724 wnioski o przyznanie pomocy, z czego do końca 2017 r. wydano 1 060 decyzji o przyznaniu pomocy w zakresie rozpoczęcia pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich.

Z aktywnych programów rynku pracy, podejmowanych przez powiatowe urzędy pracy skorzystało w okresie styczeń-listopad 2017 r. 221,4 tys. bezrobotnych zamieszkałych na wsi i zarejestrowanych w urzędach pracy. Chodzi m.in. o staż u pracodawcy, szkolenia oraz podjęto działalność gospodarczą.

Ponadto w ramach PROW 2014-2020 realizowano działania wspierające poprawę mobilności zawodowej osób związanych z rolnictwem poprzez operację „Płatności dla rolników przekazujących małe gospodarstwa”. W ramach tej operacji pomoc przyznawana jest rolnikom, uczestniczącym w systemie dla małych gospodarstw ustanowionym w rozporządzeniu ws. płatności bezpośrednich, którzy trwale przekażą swoje gospodarstwo rolne innemu rolnikowi. Po przekazaniu gospodarstwa beneficjent nie będzie podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

2. Dotychczasowa realizacja CSR 2017

Tabela: Opis podjętych działań od czerwca 2017 r. do kwietnia 2018 r. oraz informacje na temat ich wpływu o charakterze jakościowym

		Informacje na temat planowanych i już podjętych działań					Przewidywany wpływ	
CSR	CSR podkategoria	Numer działania	Opis głównych działań bezpośrednio powiązanych z CSR		Cele strategii „Europa 2020”	Wyzwania/Ryzyka	Wpływ na budżet	Ocena jakościowa/ilościowa
			Główne cele wdrażanych działań i ich znaczenie dla CSR	Opis podjętych działań (VI 2017 –IV 2018)	Ocena wpływu na cele strategii „Europa 2020”	Wyzwania /ryzyka związane z podejmowanymi działaniami	Ogólne i roczne zmiany w dochodach/wydatkach państwa (mln zł) Udział funduszy UE (źródło i wartość)	Jakościowy opis przewidywanych skutków podejmowanych działań i ich terminów
CSR 2	a) Zwiększenie uczestnictwa w rynku pracy, w szczególności w odniesieniu do kobiet, osób o niskich kwalifikacjach i osób starszych, w tym przez wspieranie odpowiednich umiejętności	1	Zwiększenie zatrudnienia osób młodych, w tym z grupy NEET	<p>Działania w ramach realizacji „Gwarancje dla Młodzieży”:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zakończono realizację projektów pozakonkursowych OHP „Obudź swój potencjał – YEI i EFS” oraz „Akcja aktywizacja YEI i EFS”. - Rozpoczęto realizację projektów pozakonkursowych OHP „Od szkolenia do zatrudnienia – YEI i EFS”, w ramach których wsparcie otrzyma 2800 osób. - W grudniu 2017 r. ogłoszono II konkurs centralny. Konkurs ma formę konkursu otwartego. Wnioski będą składane w ramach odrębnych rund konkursowych do wyczerpania alokacji. Równocześnie realizowano projekty wybrane w ramach I konkursu centralnego ogłoszonego w maju 2015 r. - Kontynuowano działania aktywizacyjne prowadzone przez powiatowe urzędy pracy, realizację projektów wyłonionych w konkursach wojewódzkich urzędów pracy oraz udzielanie pożyczek w ramach Programu „Pierwszy biznes – Wsparcie w starcie”. 	<p>Działanie wpłynęło na wzrost zatrudnienia osób młodych do 29 roku życia</p> <p>W latach 2013-2016 nastąpił wzrost wskaźnika zatrudnienia osób wieku 15-29 lat o 4,9 pp (do poziomu 47,7%).</p> <p>W analogicznym okresie wskaźnik NEET dla osób wieku 15-24 lata obniżył się o 1,2 pp (do poziomu 11,1 %).</p>	<p>Ryzyka związane z realizacją projektów w ramach GdM:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Problemy z rekrutacją do projektów osób z niepełnosprawnościami oraz młodzieży znajdującej się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy będącej poza rejestrami urzędów pracy, np. osób, które opuściły ośrodki wychowawcze/ socjoterapii, zakłady karne. 2. Nieukończenie poszczególnych form wsparcia prowadzących do podjęcia szkolenia bądź nabycia kwalifikacji, rozpoczęcia stażu zawodowego i podjęcia pracy przez uczestników, nieukończenie przez nich udziału w projekcie. 3. Przedłużające się procedury wyłonienia wykonawców wpływające na przesunięcia w harmonogramach projektów. <p>Ponadto, wraz ze spadkiem stopy bezrobocia młodzieży możliwe jest zmniejszenie skuteczności interwencji w ramach Gwarancji dla młodzieży. Będzie to efektem rosnącego udziału młodzieży NEET wśród osób aktywizowanych w</p>	<p>Kwota zatwierdzonych wydatków w ramach projektów realizowanych w I konkursie centralnym wynosiła w 2017 roku 7,328 mln zł</p> <p>Ponadto, na projekty realizowane przez OHP wydatkowano:</p> <ul style="list-style-type: none"> - projekt „Obudź swój potencjał – YEI”: Budżet Środków Europejskich (BŚE) - 11 020 mln zł, Budżet Państwa (BP) - 0 zł - projekt „Obudź swój potencjał – EFS”: BŚE - 4 694 mln zł, BP - 673 tys. zł - projekt „Akcja aktywizacja – YEI”: BŚE - 15 487 mln zł, BP - 0 zł - projekt „Akcja aktywizacja – EFS”: BŚE - 6 140 mln zł, BP - 987 tys. zł - projekt „Od szkolenia do zatrudnienia – YEI”: BŚE - 604 tys. zł, BP - 71 tys. zł - projekt „Od szkolenia do zatrudnienia – EFS”: BŚE - 152 tys. zł, BP - 31 tys. zł <p>Kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów wyłonionych w II konkursie centralnym wynosi 150 mln zł (w tym 126,42 mln zł z</p>	<p>W ramach I konkursu centralnego wsparciem objęto ok. 1,1 tys. osób młodych.</p> <p>Wsparciem w ramach projektów realizowanych przez OHP objęto łącznie 3 809 osób.</p>

						<p>ramach GdM. Nasilać się mogą w dalszym stopniu problemy z rekrutacją młodzieży NEET do projektów i działań aktywizacyjnych, a także zjawisko wypadania NEET z tych projektów.</p>	<p>środków europejskich) w latach 2018-2020. W okresie 2017 roku nie wydatkowano środków w ramach II konkursu centralnego, bowiem projekty nie zostały jeszcze przyjęte do dofinansowania (I runda naboru wniosków nastąpi w dniach 1.02-28.02.2018 r.). W ramach Programu „Pierwszy biznes - Wsparcie w starcie” w ramach GdM udzielono (przez Bank Gospodarstwa Krajowego) 290 pożyczek na podjęcie działalności gospodarczej w łącznej kwocie 20,5 mln zł. (w okresie kwiecień-grudzień 2017)</p>	
CSR 2	a) Zwiększenie uczestnictwa w rynku pracy, w szczególności w odniesieniu do kobiet, osób o niskich kwalifikacjach i osób starszych, w tym przez wspieranie odpowiednich umiejętności	2	Zwiększenie dostępności miejsc opieki nad małymi dziećmi	<p>W czerwcu 2017 r. ogłoszono <u>konkurs specjalnej edycji Programu „Maluch+” 2017</u> w zakresie dofinansowania zapewnienia funkcjonowania miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 posiadających orzeczenie o niepełnosprawności lub wymagających szczególnej opieki. Wyniki konkursu ogłoszono w sierpniu 2017 r.</p> <p><u>W październiku 2017 r. ogłoszono konkurs „Maluch+” na 2018 r.</u> Dofinansowanie na utworzenie lub utrzymanie miejsc opieki nad maluchami mogą otrzymać: jednostki samorządu terytorialnego, a także osoby fizyczne, prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej.</p>	Działanie wpłynie na wzrost zatrudnienia kobiet	<p>Krótki termin składania ofert niesie ryzyko niepowodzenia pozyskania przez podmioty lokalne, w którym mogłaby być prowadzona działalność opieki nad dziećmi, a także problemy z przygotowaniem dokumentacji konkursowej, a następnie dotyczącej tworzenia instytucji (np. w przypadku gmin – dokumentacji przetargowej, pozwoleń na budowę, projektu budowlanego). Ryzykiem jest także udział podmiotów prywatnych w konkursie. Może okazać się, że mimo dofinansowania podmioty nie są w stanie utworzyć lub na późniejszym etapie – utrzymać miejsc opieki. Konsekwencją może być mniejsza liczba utworzonych miejsc opieki</p>	<p>Łącznie beneficjentom edycji specjalnej programu „Maluch+” 2017 przekazano dofinansowanie w wysokości ok. 3,7 mln zł.</p> <p>Na Program „Maluch+” w edycji 2018 r. przeznaczono na ten cel 450 mln zł (w rezerwie celowej - 250 mln zł, w planie finansowym Funduszu Pracy – 200 mln zł).</p>	<p>Liczba miejsc utworzonych, dostosowanych lub dofinansowanych w ramach programu „Maluch+” edycja specjalna Za życia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - utworzono 77 nowych miejsc (dotacja wyniosła ok. 1,1 mln zł) - do potrzeb dzieci z grupy docelowej dostosowano 266 miejsc (dotacja 1,8 mln zł) - 233 miejsca otrzymały dofinansowanie na funkcjonowanie (dotacja 0,9 mln zł). <p>Odsetek dzieci w wieku do lat 3 objętych opieką wynosił na koniec 2017 r. 14,5% (bez dzieci pod opieką niań; wraz z dziećmi pod opieką niań – 15,7%). Szacuje się, że odsetek ten, po uwzględnieniu miejsc powstałych dzięki środkom programu „Maluch+” 2018, wzrośnie do 17,7%. Należy wziąć pod uwagę, że pewna liczba miejsc opieki ze względu na rezygnacje</p>

								podmiotów z udziału w programie nie powstanie, co skutkować będzie niższym odsetkiem dzieci objętych opieką niż pierwotnie szacowano. Szacuje się, że dzięki programowi „Maluch+” 2018 powstanie ok. 24,5 tys. miejsc opieki a ok. 56 tys. otrzyma dofinansowanie do funkcjonowania.
CSR 2	a) Zwiększenie uczestnictwa w rynku pracy, w szczególności w odniesieniu do kobiet, osób o niskich kwalifikacjach i osób starszych, w tym przez wspieranie odpowiednich umiejętności	3	Obniżenie kosztów funkcjonowania miejsc, co powinno wiązać się z obniżeniem opłat ponoszonych przez rodziców.	W ramach ustawy o zmianie niektórych ustaw związanych z systemami wsparcia rodzin, której przyjęcie nastąpiło w lipcu 2017 r., wprowadzono zmiany w opiece nad dziećmi w wieku do lat 3. Obejmują one m.in. rozszerzenie listy podmiotów, które mogą założyć żłobek lub klub dziecięcy; optymalizację wymagań w zakresie lokalu, w którym ma być prowadzony żłobek lub klub dziecięcy; zmiany w zakresie kwalifikacji kadry zatrudnionej w żłobku lub klubie dziecięcym. Wprowadzone zmiany w ustawie o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 weszły w życie 1 stycznia 2018 r	Działanie wpłynie na wzrost zatrudnienia kobiet	Niedostosowanie się niektórych instytucji opieki do nowych wymogów. Zwiększone zainteresowanie podmiotów składaniem wniosków o wpis/zmianę danych w rejestrze żłobków i klubów dziecięcych oraz wykazie dziennych opiekunów oraz o wydanie decyzji/opinii potwierdzających spełnianie wymagań sanitarno-lokalowych i przeciwpożarowych może skutkować większym obciążeniem obowiązkami odpowiednich służb i urzędów.	Budżet państwa - 250 mln zł na program „Maluch+” (na 2018 r. zwiększono środki o 99 mln zł w stosunku do roku 2017) - 1,22 mln zł na rok 2017 i 0,67 mln zł na 2018 r. na działania związane z opieką nad dziećmi w wieku do lat 3 w obszarze informatyki (m.in. rozwój rejestru żłobków i klubów dziecięcych oraz wykazu dziennych opiekunów) - Fundusz Pracy – 200 mln zł na program „Maluch+”	Ułatwienie zakładania miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 poprzez ograniczenie wymagań ustawowych. Obniżenie kosztów funkcjonowania żłobków i opłat dla rodziców.
CSR 2	a) Zwiększenie uczestnictwa w rynku pracy, w szczególności w odniesieniu do kobiet, osób o niskich kwalifikacjach i osób starszych, w tym przez wspieranie odpowiednich umiejętności	4	Upowszechnienie edukacji przedszkolnej	Od 1 września 2017 r. weszło w życie wymagalne prawo 3-latków do wychowania przedszkolnego. Podobne prawo uzyskały wcześniej dzieci 4 i 5-letnie. Daje to podstawę do tego, aby upowszechnienie wychowania przedszkolnego w Polsce osiągnęło najpóźniej do roku 2020 poziom odniesienia uzgodniony w ramach europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia (ET 2020), tj. co najmniej 95%.	Działanie wpłynie na wzrost zatrudnienia kobiet	Bardzo ważnym zadaniem polskiego rządu jest zapewnienie dzieciom dostępu do wysokiej jakości i przystępnej cenowo wczesnej edukacji i opieki niezależnie od miejsca zamieszkania. Od 1 września 2017 r. wszystkie dzieci od trzeciego do piątego roku życia mają zapewnione prawo do korzystania z edukacji przedszkolnej. Powinno to wpłynąć na zmniejszenie różnic regionalnych i lokalnych w dostępie do tej edukacji. Dzieci 6-letnie są objęte obowiązkiem rocznego przygotowania przedszkolnego. Każde dziecko korzystające z edukacji przedszkolnej ma zapewnione co najmniej 5 godzin bezpłatnej edukacji dziennie. Za każdą	Na realizację wychowania przedszkolnego samorządy otrzymują z budżetu państwa wsparcie – w formie dotacji celowej - tzw. dotację przedszkolną. W ramach dotacji na wsparcie wychowania przedszkolnego przeznaczono z budżetu państwa środki w wysokości (kwoty z podziału dotacji): - w 2017 roku 1,3 mld zł, - w 2018 roku 1,4 mld zł. Od 2017 r. w związku z objęciem subwencją dzieci 6 letnich i starszych w wychowaniu przedszkolnym na które została naliczona subwencja w średniej kwocie 4,3 tys. zł. dotacja dla gmin udzielana jest na dzieci w	W roku szkolnym 2017/18 edukacją przedszkolną objętych jest 73,7 % dzieci trzyletnich, 86,7% dzieci czteroletnich i 93,5% dzieci pięcioletnich (wstępne dane MEN których wartość może nieco wzrosnąć po uwzględnieniu przez GUS odniesienia do ludności rezydencjalnej). Upowszechnienie edukacji przedszkolnej wśród 3-5 latków, wynoszące obecnie 84,8% (bez odniesienia do ludności rezydencjalnej) zbliża się do wartości wyznaczonej w Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego na rok 2020, tj. 90%. Podobnie jest z realizacją

						pozostałą godzinę płaci nie więcej niż 1 zł. Takie rozwiązanie znacząco ograniczyło występowanie ekonomicznych barier w dostępie do edukacji przedszkolnej.	wieku do lat 5.	europejskiego wskaźnika wczesnej edukacji (uczestnictwo w edukacji przedszkolnej lub dobrowolnie w edukacji szkolnej dzieci od 4 r.ż. do wieku obowiązku szkolnego), który w Polsce wynosi obecnie 92,4% (bez odniesienia do ludności rezydencjalnej), wobec poziomu zakładanego na rok 2020 w UE - co najmniej 95%).
CSR 2	a) Zwiększenie uczestnictwa w rynku pracy, w szczególności w odniesieniu do kobiet, osób o niskich kwalifikacjach i osób starszych, w tym przez wspieranie odpowiednich umiejętności	5	Poprawa dostępności finansowej kształcenia ustawicznego	Rozpoczęto pilotażowy projekt „Pożyczki na kształcenie” ukierunkowane na wsparcie kształcenia ustawicznego. W ramach projektu można wnioskować o nieoprocentowaną pożyczkę przeznaczoną na studia podyplomowe, kursy, szkolenia oraz inne formy kształcenia osób dorosłych oferowane przez krajowe i zagraniczne podmioty (za wyjątkiem studiów I, II i III stopnia), trwające nie dłużej niż 24 miesiące. Pożyczki dostępne są zarówno dla osób pracujących (w ramach każdej formy zatrudnienia), jak i dla osób samozatrudnionych oraz niepracujących (bezrobotnych, na urloпах wychowawczych itp.). Wysokość pożyczki może pokrywać 100% kosztu kształcenia i wynosić nie mniej niż 600 zł i nie więcej niż 100 tys. zł. Pożyczka spłacana jest w ratach (od 12 do 36 rat), przewidziano możliwość umorzenia 20-25% pożyczki po pozytywnym zakończeniu szkolenia. Pierwszy nabór trwał od 18 września do 24 listopada 2017 r. Drugi nabór rozpoczął się 1 lutego 2018 roku. Przewidywana liczba osób objętych wsparciem to 4000. W pierwszym naborze przyznano ponad 1000 pożyczek o wartości ponad 7 mln zł.	Działanie wpłynie na wzrost zatrudnienia i jego jakość	Możliwy brak wystarczającego zainteresowania instrumentem zwrotnym (pożyczka a nie dotacja) Nieteterminowość spłat pożyczek, skutkująca zmniejszeniem zakładanej puli środków przewidzianych do obrotu.	Na realizację projektu przeznaczono łącznie 22 mln zł, w tym 8,25 mln zł w 2017 r. i 13,750 mln zł w 2018 r. Środki (spłaty pożyczek) będą inwestowane przez trzy lata w ramach projektu, zakładane jest przeprowadzenie obrotu środkami w wysokości do 150% alokacji, przy założeniu pełnej spłacalności i umorzeniu średnim na poziomie 23% i średnim okresie spłaty 24 miesięcy. W kolejnym okresie poza projektowym – tj. trzech kolejnych lat, dokonany zostanie kolejny 1,5- krotny obrót środkami.	Projekt w początkowej fazie realizacji. Koncepcja popytowego instrumentu pomocy zwrotnej jest testowana po raz pierwszy w ramach projektu realizowanego z EFS. Wynik testowania może pokazać w dłuższej perspektywie, że podnoszenie kompetencji w ramach popytowych, a nie podaźowych instrumentów jest bardziej skutecznym rozwiązaniem na rynku kształcenia.
CSR 2	a) Zwiększenie uczestnictwa w rynku pracy, w szczególności w odniesieniu do kobiet, osób o niskich kwalifikacjach i osób starszych, w tym przez wspieranie odpowiednich umiejętności	6	Podniesienie poziomu kapitału ludzkiego w Polsce (poprzez wzrost liczby osób uczących się i jakości kształcenia) oraz zwiększenie dopasowania popytu i podaży na rynku pracy.	Kontynuowane są działania mające na celu wdrożenie Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK), przyczyniającego się do wspierania odpowiednich umiejętności, niezbędnych na rynku pracy. Po wprowadzeniu wszystkich rozwiązań prawnych i instytucjonalnych prowadzone są działania na rzecz wypełniania ZSK kwalifikacjami rynkowymi.	Działanie wpłynie na wzrost zatrudnienia i jego jakość	Proces włączania kwalifikacji do ZSK jest wyzwaniem dla ministrów właściwych, szczególnie w działach, w których środowiska branżowe są rozproszone i niejednolite.	W 2017 r. na realizowany w Instytucie Badań Edukacyjnych projekt PO WER <i>Wspieranie realizacji I etapu wdrażania Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji na poziomie administracji centralnej oraz instytucji nadających kwalifikacje i zapewniających jakość nadawania kwalifikacji</i> , wydatkowano 15,2 mln zł (z czego 12,8 mln zł z EFS i 2,4 mln zł z BP). Budżet projektu	Ułatwienie obywatelom prezentowania posiadanych kwalifikacji oraz ich zdobywania. Ułatwienie pracodawcom oceny poziomu kwalifikacji.

							na 2018 r. wynosi: 16,1 mln zł	
CSR 2	a) Zwiększenie uczestnictwa w rynku pracy, w szczególności w odniesieniu do kobiet, osób o niskich kwalifikacjach i osób starszych, w tym przez wspieranie odpowiednich umiejętności	7	Celem działania ośrodków jest zwiększenie uczestnictwa dorosłych w edukacji poprzez uaktywnienie osób dotychczas biernych, nieuczestniczących w formach kształcenia i szkolenia.	Od jesieni 2017 r. uruchomiane są nowe inicjatywy na rzecz uczenia się osób dorosłych z niskimi kwalifikacjami i umiejętnościami. Trzy organizacje koordynujące wybrane w drodze konkursu finansowanego z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój wspierają tworzenie razem z 50 Lokalnych Ośrodków Wiedzy i Edukacji (LOWE). Projekt zakłada wykorzystanie szkół jako lokalnych centrów animowania pozaformalnej edukacji osób dorosłych. W połowie roku 2018 nastąpić ma podsumowanie wstępnych działań w tym zakresie i wypracowanie modeli lokalnych ośrodków zdolnych do dalszego rozwoju. W pierwszej połowie 2019 r. planuje się rozpisanie nowego konkursu. Zakłada się, że do roku 2023 będzie działało 118 tego typu ośrodków.	Działanie wpłynie na wzrost zatrudnienia i jego jakość	Wyzwaniem w uczeniu się dorosłych jest inny sposób podejścia do tworzenia ofert w tym zakresie. Skuteczne oferty uczenia się dorosłych powinny być oparte na indywidualnej ocenie potrzeb dorosłych na umiejętności, dopasowaniu elastycznej oferty świadczonej w bliskim otoczeniu dorosłych oraz wprowadzaniu mechanizmów walidacji, tj. uznawania doświadczenia osób dorosłych na równi z efektami kształcenia i szkolenia.	Budżet projektów realizowanych w latach 2017 - 2018 wynosi 15,4 mln zł, z czego 2,4 mln zł będzie sfinansowane z budżetu państwa, a 13,0 mln ze środków europejskich (źródło – Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój).	Projekt ma charakter pilotażowy i polega na sprawdzeniu Modelu LOWE w różnych warunkowaniach organizacyjnych, prawnych, społecznych i ekonomicznych. Pilotażowe wdrożenie Modelu LOWE w piętnastu lokalizacjach, pozwoli wypracować ramy organizacyjne i funkcjonalne do tworzenia i działalności tego typu centrów aktywizacji edukacyjnej osób dorosłych w przyszłości.
CSR 2	b) usunięcie przeszkód dla bardziej trwałych form zatrudnienia.	1	Podniesienie standardów pracy i warunków zatrudnienia pracowników tymczasowych.	1 czerwca 2017 r. weszła w życie ustawa o zmianie ustawy o zatrudnianiu pracowników tymczasowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 962). W ustawie doprecyzowano przepisy służące przeciwdziałaniu nadużyciom polegającym na zastępowaniu stałego zatrudnienia pracą tymczasową, korzystaniu z pracy tymczasowej, w przypadkach gdy jest to zabronione lub narusza maksymalne dopuszczalne limity zatrudnienia tymczasowego. Ustawa wzmacnia ochronę procesową pracowników tymczasowych. Mogą, tak jak inni pracownicy, kierować powództwa do wybranego przez siebie sądu pracy.	Instrument wpłynie na wzrost jakości zatrudnienia	Nie można wykluczyć, że proponowane zmiany dotyczące kobiet w ciąży wpłyną negatywnie na skłonność agencji pracy tymczasowej do zatrudniania kobiet do pracy tymczasowej, oraz ogółu pracodawców do zatrudniania kobiet na podstawie umów na zastępstwo za nieobecnego pracownika.	Wpływ na sektor finansów publicznych (budżet państwa, FUS, NFZ, FP, FGŚP, jednostki samorządu terytorialnego) w okresie 10 lat od wejścia w życie ustawy wyniesie łącznie ok. 69 mln zł po stronie dochodów i 259 mln zł po stronie wydatków.	Instrument poprawi również bezpieczeństwo prawne pracodawców korzystających z usług agencji pracy tymczasowej.
CSR 2	b) usunięcie przeszkód dla bardziej trwałych form zatrudnienia.	2	Wypracowania nowych regulacji kodeksowych w zakresie prawa pracy.	W dniu 14 marca 2018 r. Komisja Kodyfikacyjna Prawa Pracy zakończyła prace i podjęła uchwałę o przyjęciu dwóch projektów: Kodeksu pracy i Kodeksu zbiorowego prawa pracy. Propozycje rozwiązań prawnych zawarte w Kodeksie pracy i Kodeksie zbiorowym prawa pracy zostaną wykorzystane w pracach legislacyjnych prowadzonych w Ministerstwie Rodziny, Pracy i polityki Społecznej. W oparciu o te propozycje zostaną przedstawione projekty aktów prawnych etapowo zmieniające przepisy w zakresie prawa pracy. Będą to w pierwszej kolejności propozycje dotyczące w szczególności czasu pracy.	Regulacje wpłyną na wzrost jakość zatrudnienia		Na obecnym etapie prac nie można oszacować skutków finansowych.	Na obecnym etapie prac nie jest możliwe dokonanie oceny jakościowej/ilościowej.

CSR 2	c) Zapewnienie stabilności i adekwatności systemu emerytalnego przez wprowadzenie środków służących podwyższeniu rzeczywistego wieku przejścia na emeryturę i przez rozpoczęcie reformy preferencyjnych systemów emerytalno-rentowych.	1	Stworzeniu powszechnego i dobrowolnego systemu oszczędzania na emeryturę.	<p>Prowadzono prace nad projektem ustawy o pracowniczych planach kapitałowych (PPK). Projektowane rozwiązania polegają na stworzeniu ram prawnych funkcjonowania powszechnego i dobrowolnego systemu oszczędzania z przeznaczeniem na zabezpieczenie potrzeb finansowych po osiągnięciu 60 roku życia.</p> <p>Projekt ustawy stanowi element realizacji celów określonych w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR), przyjętej w dniu 14 lutego 2017 r. przez Radę Ministrów w zakresie Trwałego wzrostu gospodarczego oraz obszaru Kapitału dla Rozwoju. Zgodnie z SOR, dla podniesienia potencjału rozwoju i stabilności gospodarki niezbędny jest wzrost stopy oszczędności i finansowania inwestycji ze źródeł krajowych, zwiększenie bezpieczeństwa finansowego Polaków i stabilności systemu finansów publicznych oraz rozwój lokalnego rynku kapitałowego. Projekt ustawy uwzględnia również wnioski z Przeglądu Emerytalnego 2016 r.</p> <p>Jednocześnie Rząd rozpoczął zakrojoną na szeroką skalę kampanię informacyjną mającą na celu poinformowanie społeczeństwa o pozytywnych skutkach późniejszego przejścia na emeryturę. Kampania ta obejmuje środki masowego przekazu oraz rozsyłanie indywidualnej informacji do ubezpieczonych na temat ich uprawnień emerytalnych wraz z informacją jak decyzja o późniejszym przejściu na emeryturę wpłynie na ich przyszłe świadczenie. Utworzono także instytucję doradców emerytalnych w jednostkach terenowych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, celem dostarczenia zindywidualizowanej i szczegółowej informacji na temat pozytywnych skutków późniejszego skorzystania z uprawnień emerytalnych.</p> <p>Działania te wpisują się w szereg inicjatyw mających dać ubezpieczonym możliwe pełny zakres informacji na temat ubezpieczeń społecznych i kształtować pozytywne i odpowiedzialne postawy w tym zakresie.</p>	Nie dotyczy	<p>Wyzwaniami, które projekt ustawy ma rozwiązywać, są m.in. zwiększenie stopy inwestycji, zwiększenie stopy oszczędności oraz zmniejszenie luki w poziomie dochodów między okresem aktywności zawodowej a okresem emerytalnym.</p> <p>Pewnym ryzykiem może być zwiększenie wydatków sektora finansów publicznych w pierwszym okresie funkcjonowania systemu PPK, z uwagi na finansowanie z Funduszu Pracy składki powitalnej i dopłaty rocznej, jak również odprowadzania od dnia 1 lipca 2020 r. składek podstawowych przez wszystkie jednostki sektora finansów publicznych.</p>	<p>W pierwszych dwóch latach funkcjonowania PPK (2019-2020) ich wpływ na budżet państwa będzie negatywny, z uwagi na konieczność finansowania składki powitalnej i dopłaty rocznej ze środków Funduszu Pracy, a także składek podstawowych z budżetów jednostek sektora finansów publicznych.</p> <p>Ponadto, nastąpi ubytek w podatku CIT, z uwagi na to, że składka płacona przez podmiot zatrudniający będzie stanowić jego koszt uzyskania przychodu.</p> <p>Z drugiej strony zwiększeniu ulegną dochody z tytułu podatku PIT płaconego przez uczestników od składki podmiotu zatrudniającego.</p> <p>Ponadto, w związku z tym, że wydatki organów i jednostek objętych stabilizującą regułą wydatkową (art. 112aa ust. 1 ustawy o finansach publicznych), związane z wprowadzeniem PPK realizowane będą w ramach kwoty i limitu wydatków określonych przy zastosowaniu stabilizującej reguły wydatkowej, wprowadzane zmiany nie będą miały negatywnego wpływu na wynik podmiotów objętych regułą wydatkową. Zmiany te będą się wiązać z koniecznością repriorytetyzacji (ograniczenia) innych wydatków objętych zakresem stabilizującej reguły wydatkowej lub zapewnienia odpowiedniego poziomu dodatkowych dochodów w zakresie podatków lub składek na ubezpieczenia społeczne w rozumieniu ESA2010.</p>	<p>Zwiększenie oszczędzania na zabezpieczenie potrzeb finansowych po osiągnięciu 60 roku życia oraz rozwój lokalnego rynku kapitałowego.</p> <p>skali na potrzeb rynku</p>
-------	--	---	---	--	-------------	---	--	--

							Jednocześnie, w długim horyzoncie wprowadzenie PPK, z uwagi na przewidywany pozytywny wpływ na wzrost PKB, powinno pozytywnie wpływać na sytuację finansów publicznych.	
CSR 2	c) Zapewnienie stabilności i adekwatności systemu emerytalnego przez wprowadzenie środków służących podwyższeniu rzeczywistego wieku przejścia na emeryturę i przez rozpoczęcie reformy preferencyjnych systemów emerytalno-rentowych.	2	Nie dotyczy	Nie były prowadzone prace nad zmianami w szczególnych systemów emerytalno-rentowych dla wybranych grup zawodowych.	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
CSR 3	Podjęcie działań w celu usunięcia przeszkód dla inwestycji, w szczególności w sektorze transportu.	1	Podstawowym celem programu jest wzmocnienie roli transportu kolejowego w zintegrowanym systemie transportowym kraju przez odwrócenie tendencji spadkowej udziału transportu kolejowego w przewozach oraz zapewnienie niezbędnych środków na prace utrzymaniowo-rentowe na istniejącej sieci kolejowej	16 stycznia 2018 r. Rada Ministrów przyjęła program wieloletni „Pomoc w zakresie finansowania kosztów zarządzania infrastrukturą kolejową, w tym jej utrzymania i remontów do 2023 roku”.	Nie dotyczy	Zwiększenie nakładów na utrzymanie i remonty infrastruktury kolejowej przekłada się na konieczność zwiększenia liczby ograniczeń przepustowości linii kolejowych. Wymaga to koordynacji z realizowanymi pracami inwestycyjnymi, a niewłaściwe zarządzanie w tym zakresie może doprowadzić do ograniczenia funkcjonalności systemu kolejowego.	Program finansowany będzie ze środków budżetu państwa i Funduszu Kolejowego. Na jego realizację w latach 2019-2023 ze środków publicznych zostanie przeznaczony ok. 23,8 mld zł, w tym z budżetu państwa ok. 21 mld zł.	Realizacja programu przyczyni się do poprawy jakości infrastruktury kolejowej, co powinno zachęcić do korzystania z kolei podróżnych i innych użytkowników (np. przewoźników towarów). Przewiduje się też skrócenie czasu przejazdu kolejną oraz zmniejszenie liczby awarii i usterek technicznych, dzięki czemu zwiększy się bezpieczeństwo podróżnych oraz wzrośnie konkurencyjność tej gałęzi transportu.

CSR 3	Podjęcie działań w celu usunięcia przeszkód dla inwestycji, w szczególności w sektorze transportu.	2	Zwiększenie jakości aktów planowania przestrzennego. Uproszczenie procedury uzyskania decyzji zezwalającej na budowę. Koordynacja realizacji inwestycji celu publicznego z planowaniem przestrzennym.	Przeprowadzono konsultacje i uzgodnienia międzyresortowe Kodeksu urbanistyczno-budowlanego oraz przepisów wprowadzających oraz opracowano nową wersję projektów. Równocześnie opracowano projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z uproszczeniem procesu inwestycyjno-budowlanego, która miała poprzedzić wdrożenia kompleksowych rozwiązań zaproponowanych w Kodeksie urbanistyczno-budowlanym. Zgodnie z decyzją podjętą przez Ministra Inwestycji i Rozwoju projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z uproszczeniem procesu inwestycyjno-budowlanego nie będzie dalej procedowany (wystosowano już wniosek o wykreślenie przedmiotowego projektu z wykazu prac legislacyjnych Rady Ministrów).	Nie dotyczy	Ze względu na prowadzone aktualnie w resortcie gruntowne analizy merytoryczne, w kontekście prowadzonych prac legislacyjnych nad projektami innych ustaw wpisujących się w program „Mieszkanie Plus”, istnieje duże prawdopodobieństwo, że dotychczasowe rozwiązania przyjęte w Kodeksie Urbanistyczno-budowlanym będą wymagały poważnej modyfikacji, co może wpłynąć na opóźnienia realizacji prac nad ww. projektem w stosunku do założonego harmonogramu.	W 2019 możliwe skutki finansowe to koszt utworzenia Rejestru Urbanistyczno-Budowlanego. Szacowany koszt to 6-6,5 mln zł w zależności od wariantu.	Projekt w sposób kompleksowy reguluje proces inwestycyjny, począwszy od kreacji polityki przestrzennej na wszystkich szczeblach administracyjnych kraju, poprzez uzyskanie zgody inwestycyjnej na realizację po finalną budowę inwestycji.
CSR 3	Podjęcie działań w celu usunięcia przeszkód dla inwestycji, w szczególności w sektorze transportu.	3	Głównym celem jest zapewnienie ciągłości i stabilności dostaw energii elektrycznej dla przemysłu i gospodarstw domowych.	8 grudnia 2017 r. uchwalona została ustawa o rynku mocy. Rynek mocy ma silne zachęty ekonomiczne do budowy, utrzymywania i modernizacji jednostek wytwórczych oraz do zarządzania zużyciem energii i uelastycznienia popytu u odbiorców. To rozwiązanie jest istotnym narzędziem dostosowywania sektora energetycznego do wyzwań przed jakim stanie on w najbliższym czasie, w związku z wdrażaniem polityki energetyczno-klimatycznej UE, w szczególności rozwiązań ujętych w projektach legislacyjnych tzw. pakietu zimowego. Nowe przepisy mają także wzmocnić bezpieczeństwo energetyczne Polski.	Nie dotyczy	Największym zagrożeniem dla polskiego rynku mocy są zapisy procedowanego obecnie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wewnętrznego rynku energii elektrycznej. W projekcie rozporządzenia pojawiły się zapisy, że w rynku mocy nie będą mogły uczestniczyć źródła, które emitują powyżej 550 g CO ₂ /kWh. Z uwagi na fakt, że rynek mocy, aby spełnić zakładane cele powinien funkcjonować długoterminowo oraz fakt, że obecnie elektroenergetyka w Polsce jest oparta na źródłach emitujących powyżej 550 g CO ₂ /kWh, od przyjętych zapisów ww. rozporządzeniu zależało będzie poprawne funkcjonowanie rynku mocy, a więc i bezpieczeństwo dostaw energii do odbiorców końcowych. Innym zagrożeniem dla terminowego przeprowadzenia aukcji jest konieczność wydania, w krótkim czasie trzech rozporządzeń do ustawy o rynku mocy, zatwierdzenia regulaminu rynku mocy, przeprowadzenia	W Ocenie Skutków Regulacji przewidziano uruchomienie 4 stanowisk w Ministerstwie Energii i 4 stanowisk w Urzędzie Regulacji Energetyki. Szacowany roczny koszt dodatkowego zatrudnienia to 739 tys. zł.	Na rynku mocy zakupywana będzie moc, która ma zapewnić pokrycie szczytowego zapotrzebowania na energię w kraju. Zakupywana moc na dany rok powinna mieścić się w przedziale 18-26 GW. Przewidują się, że w certyfikacji weźmie udział 300-500 podmiotów, a w samej aukcji wystartuje około 100-200 dostawców mocy.

						procesów certyfikacji oraz samych aukcji.		
CSR 3	Podjęcie działań w celu usunięcia przeszkód dla inwestycji, w szczególności w sektorze transportu.	4		<p>Prowadzone są prace nad nowelizacją ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw (UC 27). Projekt ustawy został poddany konsultacjom publicznym, trwającym od 28 czerwca do 14 lipca 2017 r. W Ministerstwie Energii przygotowywane jest jednolita wersja ww. projektu, uwzględniająca zgłoszone uwagi w trakcie konsultacji publicznych oraz w trakcie uzgodnień międzyresortowych, co umożliwi skierowanie projektu do dalszych prac legislacyjnych.</p> <p>Celem projektu, jest m.in. zapewnienie pełnej zgodności przepisów ustawy z przepisami pomocowymi, doprecyzowanie niektórych definicji ustawy o OZE, dokonanie zmian usprawniających działanie systemu aukcyjnego w odniesieniu między innymi do podziału na tzw. koszyki. Nowelizacja ma wprowadzić także zmianę w zakresie przedmiotu opodatkowania podatkiem od nieruchomości elektrowni wiatrowych, gdyż podatek ten będzie pobierany wyłącznie od ich części budowlanych. Inny z zaproponowanych przepisów zmieniający ustawę o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych dokonuje przywrócenia stanu, w którym pozwolenia na budowę farm wiatrowych, wydane przed wejściem w życie ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych, zachowują ważność na zasadach określonych w prawie budowlanym.</p>	<p>Zwiększenie wytwarzania energii z OZE</p> <p>Prognozuje się, że zaproponowane rozwiązania przyczynia się do osiągnięcia udziału odnawialnych źródeł energii w końcowym zużyciu energii brutto w 2018 r. na poziomie minimalnym ok 13%, lub nawet na poziomie 13,79%, tj. zgodnym z Krajowym Planem Działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych.</p>	<p>Regulacje zawarte w projekcie nowelizacji ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw (UC 27) odnoszą się w sposób bezpośredni do konieczności zapewnienia skuteczniejszego kształtowania polityki w obszarze odnawialnych źródeł energii (OZE), w szczególności w zakresie systemu wsparcia oraz struktury wytwarzania energii z OZE. Dotychczasowe regulacje mają bowiem negatywny wpływ na możliwość zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego, zarówno w wymiarze krajowym, jak i lokalnym, a także realizację celów na poziomie 15% udziału energii OZE w końcowym zużyciu energii brutto, zgodnie z przyjętym zobowiązaniem międzynarodowym.</p>	<p>Maksymalna łączna pomoc publiczna wynikająca z założeń projektu, w ciągu roku wyniesie 1,83 mln zł, a w okresie 15 lat: 27,44 mln zł;. Biorąc to pod uwagę, maksymalna dopuszczalna pomoc publiczna (15 mln euro) będzie wykorzystana jedynie w 44%.</p>	<p>Regulacje rozwiązują problem dostosowania obowiązującego systemu wsparcia odnawialnych źródeł energii (systemu aukcyjnego) do potrzeb i możliwości małych wytwórców. Poprzez zaplanowanie wsparcia realizacji przedsięwzięć w wybranych technologiach regulacja umożliwi ponadto zrealizowanie potrzeb istotnych z punktu widzenia ochrony środowiska i gospodarki, takich jak poprawa bilansu wodnego, minimalizacja kosztów zewnętrznych związanych z wytwarzaniem energii elektrycznej, zagospodarowanie odpadów oraz rozwój generacji rozproszonej. Projektowane zmiany przyczynią się ponadto do zrealizowania celów wskazanych w dokumentach strategicznych kraju.</p>

3. Zaangażowanie partnerów społeczno-gospodarczych w prace związane z Semestrem Europejskim oraz przebieg konsultacji społecznych.

Dokumenty unijne opiniowane przez partnerów społeczno-gospodarczych

W toku Semestru Europejskiego partnerzy społeczno-gospodarczy byli informowani o dokumentach publikowanych przez KE. Niezależny Samorządny Związek Zawodowy (NSZZ) „Solidarność” i Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych (OPZZ) przekazały uwagi do Komunikatu KE [Roczna analiza wzrostu gospodarczego na 2017 r.](#) (AGS).

W swoich opiniach, obydwie organizacje, zgadzają się z wieloma rekomendacjami AGS, m.in. dotyczącymi potrzeby inwestowania w wysokiej jakości edukację, szkolenia, wzrost wydajności pracy i aktywną politykę rynku pracy oraz zalecenia dotyczące równości szans grup defaworyzowanych. Związki zgłaszają jednak zasadnicze zastrzeżenia do rekomendacji w obszarze rynku pracy, tak z punktu widzenia mechanizmów kształtowania wynagrodzeń, jak i reform zwiększających elastyczność rynku pracy. Zdaniem związków, mankamentem AGS jest, że nie wskazuje działań na rzecz zwiększenia wynagrodzeń i udziału płac w PKB, ograniczając się jedynie do stwierdzenia, że wzrost płac ma wynikać ze wzrostu wydajności, i ignorując fakt, że w poprzednich latach w wielu państwach UE wzrost płac nie nadążał za wzrostem wydajności, wyrównywanie poziomów wynagrodzeń w UE zatrzymało się w roku 2008, a obecnie rosną różnice w zarobkach pomiędzy zachodnią i wschodnią Europą, pomimo malejących różnic w wydajności pracy oraz w kosztach utrzymania. W szczególności w AGS zabrakło specjalnych działań w zakresie wzrostu płac najniższych i oczekiwania od państw UE szybszego wypełnienia Konwencji MOP nr 131, dotyczącej ustalania płac minimalnych, i Zalecenia nr 135 MOP w tym zakresie, które określa rekomendowaną wysokość płacy minimalnej.

Związki krytycznie oceniają również stwierdzenie, że reformy powinny mieć na celu m.in. ograniczenie braku elastyczności na rynkach pracy. Zdaniem związków należy podejmować działania na rzecz poprawy jakości zatrudnienia w Europie, a nie jeszcze większej elastyczności i czasowości zatrudnienia. Obecne regulacje kształtujące zatrudnienie już pozwalają na dużą elastyczność rynku pracy. Problemem jest, że elastyczne i niestandardowe umowy nie służą, jak wskazuje AGS, regulowaniu cykli koniunkturalnych przedsiębiorstw lecz są stałym elementem zarządzania firmami i obniżania kosztów pracy, co szkodzi warunkom pracy, możliwościom szkoleń i płacy pracowników. Działania państw UE w ramach nowoczesnego podejścia do rynku pracy powinny koncentrować się na zwiększeniu stabilności zatrudnienia pracujących, godziwego ich wynagradzania i wzrostu płac w celu zmniejszenia skali ubóstwa pracujących. W tym kontekście, wskazuje się również na kluczową rolę kształtowania odpowiedzialnych społecznie postaw i aktywnych działań przedsiębiorców (pracodawców) w ograniczeniu segmentacji rynku pracy, przestrzegania zasad równości w miejscu pracy, zwiększania zatrudnienia grup defaworyzowanych.

W kwestii systemów emerytalnych, obydwie organizacje nie uważają za właściwą metody prostego powiązania wieku emerytalnego ze średnim trwaniem życia, stwierdzając, że istotne jest zdrowie pracowników i ich aktywność zawodowa w pełnym zdrowiu, dlatego postulują by powiązanie wieku emerytalnego ze średnim trwaniem życia uwzględniało średnią długość życia w zdrowiu. OPZZ dodatkowo stwierdza, że okres opłacania składki emerytalnej (35 lat dla kobiet i 40 lat dla mężczyzn) powinien być decydujący o prawie do emerytury.

Generalnie, związki opowiadają się za wzmocnieniem roli instytucji dialogu społecznego w procesach decyzyjnych na poziomie krajowym i europejskim oraz podniesieniem potencjału partnerów społecznych celem przygotowania w dialogu skutecznych i odpowiadających na wyzwania rozwiązań w zakresie polityki społecznej i gospodarczej. Podkreślają, że w wielu państwach członkowskich związki zawodowe są w niewystarczającym stopniu zaangażowane w prace związane z Semestrem Europejskim; stwierdzają, że angażowanie związków zawodowych w proces zarządzania gospodarczego

pozwole nadać politykom gospodarczym odpowiedni rys społeczny i zapewni bardziej zrównoważony rozwój gospodarczy UE. Postulują działania na rzecz poprawy liczby zawieranych zakładowych i zbiorowych układów pracy. Za kluczowe uznają egzekwowanie prawa wszystkich pracujących do zrzeszania się w związki zawodowe i przestrzeganie wolności związkowych w UE.

Zdaniem NSZZ „Solidarność”, w AGS bardzo mało miejsca poświęca się nierównościom dochodowym, mimo że wskaźnik Giniego dla wielu państw europejskich rósł na przestrzeni ostatnich lat, co wynika m.in. z osłabienia systemu negocjacji zbiorowych oraz braku polityk proinwestycyjnych, co obrazuje wzrost wypłacanych w Europie dywidend dla udziałowców szybszy niż wzrost inwestycji prywatnych i PKB. W ocenie Związku, dla zmiany tej sytuacji konieczne jest m.in. podejmowanie działań na rzecz podnoszenia wynagrodzeń minimalnych, co musi odbywać się z udziałem partnerów społecznych. Również OPZZ w swojej opinii przywiązuje dużą wagę do kwestii nierówności oraz walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym; odnosząc się do postulatów reformy finansów publicznych, podkreśla, że zarządzanie finansami publicznymi musi uwzględnić potrzebę redystrybucji środków na usługi społecznie użyteczne i postuluje podjęcie działań na rzecz bardziej sprawiedliwego społecznie systemu podatkowego, w większym stopniu uwzględniającego zróżnicowanie dochodów; postuluje działania na rzecz kompleksowej polityki prorodzinnej.

NSZZ „Solidarność” negatywnie ocenia niedostrzeżenie w AGS problemu odpływu pracowników w ramach zawodowej mobilności zewnętrznej oraz zagrożeń związanych z tym zjawiskiem. Przedstawiona w dokumencie poprawa sytuacji w zakresie bezrobocia jest nadal niewystarczająca. Związek zwraca uwagę na jakość oferowanego zatrudnienia, zwłaszcza dla młodych pracowników; chociaż wskaźniki zatrudnienia i bezrobocia poprawiają się, to jednak nie ma to przełożenia na bezpieczeństwo zatrudnienia. W tym kontekście, Związkowi zabrakło w dokumencie podkreślenia roli klauzul społecznych w zamówieniach publicznych oraz poświęcenia więcej uwagi „Gwarancjom dla Młodzieży” – jednemu z ważniejszych programów prozatrudnieniowych.

NSZZ „Solidarność” odnosi się też do sytuacji pracowników administracji publicznej w Europie, stwierdzając, że bez odmrożenia płac oraz podniesienia wynagrodzeń atrakcyjność pracy w administracji publicznej będzie spadać na rzecz prywatnego biznesu; widzi tu brak konsekwencji w dokumencie, który z jednej strony wskazuje na konieczność poprawy otoczenia biznesu, a z drugiej strony stwierdza, że *„reforma administracji może przynieść szybkie i znaczne oszczędności kosztów”*. Związek obawia się, że oznacza to reformę administracji nakierowaną na cięcia zatrudnienia i podkreśla, że każda reforma gospodarcza wymaga sprawnej i odpowiedniej obsługi administracyjnej. Również OPZZ w odniesieniu do postulowanej w AGS reformy administracji publicznej zaznacza, że optymalne wykorzystanie środków na administrację nie może oznaczać prymatu idei tzw. taniego państwa, ponieważ prowadzi ona do szkód społecznych i gospodarczych.

W odniesieniu do kwestii generalnych, OPZZ za ważną uznaje deklarację KE, że zasady i cele Europejskiego Filara Praw Socjalnych będą punktem odniesienia we wdrażaniu Semestru Europejskiego w 2018 r.; w związku z tym OPZZ uważa, że ta deklaracja powinna znaleźć odzwierciedlenie w KPR w postaci wskazania inicjatyw wdrażających zasady i cele Filara; w szczególności elementem realizacji przez państwa Filara powinno być przestrzeganie ratyfikowanych i przyjęcie dotychczas nieratyfikowanych Konwencji MOP, w szczególności tych wyznaczających normy w zakresie warunków życia i zabezpieczenia społecznego obywateli oraz standardy pracy i płacy pracujących. Realizację celów Filara OPZZ widzi również w kontekście Agendy 2030 ONZ, która również powinna zostać wpisana w Semestr Europejski. Odnosząc się do zaakcentowanej w AGS kwestii praworządności jako przesłanki dla sprawnego funkcjonowania gospodarki, OPZZ zaznacza, że jest to kwestia kluczowa nie tylko dla biznesu, ale także dla społeczeństwa.

W odniesieniu do kwestii szczegółowych, OPZZ, zasadniczo prezentując zbieżny z AGS pogląd na kierunki inwestycji publicznych i prywatnych, podkreśla wagę zasad proponowanej przez europejskie związki zawodowe tak zwanej sprawiedliwej transformacji gospodarki. AGS, zdaniem OPZZ, powinien w większym stopniu wziąć pod uwagę barierę popytową prowadzenia biznesu, która ma podłoże w

warunkach życia obywateli (w tym poziomie dochodów), i zalecać działania na rzecz wzrostu wynagrodzeń i stabilności zatrudnienia. OPZZ zwraca przy tym uwagę, że potrzeba zwiększenia przewidywalności sytuacji pracowników dotyczy zarówno ogólnie rynku pracy, jak i polityki państw, która powinna odejść od działań szkodzących prawom pracowniczym (uelastycznienie rynku pracy) i hamujących wzrost płac (np. w sektorze publicznym).

Akceptując założenie, że handel powinien być wolny a zarazem uczciwy, OPZZ podkreśla, że rozwojowi handlu powinno towarzyszyć równanie w górę standardów ochrony praw pracowniczych, konsumentów i środowiska. Taka ochrona nakazuje również szczególną wstrzeźliwość przy podejmowaniu ewentualnych kroków deregulacyjnych na rynku towarów i usług.

OPZZ negatywnie ocenia stanowisko KE w zakresie reformy ochrony zdrowia; opowiadając się za równym i powszechnym dostępem do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, sprzeciwia się współpłaceniu pacjentów za świadczenia medyczne i oczekuje systemowych zmian w opiece długoterminowej oraz corocznego zwiększania publicznego finansowania ochrony zdrowia na poziomie gwarantującym dostępność do świadczeń zdrowotnych.

Wpłynęły również trzy krótkie opinie ws. AGS ze strony reprezentowanych w Międzyresortowym Zespole partnerów społeczno-gospodarczych. W opinii Naczelnej Organizacji Technicznej, przy akceptacji trzech priorytetów KE, zwraca się uwagę na niedostateczny w Polsce poziom inwestycji, zarówno publicznych, jak i prywatnych, wzrost długu publicznego oraz istotne odchylenia od założeń UE w kwestii wieku emerytalnego. W opinii przekazanej przez Urząd Miejski w Radomiu wyraża się z kolei obawę co do tendencji centralistycznych w związku z pogłębianiem integracji strefy euro, wskazując na taki element jak ewentualne stworzenie europejskiego urzędu pracy. Według tej opinii, zbyt mocna centralizacja działań odnoszących się do wielu dziedzin gospodarki tworzy niebezpieczeństwa dla poszczególnych państw członkowskich o różnym poziomie rozwoju gospodarczego oraz różnych wewnętrznych problemach społecznych i politycznych. Zróżnicowanie to może wymuszać stosowanie różnych instrumentów, stosownych dla poszczególnych państw. Z kolei przedstawiciel samorządów rolniczych (KRIR), przy aprobachie wielu zaleceń AGS, wskazuje przede wszystkim, że rolnictwo w AGS zostało praktycznie pominięte.

OPZZ przekazał również uwagi do dokumentu roboczego służb KE „[Sprawozdanie krajowe – Polska 2018](#)”. W związku z przewidywanym przez KE wzrostem inflacji pod wpływem silnie rosnących płac OPZZ zauważa, że notowany wzrost płac należy ocenić pozytywnie wobec faktu, że w ostatnich latach ich wzrost nie pokrywał w całości wzrostu wydajności pracowników, a sam wzrost płac jest korzystny z punktu widzenia procesu wyrównywania poziomów życia pracowników do notowanego w UE. Ponadto, wzrost płac prowokuje firmy do poszukiwania innych sposobów zdobywania przewag konkurencyjnych niż niskie koszty pracy. OPZZ pozytywnie ocenia zawarcie w Sprawozdaniu informacji monitorujących wyniki w kontekście Europejskiego Filara Praw Socjalnych. Zdaniem tej organizacji, cele Filara powinny być traktowane na równi z celami polityki gospodarczej i wyznaczać treść zaleceń Rady UE (CSR). Zgadając się zasadniczo z oceną przez KE stanu realizacji CSR, OPZZ zaznacza, że niektóre zalecenia Rady UE oceniło negatywnie, np. te w zakresie stosowania obniżonych stawek VAT, i tym samym odmiennie od KE postrzega ograniczone postępy w ich realizacji. Jednocześnie OPZZ oczekuje od rządu bardziej skutecznych działań na rzecz wyrównania luki płacowej między płacami, ograniczenia segmentacji rynku pracy oraz zmniejszenia skali ubóstwa pracujących. Według OPZZ, w Sprawozdaniu powinny się być znaleźć rekomendacje ws. bardziej sprawiedliwego społecznie opodatkowania obywateli, społecznej odpowiedzialności biznesu oraz wzrostu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej. Podzielając analizę barier inwestycji przedstawioną w Sprawozdaniu, OPZZ stwierdza, że KE nie zwróciła jednak uwagi, że firmy niechętnie inwestują także w kapitał ludzki: w godziwe wynagrodzenia, szkolenia i trwałość zatrudnienia. Podziela przy tym opinię KE o kluczowym znaczeniu praworządności i pewności prawa oraz wsparcia budowy kapitału społecznego poprzez wzmocnienie sektora społeczeństwa obywatelskiego. OPZZ sceptycznie ocenia sugerowane przez KE w Sprawozdaniu podejście do roli państwa w gospodarce stwierdzając, że kształtowanie wzrostu gospodarczego i

poziomu innowacyjności gospodarki wymaga aktywnego zaangażowania państwa w procesy gospodarcze, którego jednym z narzędzi są spółki z udziałem Skarbu Państwa.

Konsultacje społeczne i publiczne KPR 2018/2019 – główne uwagi

Projekt *KPR 2018/2019* został przekazany do konsultacji przez organizacje, których przedstawiciele są członkami Zespołu do spraw Strategii „Europa 2020”⁹. W ramach konsultacji wpłynęły opinie od Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”, Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych, Związku Rzemiosła Polskiego, Pracodawców RP, Polskiego Komitetu Europejskiej Sieci Przeciw Ubóstwu (EAPN POLSKA), Fundacji Instytut Rozwoju Regionalnego oraz Naczelnej Organizacji Technicznej. Projekt KPR 2018/2019 został również 5 kwietnia 2018 r. przedyskutowany na forum Zespołu do spraw Strategii „Europa 2020”.

W przekazanych opiniach partnerzy uznają, że w zbyt ograniczony sposób w KPR potraktowano obszar społeczny. W tym kontekście przywołują zwłaszcza przyjęcie w listopadzie Europejskiego Filara Praw Socjalnych i oczekują, że jego priorytety i odniesienie się do tabeli wskaźników społecznych znajdą miejsce w KPR i w procesie Semestru Europejskiego, w tym w zaleceniach, które Rada UE kieruje do państw członkowskich (CSR).

NSZZ „Solidarność”, generalnie pozytywnie oceniając działania na rzecz wzmocnienia inwestycji, wspierania MŚP, wzrostu innowacyjności i konkurencyjności polskiej gospodarki, zgłasza jednak zastrzeżenia do pewnych regulacji. W szczególności, za nieuzasadnione uznaje powołanie Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorstw, którego kompetencje, zdaniem Związku, częściowo pokrywają się z kompetencjami Rady Dialogu Społecznego. Negatywnie ocenia tzw. „ulgę na start”, jako tworzenie luki w systemie ubezpieczeń społecznych, uszczuplającej z jednej strony wpływy do FUS, a z drugiej – obniżającej przyszłą emeryturę przedsiębiorcy. Związek oczekuje przedstawienia planów działań na rzecz podniesienia wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej, informacji na temat zmian w podatku dochodowym od osób fizycznych, w tym określenia ścieżki podnoszenia kwoty wolnej od podatku, obniżenia podstawowej stawki VAT (reformy systemu podatkowego ukierunkowana na bardziej sprawiedliwe opodatkowanie obywateli, czy też odmrożenie płac w sferze budżetowej jest także postulatem OPZZ). Związek dostrzega wiele braków w realizacji w Polsce „Gwarancji dla Młodzi”, która nie odpowiada na problem niskiej jakości zatrudnienia młodych Polaków i nie przeciwdziała segmentacji rynku pracy. W świetle konieczności poprawy jakości zatrudnienia, Związek negatywnie ocenia inicjatywę MRiRW stworzenia nowego rodzaju umowy cywilno-prawnej – o pomocy przy zbiorach, jako prowadzącej do rozwoju prekaryjnego zatrudnienia tak polskich obywateli, jak i cudzoziemców. Związek uważa, że dokument nie odnosi się do problematyki aktywnego starzenia się w sposób wyczerpujący, wskazuje przy tym na zawarte w 2017 r. autonomiczne porozumienie ramowe europejskich partnerów społecznych, dotyczące aktywnego starzenia i podejścia międzypokoleniowego. W tym kontekście, Związek przywołuje również problem niedostatku ośrodków dla pacjentów w wieku senioralnym. Związek krytycznie odnosi się do projektu PPK, obawiając się, że pracownicy o niskich dochodach nie będą nimi zainteresowani i w efekcie dojdzie do sytuacji, w której przy wykorzystaniu środków publicznych (Fundusz Pracy) następuje dofinansowanie świadczeń pracowników o relatywnie lepszej sytuacji na rynku pracy i lepszej sytuacji materialno-dochodowej. W sumie, Związek uważa, że propozycje dotyczące Programu Budowy Kapitału w postaci PPK i likwidacji OFE nie realizują zalecenia stabilności i adekwatności systemu emerytalnego (podobne zastrzeżenia do projektu PPK ma też OPZZ, które wprost opowiada się za publicznym systemem emerytalnym, opartym na solidarności międzypokoleniowej, oraz przywołuje raport Międzynarodowej Organizacji Pracy z 2017 r., zawierający krytyczną ocenę kapitałowych systemów emerytalnych). Doceniając dotychczasowe działania zmierzające do ograniczenia zjawiska ubóstwa, Związek zwraca uwagę, że aktualnie najbardziej zagrożone ubóstwem są dzieci

⁹ Przekazany do konsultacji projekt KPR nie zawierał scenariusza makroekonomicznego ze względu na potrzebę zapewnienia jego zgodności z prognozą makroekonomiczną przygotowywaną w kwietniu przez Ministerstwo Finansów w ramach Aktualizacji Programu Konwergencji.

wychowywane przez samotnych rodziców; w KPR brakuje też inicjatyw na rzecz osób zagrożonych ubóstwem energetycznym (OPZZ podkreśla tu potrzebę ustalenia definicji osoby ubogiej energetycznie). Odnosząc się do godzenia życia zawodowego i rodzinnego, Związek zauważa, że nie zawsze opieka instytucjonalna jest najbardziej adekwatną pomocą dla rodziców na rynku pracy; postuluje by program „Maluch+” dotyczył dzieci do uzyskania wieku szkolnego, a nie jedynie do 3. roku życia; uważa za ważne podjęcie przez rząd działań na rzecz rozwijania rynku usług opiekuńczych dla osób starszych i zależnych. Związek ma szereg wątpliwości do projektowanego „Nowego prawa o szkolnictwie wyższym i nauce”, w tym obawia się likwidacji autonomii społeczności akademickiej poszczególnych uczelni. Związek stwierdza brak w KPR wsparcia ze strony rządowej dla wzmocnienia roli rokowań zbiorowych, zarówno na poziomie zakładowym, jak i ponadzakładowym.

W opinii OPZZ, w KPR mocniej powinna zostać zaadresowana luka płacowa między płacami, przedstawiona ścieżka dojścia przez minimalne wynagrodzenie do 50% przeciętnej płacy w gospodarce narodowej oraz wyłączone z minimalnego wynagrodzenia wszystkie dodatki do wynagrodzenia. W związku z planowanym uchwaleniem nowego prawa zamówień publicznych ważne jest według OPZZ, by w ramach tej regulacji rozszerzyć obowiązek zatrudnienia na umowę o pracę osób realizujących zamówienie na wszystkie zamówienia finansowane ze środków publicznych oraz nałożyć na spółki z udziałem Skarbu Państwa obowiązek stosowania prawa zamówień publicznych, a na samorządy obowiązek stosowania klauzul społecznych. Dla realizacji założeń strategii „Europa 2020” dotyczących zrównoważonego rozwoju kraju sprzyjającego włączeniu społecznemu, w zakresie celów edukacyjnych OPZZ postuluje by jednym z działań w KPR było wprowadzenie do systemu kształcenia na wszystkich szczeblach problematyki społecznej odpowiedzialności biznesu, praw człowieka, praw pracowniczych oraz dialogu społecznego. Zdaniem OPZZ, w KPR nie są odpowiednio adresowane wyzwania polskiego rynku pracy związane z negatywnymi trendami demograficznymi, niewykorzystanymi zasobami pracy, niedopasowaniem kwalifikacji do potrzeb rynku pracy, rozpowszechnieniem niestabilnych form zatrudnienia, cyfryzacją i automatyzacją, a także migracjami (na te problemy zwraca uwagę również NSZZ „Solidarność”). W związku z prezentowanymi w KPR projektami uproszczeń w prawie gospodarczym, OPZZ podkreśla, że pracodawca zatrudniający ponad 20 pracowników nie jest w stanie sam rzetelnie i na bieżąco wykonywać zadań służby BHP, z uwagi na inne swoje obowiązki – stąd realizacja obowiązków ustawowych w obszarze bezpieczeństwa pracy w zakładach większych (ponad 20 pracowników) powinna pozostać w gestii wykwalifikowanych specjalistów i inspektorów BHP. OPZZ oczekuje zapisania w KPR, by w miarę możliwości finansowych budżetu państwa środki przeznaczone corocznie na finansowanie ochrony zdrowia były wyższe niż określone w ustawie o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych tak, by szybciej osiągnąć określony w ustawie docelowy poziom nakładów; zwraca uwagę na systemowy problem deficytu kadry pielęgniarek i położnych; widzi potrzebę opracowania systemowej reformy orzecznictwa dla potrzeb rehabilitacji zawodowej i społecznej.

Związek Rzemiosła Polskiego (ZRP) zgadza się, że zawarty w projekcie ustawy o zasadach wspierania nowych inwestycji mechanizm wsparcia inwestycyjnego oparty na zwolnieniach w podatku dochodowym jest lepszym rozwiązaniem od dotychczasowych, zauważa jednak, że zaproponowanych kryteriów jakościowych wsparcia de facto nie będzie w stanie spełnić większość mikro i małych przedsiębiorstw. ZRP uważa, że instrumenty wsparcia inwestycji dla poszczególnych kategorii przedsiębiorców nie muszą się wykluczać i oczekuje wprowadzenia takich, które będą dostosowane do możliwości firm mikro i małych – proste, przyjazne proceduralnie. W wypadku grantów inwestycyjnych ZRP proponuje, aby dodatkowo premiować zatrudnianie pracowników nie tylko z wykształceniem wyższym inżynierskim, ale i z tytułem zawodowym mistrza. ZRP pozytywnie ocenia większość regulacji zawartych w Konstytucji Biznesu, jednak za co najmniej kontrowersyjne uważa dwie z nich: instytucję działalności nierejestrowej (utrudnienie nadzoru, szara strefa, nierówna konkurencja) i ulgę na start dla początkujących (prowadzącą do dysfunkcji systemu ubezpieczeń społecznych i zaburzającą warunki konkurencji). ZRP pozytywnie ocenia większość zaproponowanych rozwiązań upraszczających prawo gospodarcze i podatkowe, ale zauważa, że są też propozycje

rozwiązań, uzasadnianych wprowadzaniem narzędzi minimalizujących ryzyko biznesowe, które spowodują zwiększenie obowiązków administracyjnych nakładanych na przedsiębiorców. Jako przykład takich obowiązków wskazuje przeniesienie rozwiązań tzw. „ulgi na złe długi”, obowiązującej na gruncie ustawy o VAT, do przepisów ustaw o podatku dochodowym, co znacznie utrudni rozliczenia księgowo-podatkowe dużej grupie podatników, tych którzy nie są podatnikami VAT i nie muszą prowadzić monitoringu płatności dla celów rozliczeń w podatku dochodowym. W związku ze spadkiem stopy bezrobocia, zdaniem ZRP należałoby rozważyć przekierowanie środków Funduszu Pracy uwolnionych z aktywnych form wspierania zatrudnienia i transferów na rzecz osób bezrobotnych – na działania prewencyjne, jak np. możliwości przekwalifikowania i podnoszenia kwalifikacji osób dorosłych niezależnie od ich obecnej sytuacji na rynku pracy, których celem powinno być potwierdzanie „twardych” kwalifikacji świadczących o fachowości ich posiadacza oraz kształcenie w zakresie kompetencji kluczowych. Akceptując realizowaną obecnie reformę kształcenia zawodowego, ZRP zwraca uwagę na „wypaczenie” idei promocji kształcenia zawodowego, która w obecnym wydaniu faktycznie jest promocją nauki w technikach, podczas gdy polska gospodarka potrzebuje nie tylko techników i inżynierów, ale i fachowców, którzy „staną przy maszynie”. ZRP przypomina, że pomimo licznych protestów ze strony środowiska pracodawców nie zrównoważono wciąż wag subwencji dla szkolnictwa zawodowego (z warsztatami szkolnymi i pracowniami w szkołach) z przygotowaniem zawodowym młodocianych pracowników.

Zdaniem Pracodawców RP (PRP) dobrze, że w Krajowym Programie Reform został uwzględniony projekt nowego Kodeksu pracy, wypracowany przez Komisję Kodyfikacyjną Prawa Pracy, jednak analizując poszczególne przepisy projektu trudno oczekiwać, że przyczynią się one do zwiększenia uczestnictwa w rynku pracy i stabilizacji zatrudnienia. Ich obecny kształt zakłada wprowadzenie nowych elastycznych form zatrudnienia, takich jak: umowa o pracę dorywczą, sezonową oraz nieetatową. W przypadku tych umów nie będzie obowiązywała ochrona przed wypowiedzeniem, słabiej chronione będą m.in. kobiety w ciąży i osoby w wieku przedemerytalnym. Za niepokojące uznają to, że w ramach realizacji celu w zakresie zatrudnienia jako główne działanie w KPR został wskazany program "Gwarancje dla młodzieży", a właściwie jego kontynuacja. Działania zmierzające do wzrostu zatrudnienia i aktywizacji osób pozostających poza rynkiem pracy powinny oprócz osób młodych, objąć także osoby starsze oraz kobiety. Jest to szczególnie istotne z uwagi na skutki społeczno-gospodarcze obniżenia wieku emerytalnego oraz wprowadzenia programu 500 plus. Ze względu na obecną sytuację na rynku pracy w KPR powinny się też znaleźć działania związane z polityką migracyjną państwa. Uznając potrzebę intensyfikacji zadań związanych ze zwiększeniem dostępności opieki instytucjonalnej dla dzieci do lat 3, PRP sprzeciwiają się jednak wykorzystaniu środków z Funduszu Pracy na realizację celów związanych z rozwojem usług opieki instytucjonalnej. Przypominają, że Fundusz Pracy jest funduszem celowym, przeznaczonym na przeciwdziałanie bezrobociu, dlatego protestują wobec finansowania z tych środków zadań, które nie są bezpośrednio związane z walką z bezrobociem.

Według EAPN, nie można twierdzić, że praworządność nie należy do obszaru tematycznego Semestru Europejskiego. W szczególności praworządność jest ważna ze względu na nierówności i ubóstwo, na jej niskim poziomie korzystają elity zamożności i wykształcenia. Postuluje uwzględnienie w KPR informacji o osiągnięciach w zmniejszaniu nierówności w poprzednim ustroju szkolnym i o zwiększonych ambicjach obecnych reform w tym względzie. Instrumentem ograniczania nierówności i ubóstwa powinny być też zamówienia publiczne, co powinno zostać uwzględnione w paradygmacie nowego systemu zamówień publicznych. EAPN podkreśla, że główny wskaźnik dotyczący ubóstwa, tj. ubóstwo relatywne pozostaje w Polsce wciąż na wysokim poziomie 6,5 mln osób i nie zmienia się znacząco od 2010 r. Problematyka nierówności i ubóstwa powinna też być uwzględniona w KPR w odniesieniu do polityki społecznej wobec osób starszych i polityki mieszkaniowej.

Fundacja Instytut Rozwoju Regionalnego (FIRR) zwraca uwagę, że w projekcie aktualizacji KPR kontekst osób z niepełnosprawnościami pojawia się wyłącznie w przypadku celu w zakresie walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym. W pozostałych celach nie zauważa się, że taka grupa

społeczna w Polsce istnieje, a to przecież 10% społeczeństwa i blisko ¼ wszystkich osób biernych zawodowo. W związku z tym FIRR postuluje uwzględnienie działań horyzontalnych w odniesieniu do tej problematyki we wszystkich innych celach. W innym przypadku pozostałe cele, poza walką z ubóstwem i wykluczeniem społecznym, będą pogłębiać wykluczenie a dystans do włączenia i dostępności będzie się zwiększać. FIRR, na podstawie debat i inicjatyw społecznych (w ramach konsultacji rządowych „Za Życiem” oraz społecznych, jak Kongres Osób z Niepełnosprawnościami i Wspólna sprawa), wskazał obszerną listę pożądanych działań, które mogłyby się znaleźć w KPR w odniesieniu do wszystkich celów, i które powinny zostać przedyskutowane na forum Zespołu ds. Strategii „Europa 2020”. Lista obejmuje działania w zakresie: koordynacji polityki państwa wobec osób z niepełnosprawnościami, orzecznictwa, świadczeń, Niezależnego Życia, pracy i zatrudnienia, edukacji, zdrowia, równości szans i niedyskryminacji.

Naczelna Organizacja Techniczna, wskazuje na ujemne skutki obniżonego wieku emerytalnego, zarówno kobiet jak i mężczyzn, efekty demograficzne i wynikającą z tego potrzeby zasilenia i stabilizacji polskiego rynku pracy pracownikami zarówno z Ukrainy, jak i z innych krajów. Zwraca też uwagę na sygnały o nasilających się zatorach płatniczych, szczególnie w budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych. Wyraża zaniepokojenie niektórymi przepisami projektu ustawy „*O jawności życia publicznego*”, oznaczającymi ogromny wzrost liczby osób uznanych za osoby publiczne i wprowadzających zakaz udziału tych osób w zarządach stowarzyszeń mogących prowadzić działalność gospodarczą.